

**T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**BURSA BÖLGE DEVLET SENFONİ ORKESTRASININ
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL
SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ MÜZİK EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ
ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bertugan ALBAYRAK

BURSA- 2008

**T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**BURSA BÖLGE DEVLET SENFONİ ORKESTRASININ
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL
SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ MÜZİK EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ
ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bertugan ALBAYRAK

**DANIŞMAN
PROF. ATILLA SAĞLAM**

BURSA- 2008

TEZ JÜRİ FORMU

T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Uludağ Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalında U2002690 numaralı Bertugan Albayrak'ın hazırladığı "Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencileri Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesi" konulu Yüksek Lisans ile ilgili tez savunma sınavı, 11.04/2008 günü 15:00. - 17:00...saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin *Başarılı*(başarılı/başarısız) olduğuna *oybirliği*(oybirliği/oy çokluğu) ile karar verilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı)
PROF. Atilla SAĞLAM
Trakya Üniversitesi

Üye
PROF. DR. Erkan IŞIĞIŞOK
Uludağ Üniversitesi

Yedek Üye
YARD. DOÇ. Sebahattin ÇİÇEK
Uludağ Üniversitesi

Üye
PROF. İsmail BOZKAYA
Uludağ Üniversitesi

Yedek Üye
YARD. DOÇ. Necdet KALENDER
Uludağ Üniversitesi

11.04/2008

ÖZET

Yazar : Bertugan ALBAYRAK
Üniversite : Uludağ Üniversitesi
Anabilim Dalı : Güzel Sanatlar Eğitimi
Bilim Dalı : Müzik Eğitimi
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı : xvii + 117
Mezuniyet Tarihi : /.... / 2008
Tez Danışman(lar)ı : Prof. Atilla SAĞLAM

BURSA BÖLGE DEVLET SENFONİ ORKESTRASININ ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu araştırmada Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yıl öğrencilerinin Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının sanatsal ve akademik etkinliklerine ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir. Araştırmanın evreni ve örnekleme söz konusu Anabilim Dalında 2006-2007 eğitim-öğretim yılı itibarıyla öğrenim gören toplam 89 öğrenci ve 48 Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası sanatçısıdır. Veri toplama tekniği olarak anket tekniği uygulanmış ve betimsel istatistiklere başvurulmuştur. Anket uygulamasıyla elde edilen veriler SPSS 13.0 sürümlü istatistik programıyla değerlendirilmiş, ortaya çıkan bulgular yorumlanmıştır. Bulgulardan 100 sonuç elde edilmiş ve 22 öneri yapılmıştır. Sonuç ve önerilerden birer örnek verildiğinde: “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yıl öğrencilerinin % 75’i, Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası sanatçılarının Müzik Eğitimi Anabilim Dalında ücretli ders vermelerini istemektedir” sonucuna bağlı olarak, Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası sanatçılarının Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrencilerin mesleki gelişimlerine katkı sağlaması ve her iki kurum arasındaki bağı güçlendirmesi bakımından klasik müzik icra misyonlarının yanında üniversite çatısı altında eğitimci olarak da yer almalarının gereği yönünde öneride bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler		
BBDSO	Senfoni Orkestrası	Müzik Eğitimi
Müzik Öğretmeni Yetiştirme	Müzik Kültürü	Bursa

ABSTRACT

Yazar : Bertugan ALBAYRAK
Üniversite : Uludağ Üniversitesi
Anabilim Dalı : Güzel Sanatlar Eğitimi
Bilim Dalı : Müzik Eğitimi
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı : xvii+ 117
Mezuniyet Tarihi : /.... / 2008
Tez Danışman(lar)ı : Prof. Atilla SAĞLAM

THE EVALUATION OF BURSA REGION CIVIL SYMPHONY ORCHESTRA'S IMPACT ON LEARNERS IN ULUDAĞ UNIVERSITY, EDUCATIONAL FACULTY, FINE ARTS EDUCATION DEPARTMENT, MUSIC EDUCATION MAJOR BRANCH OF SCIENCE

In this research, Uludağ University, Educational Faculty, Fine Arts Education Department, Music Education Major Branch of Science 3. and 4. classes students' opinions on artistic and academic activities of Bursa Region Civil Symphony Orchestra are evaluated. The data is collected from two different groups of participants: They are 89 bachelors in the music department in 2006-2007 educational year and 48 The Regional State Symphony Orchestra Of Bursa performers. Questionnaire technique is used as data collection technique and depictive method has been carried out. Data gained by the questionnaire are evaluated by SPSS 13.0 version statistic program; gained results are explained as text and interpreted. 100 results are gained and 22 proposals are advanced from the findings. As to give one samples of results and proposals: it is proposed that, besides the mission of execution of classical music, it is required for the artists of Bursa Region Civil Symphony Orchestra that they should take place as educators under the university umbrella for contributing the professional growth of Music Education Department students and for strengthening the link between each association in accordance with the result that "75 % of the Music Education Main Science Branch 3. and 4. classes students claimed for the artists of Bursa Region Civil Symphony Orchestra to give stipendiary lessons."

Key Words		
The Regional State Symphony Orchestra Of Bursa	Symphonic Orchestra	Music Education
Theacher Training of Music	Music Culture	Bursa

ÖNSÖZ

Anadolu Türklerinde senfonik müzik yapma ve senfonik orkestra yapısına yakın bir orkestra geleneğinin başlangıcı 1870'lere kadar uzanır. Yenilikçi Osmanlı Sultanlarının emir ve yönlendirmeleri doğrultusunda, askeri anlamda Batılı yaşam biçiminin yerleştirilmesi amacıyla dayalı olarak 1826 yılında kurulan Muzika-i Hümayun ile Batı müziği ve müzik eğitimi anlayışı yerleştirilmek istenmiştir. Bu doğrultuda Türkiye'de görev yapmak üzere çağrılan İtalyan müzisyenlerin görevlerini layıkıyla yerine getirdikleri söylenebilir. Yabancı müzisyenlerin görevlerini başardıklarına ilişkin yeterince belge kaynaklarda bulunmakta ve müzik dünyası tarafından bilinmektedir. Onlar Türklere Avrupa notasıyla müzik yazma, okuma ve çok sesli müzikleri seslendirme ve çok sesli yazma gibi davranışları öğretmişlerdir.

Söz konusu yabancı müzisyenlerden Donizetti (1788-1856) ve Guatelli (1820-1899) Paşaların görevlerinden yeterince yararlandığı kanaati oluştuğunda, görevi yine onlar tarafından Batılı müzik eğitimiyle yetiştirildiklerinden dolayı Batılı müzik kültürü de edinmiş Türk müzisyenler devir almışlardır. Bunlardan en çok bilinenleri Mehmet Ali Bey (1840-1895), Zati Arca (1864-1951) ve Saffet Atabinen (1858-1939) olarak sayılabilir.

Türk müzisyenlerden özellikle Saffet Atabinen Paris'deki müzik eğitimini bitirip yurda döndüğünde Miralay rütbesiyle Muzika-i Humayûnun başına geçmiş ve ilk kez yaylı çalgıları da saray bandosuna ekleyerek senfoni orkestrasına yakın düzeyde bir orkestra oluşmasını sağlamıştır. Oluşturulan bu orkestra ile klasik müzik dağarının önemli bir bölümü seslendirilmiştir. Muzika-i Humayûn çatısı altındaki bu gelişme senfoni orkestrasında seslendirme sanatçısı olarak görev yapma ile senfoni orkestrasına sanatçı yetiştirme arasında ilk eşgüdüm olarak değerlendirilebilir. Nihayetinde söz konusu orkestranın Türkiye Cumhuriyeti döneminde İstanbul'dan Ankara'ya getirilerek (1924) Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti adını aldığı ve böylece Osmanlı'da başlayan yenileşme kültürünün bir kazanımı olarak Türkiye Cumhuriyeti'ne aktarıldığı anlaşılmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti'nde müzikle ilgili ilk eğitim kurumu olan Musiki Muallim Mektebi (1924) ise iki temel amaca yönelik olarak kurulmuştur. Birinci amaç müzik öğretmeni yetiştirmek, ikinci amaç ise tıpkı Muzika-i Humayûnda olduğu gibi senfoni orkestrasının sanatçı ihtiyacını karşılamak olmuştur. Böylece Musiki Muallim Mektebi Anadolu Türklerinin müzik eğitimi yaşamında senfoni orkestrasıyla eşgüdüm içinde eğitim faaliyetini sürdüren ikinci kurum olmuştur. Musiki Muallim Mektebi yapısı içinden 1936 yılında Türk müzik sanatındaki birlikteliği derinden etkileyen iki eğitim kurumu ortaya çıkmıştır. Bunlar amaçlarına göre ayırt edilmiş ve günümüze kadar kendi türlerinde sayıları artarak etkinliklerini sürdürmüşler, sürdürmektedirler. Söz konusu kurumlardan ilki Musiki Muallim Mektebinin devamı niteliğinde Gazi Terbiye Enstitüsünde bir bölüm olarak açılan Müzik Bölümüdür. İkincisi ise Ankara Devlet Konservatuarıdır.

Bir çatı altında iki farklı amaç ile bölünen bu kurumların zaman içerisinde birbirlerine yaklaşmadıkları, bölünmenin etkilerinin uzaklaşma veya ayrışmaya kadar vardığı söylenebilir. Ankara'da varlık gösteren bu iki eğitim kurumu ve Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası; bugün Türk müzik yaşamının gündeminde

önemli bir sorunsalın kaynağı görünümündedir. Bu sorunsal özellikle “Müzik Eğitimi Anabilim Daları aracılığıyla müzik öğretmeni yetiştirme görevini sürdürmekte olan kurumların nitelikli sanatçı öğretmen ihtiyaçlarını senfoni orkestraları aracılığıyla karşılamak ve müzik öğretmeni adaylarının eğitim gördükleri alanın bir laboratuvarı biçiminde senfoni orkestrasının sanatsal ve varsa akademik etkinliklerinden yararlanmak”tır.

Türkiye’de Ankara’dan sonra İstanbul ve İzmir gibi büyük şehirlerde de üçlü müzik eğitimi ve seslendirme kurumu yapıları oluşmuş; 2000’li yılların başından itibaren de Bursa ilinde bu düzeyde bir müzik eğitimi ve seslendirme kurumu, etkinliklerini birlikte yürütmeye başlamışlardır. Kurulduğu günlerde gerek insani gerek mesleki ilişki ve iletişim içerisinde olan senfoni orkestrası ve müzik öğretmeni yetiştiren Anabilim Dalının faaliyetlerindeki yakınlığın, yerini uzaklaşmaya bıraktığı söylenebilir. Bu tez bu sorunsalın çözümüne katkı sağlama amacına dönük olarak durum tespitini gerçekleştirmek üzere U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yıl öğrencilerinin BBDSO’nun sanatsal ve akademik etkinliklerine ilişkin görüşlerini almak ve bu konuda ortaya çıkan durum hakkında ilgililere bilimsel bulgulara dayanan sonuçları iletmek üzere hazırlanmıştır.

Tezin hazırlanması sırasında en büyük emeği veren ve hiçbir zaman yardımlarını benden esirgemeyen tez danışmanım Prof. Atilla SAĞLAM başta olmak üzere, kendisine her ulaşıldığında kaynaklarını ve fikirlerini bizimle cömertçe paylaşan Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı Prof. İsmail BOZKAYA’ya, beni istatistik derslerine kabul ederek tezimdeki istatistik tekniklerini çeşitlendirmemde ve ortaya çıkan bulguları anlamamda önemli katkısı olan Prof.Dr. Erkan IŞIĞIÇOK’a, bu süreçte yanımda olan ve desteğini benden esirgemeyen sevgili eşim Büşra ALBAYRAK’a ve aileme teşekkür ederim.

Bertugan ALBAYRAK

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET	iii
ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGELER LİSTESİ	x
KISALTMALAR	xvii
BÖLÜM 1	
GİRİŞ	1
BÖLÜM 2	
BULGULAR VE YORUM	23
2.1. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin Kişisel Bilgilerinin Değerlendirilmesi	23
2.2. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin BBDSO'nun Gerekliliğine, Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına ve Öğrencilerin Konserlere Katılımına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi.....	25
2.3. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin BBDSO ile İletişim ve Ulaşım Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi	28
2.4. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin BBDSO Sanatçılarının Sanatsal ve Eğitsel Etkinliklerine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi	29
2.5. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin BBDSO Konserleri ve Bu Konserlerin Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi	32
2.6. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin BBDSO Konserlerine Katılma ve Katılmama Durumunun Neden ve Etkenlerine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi	41

2.7. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin BBDSO ile Konser Yapan Türk ve Yabancı Şefler ve Türk ve Yabancı Solistlerle İletişim Durumu veya İletişimsizlik Nedenlerine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi ..	53
2.8. Bölüm Konserlerinde Solo Çalan ve Çalmayan Öğrencilerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi.....	71
2.9. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Mezunu Olan ve Olmayan Öğrencilerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi	74
2.10. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin BBDSO'ya İlişkin Memnuniyet Düzeyinin ve Erkek ve Kadın Öğrenci Görüşleri Arasındaki Benzerlik Durumunun Değerlendirilmesi	76
2.11. Kültür ve Turizm Bakanlığı Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Sanatçılarının Kişisel Bilgilerinin Değerlendirilmesi	77
2.12. Kültür ve Turizm Bakanlığı Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Sanatçılarının BBDSO'nun Varlığı, Konser Programları ve Provalarının Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi	79
2.13. Kültür ve Turizm Bakanlığı Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Sanatçılarının Sanatsal ve Eğitsel Etkinlikleri ile BBDSO Konserlerinin Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi	81
2.14. Kültür ve Turizm Bakanlığı Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Sanatçılarının BBDSO ile U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Arasındaki İletişime Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi	86
2.15. BBDSO Sanatçılarının Memnuniyet Düzeyinin Değerlendirilmesi.....	86
2.16. Öğrenci ve Sanatçılara ve Erkek ve Kadın Sanatçılara Sorulan Sorulardaki Benzerlik Durumunun Değerlendirilmesi.....	87
BÖLÜM 3	
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	88
3.1. Anket Sorularının Güvenilirlik Sonuçları.....	88
3.2. Bölüm 2.1'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar.....	88
3.3. Bölüm 2.2'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar.....	89
3.4. Bölüm 2.3'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar.....	90

3.5. Bölüm 2.4'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar.....	90
3.6. Bölüm 2.5'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar.....	91
3.7. Bölüm 2.6'daki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar.....	93
3.8. Bölüm 2.7'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar.....	94
3.9. Bölüm 2.8'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar.....	96
3.10. Bölüm 2.9'daki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar.....	96
3.11. Bölüm 2.10'daki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar.....	96
3.12. Bölüm 2.11'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar.....	97
3.13. Bölüm 2.12'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar.....	97
3.14. Bölüm 2.13'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar.....	98
3.15. Bölüm 2.14'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar.....	99
3.16. Bölüm 2.15'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar.....	99
3.17. Bölüm 2.16'daki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar.....	99
KAYNAKLAR	103
EKLER	105
ÖZGEÇMİŞ	117

ÇİZELGELER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge 1.1. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerine Uygulanan Anket Sorularının Güvenilirlik Test Sonucu.....	18
Çizelge 1.2. BBDSO Sanatçılarına Uygulanan Anket Sorularının Güvenilirlik Test Sonucu	18
Çizelge 2.1.1. Öğrencilerin Cinsiyeti.....	23
Çizelge 2.1.2. Öğrencilerin Ortaöğretim Mezuniyet Durumu	23
Çizelge 2.1.3. Öğrencilerin Lisans Öğrenimindeki Durumu	24
Çizelge 2.1.4. Öğrencilerin Bireysel Çalgı Durumları	24
Çizelge 2.1.5. Öğrencilerin Çalgı Topluluğu Dersi Alma Durumu.....	24
Çizelge 2.2.1. Öğrencilerin “BBDSO’nun Bursa Sanat Yaşamı Açısından Gerekliğine İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu	25
Çizelge 2.2.2. Öğrencilerin “BBDSO Bursa Müzik Kültürü Açısından Vazgeçilmez Değerdedir” Görüşüne Katılma Durumu	25
Çizelge 2.2.3. Öğrencilerin “Senfoni Orkestraları ve Benzeri Sanat Kurumları Ülkemizde Yeterince Yaygınlaşmıştır” Görüşüne Katılma Durumu	26
Çizelge 2.2.4. Öğrencilerin “BBDSO Konser Programlarında Seslendirilen Eserler Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkı Sağlamaktadır” Görüşüne Katılma Durumu .	26
Çizelge 2.2.5. Öğrencilerin “BBDSO’nun Varlığının Bursa'daki Müzik Öğretmenliği Eğitimine Önemli Katkıları Vardır” Görüşüne Katılma Durumu	27
Çizelge 2.2.6. Öğrencilerin BBDSO’nun Konserlerine Katılma Durumu	27
Çizelge 2.2.7. Öğrencilerin “BBDSO’nun Provalarına İzleyici Olarak Katılmannın Yararlı Olacağını Düşünüyorum” Görüşüne Katılma Durumu	28
Çizelge 2.3.1. Öğrencilerin “BBDSO ile Uludağ Üniversitesi M.E.A.D’nin İletişim Düzeyini Yeterli Buluyorum” Görüşüne Katılma Durumu	28
Çizelge 2.3.2. Öğrencilerin “BBDSO’nun Konser Duyurularına Kolaylıkla Ulaşabiliyorum” Görüşüne Katılma Durumu.....	29

Çizelge 2.4.1. Öğrencilerin “BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D’de Resital Yapmasının Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Faydalı Olacağına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu	29
Çizelge 2.4.2. Öğrencilerin “BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D’de Oda Müziği Konseri Yapmasının Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Faydalı Olacağına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu.....	30
Çizelge 2.4.3. Öğrencilerin “BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D’de Çalgı Alanında (Masterclass) “Usta Sınıfı” Çalışmaları Yapmalarının Gereğine İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu	30
Çizelge 2.4.4. Öğrencilerin “BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D’de Ücretli Ders Vermelerinin Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Faydalı Olacağına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu.....	31
Çizelge 2.5.1. Öğrencilerin “BBDSO’nun Programlarına Opera Eserleri Alınmasının Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Yararına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu	32
Çizelge 2.5.2. Öğrencilerin “BBDSO’nun Opera veya Korolu Eser Seslendirmelerine M.E.A.D. Korosunu Davet Etmesinin Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Yararına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu	32
Çizelge 2.5.3. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Müzikal Yoruma Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	33
Çizelge 2.5.4. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik Dağarı Oluşturma Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	33
Çizelge 2.5.5. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Eser Çözümleme Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	34
Çizelge 2.5.6. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik Kültürüne Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	34
Çizelge 2.5.7. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik İcra Durumunu Tespit Etme Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu.....	35
Çizelge 2.5.8. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Ülkemiz Sanatçıları Hakkında Fikir Edinme Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu.....	35

Çizelge 2.5.9. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Yabancı Sanatçılar Hakkında Fikir Edinme Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	36
Çizelge 2.5.10. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Çağdaş Türk Müziğini Tanıma Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	36
Çizelge 2.5.11. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Farklı Çalgıların Eser Dağarını Tanıma Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	37
Çizelge 2.5.12. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Armonik İşitme Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	37
Çizelge 2.5.13. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik Dinleme Adabına Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	38
Çizelge 2.5.14. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Bireysel Çalgının Gelişimi Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	38
Çizelge 2.5.15. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik Seslendirme Kültürü Edinme Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	39
Çizelge 2.5.16. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Farklı Çalgı Renklerini Tanıma Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	39
Çizelge 2.5.17. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik Biçimlerini Tanıma Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	40
Çizelge 2.5.18. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Müzik Tarihi Bilgisini Artırma Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	40
Çizelge 2.6.1.a Öğrencilerin Seslendirme Etkinliklerine Katılım Durumu	41
Çizelge 2.6.1.b Öğrencilerin Seslendirme Etkinliklerine Katılım Durumu	42
Çizelge 2.6.1.c Öğrencilerin Seslendirme Etkinliklerine Katılım Durumu	43
Çizelge 2.6.2.a. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılma Nedenleri	44
Çizelge 2.6.2.b. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılma Nedenleri	45
Çizelge 2.6.2.c. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılma Nedenleri	46
Çizelge 2.6.3a. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılma Durumunu Belirleyen Etkenler	47

Çizelge 2.6.3b. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılma Durumunu Belirleyen Etkenler	48
Çizelge 2.6.3c. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılma Durumunu Belirleyen Etkenler	49
Çizelge 2.6.4a. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılmama Nedenleri.....	50
Çizelge 2.6.4b. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılmama Nedenleri.....	51
Çizelge 2.6.4c. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılmama Nedenleri.....	52
Çizelge 2.7.1.a Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Yabancı Şeflerle İletişim Durumu	53
Çizelge 2.7.1.b Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Yabancı Şeflerle İletişim Durumu	54
Çizelge 2.7.1.c Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Yabancı Şeflerle İletişim Durumu	55
Çizelge 2.7.2a. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Türk Şeflerle İletişim Durumu.....	56
Çizelge 2.7.2b. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Türk Şeflerle İletişim Durumu.....	57
Çizelge 2.7.2c. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Türk Şeflerle İletişim Durumu.....	58
Çizelge 2.7.3a. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Şeflerle İletişimsizlik Nedenleri	59
Çizelge 2.7.3b. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Şeflerle İletişimsizlik Nedenleri	60
Çizelge 2.7.3c. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Şeflerle İletişimsizlik Nedenleri	61
Çizelge 2.7.4a. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Yabancı Solistlerle İletişim Durumu	62

Çizelge 2.7.4b. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Yabancı Solistlerle İletişim Durumu	63
Çizelge 2.7.4c. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Yabancı Solistlerle İletişim Durumu	64
Çizelge 2.7.5a. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Türk Solistlerle İletişim Durumu	65
Çizelge 2.7.5b. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Türk Solistlerle İletişim Durumu	66
Çizelge 2.7.5c. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Türk Solistlerle İletişim Durumu	67
Çizelge 2.7.6a. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Solistlerle İletişimsizlik Nedenleri.....	68
Çizelge 2.7.6b. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Solistlerle İletişimsizlik Nedenleri.....	69
Çizelge 2.7.6c. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Solistlerle İletişimsizlik Nedenleri.....	70
Çizelge 2.8.1. Bölüm Konserlerinde Solo Çalan ve Çalmayan Öğrencilerin BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D’de Resital Vermelerine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi	71
Çizelge 2.8.2. Bölüm Konserlerinde Solo Çalan ve Çalmayan Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Müzikal Yorum Açısından Katkısına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi.....	72
Çizelge 2.8.3. Bölüm Konserlerinde Solo Çalan ve Çalmayan Öğrencilerin BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D’de Resital Vermelerine ve BBDSO Konserlerinin Müzikal Yorum Açısından Katkısına Yönelik Görüşlerindeki Memnuniyet Düzeyinin Değerlendirilmesi.....	72
Çizelge 2.9.1. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Mezunu Olan ve Olmayan Öğrencilerin BBDSO’nun Varlığının Bursa’daki Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi	72

Çizelge 2.9.2. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Mezunu Olan ve Olmayan Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Bireysel Çalgının Gelişimi Yönünde Katkısına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi	72
Çizelge 2.9.3. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Mezunu Olan ve Olmayan Öğrencilerin BBDSO'nun Varlığının Bursa'daki Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına ve BBDSO Konserlerinin Bireysel Çalgının Gelişimi Yönünde Katkısına Yönelik Görüşlerindeki Memnuniyet Düzeyinin Değerlendirilmesi	72
Çizelge 2.10.1. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin 31 Likert Tipi Sorudaki Memnuniyet Düzeyinin Ortalaması.....	73
Çizelge 2.10.2. Erkek ve Kadın Öğrencilere Sorulan 31 Likert Tipi Soruya Verilen Yanıtlar Arasındaki Benzerlik Durumu.....	73
Çizelge 2.10.3. Erkek ve Kadın Öğrencilere Sorulan 15 Likert Tipi Soruya Verilen Yanıtlar Arasındaki Benzerlik Durumu.....	74
Çizelge 2.11.1. Sanatçıların Cinsiyeti.....	74
Çizelge 2.11.2. Sanatçıların Lisans Eğitimi Durumu	75
Çizelge 2.11.3. Sanatçıların Çalgı Çalma Durumları	75
Çizelge 2.11.4. Sanatçıların BBDSO'da Bulunma Süresi	75
Çizelge 2.11.5. Sanatçıların Kadro Durumu.....	76
Çizelge 2.11.6. Sanatçıların Bursa'da Ücretli Ders Verme Durumu.....	76
Çizelge 2.12.1. Sanatçıların “BBDSO Konser Programlarında Seslendirilen Eserler Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkı Sağlamaktadır” Görüşüne Katılma Durumu .	76
Çizelge 2.12.2. Sanatçıların “BBDSO'nun Varlığının Bursa'daki Öğretmenlik Eğitimine Önemli Katkıları Vardır” Görüşüne Katılma Durumu	77
Çizelge 2.12.3. Sanatçıların “M.E.A.D. Öğrencilerinin BBDSO'nun Provalarına İzleyici Olarak Katılmalarının Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Yararı Olacağına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu	77
Çizelge 2.13.1. Sanatçıların “BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D'de Resital Yapmalarının Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Faydalı Olacağına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu	78

Çizelge 2.13.2. Sanatçıların “BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D’de Oda Müziği Yapmalarının Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Faydalı Olacağına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu.....	78
Çizelge 2.13.3. Sanatçıların “BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D’de Usta Sınıfı Çalışmaları Yapmalarının Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Faydalı Olacağına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu	79
Çizelge 2.13.4. Sanatçıların “BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D’de Ücretli Ders Vermelerinin Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Faydalı Olacağına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu.....	79
Çizelge 2.13.5. Sanatçıların BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik Seslendirme Kültürüne Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu.....	80
Çizelge 2.13.6. Sanatçıların BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik Dağarına Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	80
Çizelge 2.13.7. Sanatçıların BBDSO Konserlerinin Ülkemiz Sanatçıları Hakkında Fikir Edinme Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu.....	80
Çizelge 2.13.8. Sanatçıların BBDSO Konserlerinin Çağdaş Türk Müziğini Tanıma Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	81
Çizelge 2.13.9. Sanatçıların BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik İcra Durumunu Tespit Etme Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu.....	81
Çizelge 2.13.10. Sanatçıların BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik Biçimlerini Tanıma Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu	82
Çizelge 2.13.11. Sanatçıların BBDSO Konserlerinin Bireysel Çalgının Gelişimine Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu.....	82
Çizelge 2.14.1. Sanatçıların “BBDSO ile Uludağ Üniversitesi M.E.A.D’nin İletişim Düzeyi Yeterli Ölçüdedir” Görüşüne Katılma Durumu	83
Çizelge 2.15.1. BBDSO Sanatçılarının 15 Likert Tipi Sorudaki Memnuniyet Düzeyinin Ortalaması.....	83
Çizelge 2.16.1. Öğrenci ve Sanatçılara Sorulan 15 Likert Tipi Soruya Verilen Yanıtlar Arasındaki Benzerlik Durumu	84
Çizelge 2.16.2. Erkek Ve Kadın Sanatçılara Sorulan 15 Likert Tipi Soruya Verilen Yanıtlar Arasındaki Benzerlik Durumu.....	84

KISALTMALAR

AGSL	:Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
BBDSO	:Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası
CSO	:Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası
M.E.A.D.	:Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
U..	:Uludağ Üniversitesi
U..E.F.	:Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi
G.S.E.B.	:Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
vb.	:ve benzeri
YK	:Yüksek ğrenim Kurumu
yy.	:yüzyıl

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Müzik sözcüğü, eski Yunancadaki “musike” sözcüğünden doğmuştur (Say 1995:17). Filozoflar müziği tanımlarken onun işlevi ve kaynağına yönelik tanımlamalar geliştirmişlerdir. Konfüçyüs’e göre “Müzik gök ve toprak arasında bir uyumdur” (Uçan 1994:13). Platon’a göre ise “Müziğin armonisi, ruhun ve aynı zamanda evrenin armonisine denk düşer” (Fubini 2003:66). Platon’un “Müzik Tanrının dilidir” (Uçan 1994:13) şeklinde bir tanımlaması daha bulunmaktadır.

Müzik eğitimcileri ise müziği daha çok bir sanat eylemi, sanat eğitimi yönüyle ele almış ve tanımlar geliştirmişlerdir. “Müzik, düşünce ve duyguları kulağa güzel gelecek seslerle iletme sanatı; bu biçimde düzenlenmiş seslerden oluşan yapıtların söylenmesi ya da çalınması” (Uçan 1999:14) olarak tanımlanabilir. Bir başka ifadeyle de “seslerle düşünme, sesler aracılığı ile yaşamı duyumsama ve geliştirme yolunda insan gerçeğinin bütün ilişkileri içinde, araştırılması ve aktarılması sanatı” (Selanik 1996:2) olarak tanımlayabiliriz.

Müziğe ilişkin bu tanımlardan yola çıkarak filozoflar ve müzik eğitimcileri arasında müziğin tanımlanmasına yönelik olarak nitel farklar bulunduğu gözlenmektedir. Düşünürlerin tanımlarında yaşadıkları döneme yönelik olarak metafizik, tinsel ve inanç ağırlıklı görüşler ön planda iken; müzik eğitimcilerinin yukarıda verilen tanımlarından birincisinde müzik sanatı ile güzellik, düşünce ve duyguları iç düzen işleyişine göre söyleme ve çalma sanatına dikkat çekerken; ikinci tanımlama bundan farklı olarak tarihsel bir inceleme araştırma ve bir kültür aktarımına ve dolayısıyla müzik bilimine de dikkat çekmektedir. Böylece müziğin sadece bir çalma söyleme eylemi olmayıp öğretim ve araştırma eylemi olarak bilişsel yönü de öne çıkartılmak istenmiştir. Öyleyse müzik gibi sese dayalı sanatların araştırılmasında ve özgün sonuçlar elde edilmesinde müziğe ilişkin bilgi birikiminin önemi artmaktadır. Bu önem özellikle müzik tarihi alanında elde edilen bilgilerin kullanımını zorunlu kılar. Müzik sanatında müzik tarihi içerisinde görülen gelişim ve değişimlerle, sesin var olmasından günümüz müzik anlayışına kadar ortaya çıkan her türlü yenilik, yöntem, yaklaşım ve biçem için söylenmiş, yazılmış bir bilgi mevcuttur. Müzik sanatının başlangıcı açısından, ilkel insanın konuşmaya yönelik hırıltıları veya doğanın taklidine ilişkin ses konusunu iş edinmiş kişilerin meslekleşme süreci, genel kabul görmüş bir varsayımdır. Ancak bu kök üzerinde durmak, müzik sanatının gelişim çizgisine

bakıldığında düşünceyi daraltmak olarak değerlendirilebilir. Yakın dönem açısından değerlendirildiğinde, müzik sanatının gelişimi fen, matematik, fizik, tıp ve diğer sanatlarda olduğu gibi hızlı, kapsamlı ve insan yaşamını etkileyici biçimde olmuştur. Bu gelişim ve etkileme süreci söyleme, çalma, eğitim, araştırma, dinleme, kayıt, eğlence, tedavi vb. işlev ve amaçlara yönelik olarak meydana gelmiştir. Bu işlev ve amaçlardan çalma ve söyleme hem bireysel hem topluluklar halinde gerçekleştirilmiştir. Topluluklar halinde çalma ve söyleme sanatı oda müziği, orkestra ve koro veya bunların birlikte seslendirmesine yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Söyleme sanatı özellikle opera, oratoryo ve kantat vb. müzik biçim ve türleriyle ifade edilirken, eşlikli/eşliksiz solo sanat şarkısı söyleme de bu etkinliklerin önemli birer parçası olagelmiştir.

Çalgı çalma sanatı ise oda müziği, eşlikli solo veya solo etkinliklerin yanı sıra, oda orkestrası ve senfoni orkestralarıyla sunulmuştur. Çalgı çalma sanatında; çalgıların birlikteliği, çalgıcılığın ve çeşitlerinin gelişmesi, bu yönde okul anlayışlarının etkinliğini arttırmasının yanı sıra, müzik tür ve biçimleri de etkili olmuştur. Ayrıca her müzik döneminin biçemi de bu gelişim ve değişimlerden etkilenerek biri diğerinin devamı ama diğeri de öncekinden farklı yeni biçimler yaratılmasının da nedeni olmuştur. Çalgının bu kadar önemli işlevi olması, çalgı konusunu da inceleme olanağı vermektedir.

Düşünürlerin müzikle ilgili tanımlarında ortaya çıkan metafizik, tinsel ve inanç öğelerinin varlığının dinsel boyutları Davut peygamber ile ilişkilendirilebilir. “Davut peygamberin (M.Ö. 1300) çalgı yaptığı, Allah’a şarkı söyleyerek ve çalgı çalarak yalvardığı, bu çalgılarla Allah’a şükranlarını sunduğu ve ondan medet umduğu” bilinmektedir (Sağlam 2001:XIV,19). Böylece Davut peygamberin ibadetinin bir parçası olarak değerlendirdiği çalgıların ve bu çalgılar vasıtasıyla yapılan müzik ve müzik etkinliklerinin inançsal boyutunun kaynağı açıklanabilmektedir. Düşünürlerin çalgıları ve bu çalgılarla yapılan müziği devlet düzeni üzerindeki etkisi konusunu da ele alarak değerlendirdikleri bilinmektedir. Buna göre, Platon ve arkadaşları müzik makamlarının insan üzerindeki etkisini ve çalgıların bu etkiyi ortaya çıkartmaktaki yerini değerlendirerek şu sonuca varmışlardır:

“İyonya ve Lidya makamları sarhoşluk, uyuşukluk ve gevşeklik veren makamlar, savaşçılık ve kahramanlık aşılacak dor ile barışçı ve şölene uygun karakterli Phrygia makamları ise ideal bir devleti oluşturacak halkın insanlarına uygun makamlar olarak tanımlanmış. Bu nedenle de onların şarkıları ve ezgileri için çok telli, bütün makamları verebilecek sazlara ihtiyaçlarının olmayacağı ve çok makamlı sazları yapan ustaları da sitelerinde tutmamaları gerektiği... Böylelikle Atine sitelerinin devleti için uygun olan çalgılar da ortaya çıkarılmıştır. Bu çalgılar lyra, kithara ve bir de kırlardaki çobanın kavalıdır” (Sağlam 1995:26).

Demek ki düşünürlerin, kendi düşünsel alanlarında makam ve çalgıların halk üzerinde ve devlet yönetimindeki etkisini araştırarak fikirler geliştirmeleri, ele aldıkları temel konunun yanı sıra, müzikbilimi ve müzik eğitiminin köklerini de oluşturdukları söylenebilir. Bu bağlamda düşünürlerin müzikle ilgili doğrudan veya dolaylı tanımlama veya fikirlerinin varlığı, müzik eğitimcilerinin müzikle ilgili yaptığı bugünkü tanımlamaların kaynağı olarak da açıklanabilir. Buna bir örnek olarak Aristoteles'in müzik sorununu eğitim sorunuyla bağlantıladığı "*Politica*" adlı eserde müzik üzerine söylemlerinde; müziğin eğitim programlarına dahil edilmemesini söylence konusu yapması verilebilir (Fubini 2003:69). Platon "Eğitimin amacı, bireyde bulunan yetenekleri geliştirmekten ibarettir. Bu da başlangıçta müzik ve jimnastikle olur" (Turabi 2005:134) diyerek müziğin hem bir eğitim konusu oluşuna, hem de günümüzdeki anlamına yakın bir şekilde müzik aracılığıyla eğitim konularına dikkat çekmiştir. Sokrat, "İnsan iyi eğitim görmüşse; o ritim ve makamlardaki güzellik, rûhu da güzelleştirir" (Turabi 2005:133) diyerek müziğin iyi eğitilmiş insan oluşturma üzerindeki etkisini açıklamaya çalışmıştır. Müziğin esasen eğitim konusu yapılması, yukarıda görüşlerine yer verilen düşünürlerin eğitimle ilgili söylemlerinden çok daha sonraki zamanlarda olmuştur. Mimaroglu'nun bu konudaki görüşü şu şekildedir: "İlk Hristiyanlar, çoğunlukla İbraniler, azınlıkla Yunanlı ve Romalıydı. Müzikleri de kendilerine en yakın kaynaklara dayanıyordu: Kutsal yazılardan alınmış sözlerle birleştirip söyledikleri ilahilere... Bu ilahilerin yalın melodileri, Ortadoğu uygarlıklarının, Yunan ve Roma'nın tek sesli ve günün geçerlikte olan halk havalarıydı" (Mimaroglu 2006:21). Bu ezgilerin din adamlarının etkisiyle kurumsallaşmaya giden yönünü Selanik şöyle değerlendirmektedir:

"Halk ezgi ve çalgılarının ilk Hristiyanlarca reddedilmesine karşılık zamanla müziği kiliseye sızdı. Milano Piskoposu Ambrosius'un (340-397) bestelediği tören müziği halk ezgilerinden alıntılar içeriyordu. Bu durum giderek kaygı verici olmaya başlayınca, Papa Gregor (540-604) Hristiyan törenlerini belli kalıplara bağlamak ve birliği sağlamak için tören müziğindeki yabancı öğeleri ayıklamakla işe başladı. Hristiyanlığın yayıldığı her yere şarkıcı öğretmen papazlar göndererek Hristiyan törenlerinin kurumsallaşmasını sağladı" (Selanik, 1996:37).

Bu yönüyle müzik ve müzik eğitimi din elinde esaslı bir kurumsallaşmaya doğru yöneltilmişti. Böylece Papa'ya bağlı şarkıcı öğretmen papazlar eğitimcilik görevini yürütürken halkın kendisi de dolaylı olarak bir tür öğrenci olma konumundaydı. Müzik eğitiminin daha kurumsal bir anlayış kazanmasının, Papa Gregor'un emir ve yönetiminde gerçekleşen müziğin, eğitimsel ve müzik bilimsel çalışmalardan yaklaşık 6 yüzyıl sonra örneğin 12. ve 13. yy.'da Notre Dame Okulunda gerçekleşmiş olduğu söylenebilir. Bu okulun varlığının ve müzik eğitime yönelik faaliyetlerinin; doğal olarak müziğin araçlarından olan insan sesinin kullanımına, çalgı

türlerinin artmasına ve gelişmesine katkısı olmuştur. Çalgı konusu ele alındığında ilk çalgılar ve türleri ve bunların gelişimi şöyledir: Çalgı türleri konusunda, hemen her yaşamsal konuda olduğu gibi Anadolu medeniyetlerinin önemi ortaya çıkmaktadır. Anadolu’da çalgıların varlığı M.Ö. 8000-3000 yılları arasında cilalı taş dönemine dayandırılmaktadır. Örneğin:

“Malatya Arslantepe’de hayvanların parmak kemiklerinden, kuşların kanat kemiklerinden yapıldıkları belirlenen düdükler bulunmuştur. Bu dönemde ilkel köy yerleşimleri kuran Anadolu insanı, yerleşik düzene geçmekte, gruplar halinde yaşayarak, çeşitli uzaklıklarda iletişim sağlayabilmek için yüksek ses çıkarabilen çalgılara (davul, düdük vb.) gerek duymaktaydı. Yerleşim bölgelerinde belirlenen tapınaklarda yapılan dinsel törenlerde ve gömme ritüellerinde, tapınma için müziğin ve dansın kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu döneme ilişkin kanıtlarda bu dönemde toplu dansların yapıldığı, çingirak, davul, zil, raspa gibi çalgıların kullanıldığı görülmektedir.”¹

Buna göre eski çağlardaki insanların daha çok tapınma ve birbirleriyle iletişim kurma amacı ile çalgılar geliştirdikleri, bunları da daha çok çeşitli hayvanların kemiklerinden elde ettikleri görülmektedir. Eski Tunç çağıyla birlikte (M.Ö. 3000-2000) pişmiş topraktan yapılmış çalgılar, dönem içinde artan oranlarda bakır, bronz ya da gümüşten yapılmış çalgılara da rastlanmaktadır.²

Çalgılardaki çeşitlilik ve aralarındaki büyük farklılıkların Hitit döneminde (M.Ö. 1950-1190) büyük gelişime uğradığı o dönemin kaynaklarından anlaşılmaktadır. Bu dönemin çalgılarındaki değişim ve gelişim aşağıdaki örneklerde şu şekilde gösterilebilir:

1. *KENDİ TINLAR ÇALGILAR: (İDROPHONE) Ziller, çalparalar, sistrumlar, çingiraklar.*
2. *DERİLİ VURMA ÇALGILAR: (MAMRANOPHONE) Davul, derili def, darbuka benzeri çalgılar.*
3. *NEFESLİ VE HAVA AKIMLI ÇALGILAR: (AEROPHONE) Kaval, çifte (ikili) kaval, kemik ya da deniz kabuğu boru.*
4. *TELLİ ÇALGILAR: (KORDOPHONE) Lirler, bağlamalar ve harpler.*³

Sağlam’ın dinsel kitaplarda varlığını açıkladığı, çalgı türleri ise 3 maddede olup toplam 12 tanedir: “ Telliler; harp, lute, zither, üflemeliler (nefesliler); bagpipe, flute, horn, pipe, trompet, nehiloth, vurmaları; cymbals, sistrum, tambourine” (Sağlam 2001 : XIV, 24, 25).

Uzdilek, Sümerlilerin saz heyeti teşkil ettiğine yönelik görüşlerine bir Mısır tablosunu kaynak gösterir:

¹ <http://www.kultur.gov.tr/smm/cvl/main.html>

² <http://www.kultur.gov.tr/smm/cvl/main.html>

³ <http://www.kultur.gov.tr/smm/cvl/main.html>

“Sümerlilerin 6000 sene evvel saz heyeti teşkil ettiklerine dair deliller bulunduğu gibi Milattan 2750 sene evvelki bir Mısır tablosu yedi müzik sanatkârının teşkil ettiği tam bir orkestrayı gösteriyor. Bunlardan ikisi telli, üçü borulu cihaz kullandıkları halde ortada oturan iki sanatkâr bunlara tempo tutmak üzere el çırpıyorlar” (Uzdilek 1977:56).

Burada açıklanan çalgılara bakıldığında henüz yaylı çalgıların bu tabloda yer almadığı görülmektedir. Bununla birlikte yaylı çalgıların ilham kaynağı telli çalgılar olarak değerlendirildiğinde bu tabloda yer alan telli çalgıların o günkü koşullar düzeyinde yaylı çalgıları da temsil eden çalgı kümesi olarak tanımlanması uygun olur. Bu resimde verilen çalgı çeşidi ve çok sayıda müzisyenden oluşmuş topluluk, müziğin sonraki dönemlerinde ortaya çıkmış olan birlikte seslendirme veya oda müziği yapma geleneğinin tarihi açısından aydınlatıcı bilgiler sunmaktadır. Söz konusu resimde yer alan telli ve üfleli çalgıların yanı sıra, iki sanatkârın el vurarak hem tempo tutması hem de vurmali eşlik gerçekleştirmesi müziğin sonraki dönemlerinde gelişen çalgı topluluklarının gelişme sürecine yönelik fikir de verebilir. Günümüz çalgı topluluklarına bakıldığında, çalgı topluluklarının evrimleşme sürecinin gözlemlenmesi açısından bu resimdeki müzik topluluğu görünümünün önemi bulunmaktadır. Bu önem, günümüzde varlık bulan çalgı topluluklarının ve birlikte çalma geleneğinin ilkel ve çok küçük bir modelinin binlerce yıl evvel insanlık tarafından tasarlandığı biçiminde açıklanabilir. Tasarlanma ve gelişme açısından bakıldığında, çalgı ve çalgı toplulukları açısından bir çeşit evrimleşme olarak değerlendirilebilecek olan sürecin en gelişmiş ve en yakın örneğinin senfoni orkestraları olduğu ve doğal olarak evrimleşme sürecinin bu orkestra yapısıyla son bulmadığı söylenebilir. Söz konusu evrimleşme sürecine yönelik kanıtlara bakıldığında tarihi belge niteliği taşıyan bir vazo dikkat çekicidir:

“M.Ö. 596 yılından kalma bir vazanın üzerindeki resimler eski Yunan çalgıları hakkında ayrıntılı bilgiler vermektedir. V harfine benzeyen çift aulos*’uyla bu çalgının rahatlıkla kullanıldığını örneklemektedir” (Say 1995:53). “Yunanlıların gözde çalgısı lir giderek gelişerek çitara adını almış ve öğretimi özellikle Atina’da eğitim programlarına alınmıştı” (Say 1995:61). Bu açıdan bakıldığında çalgı öğretiminin programlı bir biçimde ele alınıp uygulandığı ilk örnek olarak lir eğitimi gösterilebilir. Söz konusu lir eğitimi çalgı ve çalgı topluluklarına yönelik günümüz eğitim/öğretim anlayışına kaynaklık etme özelliği taşıması nedeniyle önemlidir. Çalgı eğitiminin programa konmasına rağmen, özellikle hristiyanlık dininin yayılmasıyla çalgı

* Sert ve gür sesli bir çeşit obua.

kullanımında engelleme yeniden işlerlik kazanmıştır. Özellikle Erken Ortaçağ döneminde, “Hristiyanlığın ilk çıkışında, putperest çalgısı olduğu gerekçesiyle Antik dönemin başlıca telli ve üfleli çalgıları terkedilmiş, yasaklanmıştır. Bu tutum VIII. yüzyıldan itibaren yumuşamış ve çalgı çeşidi giderek artmıştır” (Say 1995:103). Çalgıların evrimi sonucu bazı çalgıların yok olması ve bazı çalgıların varlığı ve bunların kullanımdaki etkinliğinin ortaya çıkışı özellikle X. ve XI. yüzyıllarda belirginleşmiştir.

“X. ve XI. yüzyıllardan itibaren ilkçağların çalgılarından olan lir ve çitara ortadan kaybolmuş, buna karşılık müzik tarihinde önemli birer yer tutan iki çalgı, viyola ve lavta ortaya çıkmıştır. Viyola ortaçağın en sevilen ve kullanılan çalgısıydı. Gezici saz şairlerinin şiirleri viyola eşliğinde söylenirdi” (Say 1992:III,877).

“XIII. yüzyıldan sonra viyola ailesinin üyeleri artmıştır. Bu üyelerden biri olan keman, öteki çalgı türlerinin hepsini gölgede bırakmıştır. 1520 yılına doğru Fransa ve İtalya’da ortaya çıkan bu çalgı, aynı tarihlerde son ve kesin biçimini almıştır” (Say 1992:III,879). Çalgıların evrimleşmesinde geline nokta belli bir kesinlik kazandığında bu sonucun çalgıların birlikte icrası konusunu gündeme getirdiği özellikle XVI. ve XVII. yüzyıl eserlerinde ortaya çıkan çalgı türleri ve çalgı topluluklarını gösteren partiyonlardan anlaşılmaktadır. Bu bağlamda müzik terminolojisi (sözcük bilim) oda müziği, opera, orkestra, senfoni gibi sözcükler kazanmış ve bu sözcükler de doğal olarak toplu çalma ve seslendirme amacına hizmet eden çalışma ve çabaları açıklar olmuştur. Böylece milattan 2750 sene evvelki bir Mısır tablosunda verilen yedi müzik sanatkârının teşkil ettiği bir müzik topluluğunu gösteren tablodan, yaylı çalgıları opera orkestrasında kullanıma sokan Monteverdi’ye (1567-1643) kadar geçen süreç, orkestranın resimsel bir tasarı ögesi olma niteliğinden gerçek bir müziksel kuruma dönüşme süreci olarak tespit edilebilir.

“Çalgılarda türlü ses renkleri arayan, opera orkestrasında yaylı çalgıların yöntemli olarak kullanılması yolunda hazırlayıcı çalışmaları yapan Monteverdi olmuştur” (Mimaroglu 2006:199). “Monteverdi’nin kullandığı orkestranın sayısal durumu ise şu şekildedir: 5 keman; 10 soprano viyola; 3 bas viyola; 2 kontrbas viyola; 2 klavsen; 2 lavta; 4 trombon; 2 org; 1 çifte arp; 1 regal; 2 kornet; 1 flageolet; 1 askeri boru” (Say 1995:171). Orkestranın ilk olarak operaya eşlik amaçlı ancak daha sonraları salt bir çalgısal müzik yapma topluluğuna dönüşmesi konusunda Say şunları aktarmaktadır:

“Senfoni orkestrasında çalgı öbeklerinin bir yöneme ve belirli amaçlara göre kurulmasına XVII. yüzyılın ikinci yarısında başlanmıştır. Orkestra ilk olarak operaya eşlik için kullanılmıştır. Geç Barok dönemde İtalyanların sinfonia’sı, salt bir orkestra müziği olarak kilisede (örneğin kantatlardan önce), sahnede (örneğin opera ve bale öncesi) oda müziğinde, hatta Akademilerde konser müziği niteliğiyle sunulmuştur. Senfoninin önemli bir kaynağı da Lully’nin (1632-1687) uvertürlerde kullandığı orkestralardır. Orkestralama tekniği ve yeni renkler elde etmek açısından, Lully ve ardıllarının hazırladığı düzey, senfoninin gelişim yollarını açmıştır” (Say 1995:276).

Orkestraların salt çalgısal müzikler yapmadaki sürekliliği senfonik üslûbun oluşmasına kaynaklık etme anlamına gelecek biçimde Lully ile ilişkilendirilebilir:

“Lully’nin orkestrası şarkıcıya eşlik etmekten ibaret olmayan, aynı zamanda bütünüyle senfonik müzik de icra eden ilk sürekli orkestradır. Bu orkestranın sazları ise, 24 keman çerçevesinde yer alan 2 flüt, 2 obua, 1 fagot, 1 klavsen, 2 ila 4 trompet ve timpaniden oluşmuştur” (Larousse 1993:V,390).

Çalgıların bir araya getirilmesi ilkesine dayalı eşlik anlayışından salt çalgısal müzik yapma anlayışının doğduğu anlaşılmaktadır. Müzik yapma anlayışındaki bu evrimsel değişimin çalgıların bir araya getirilme ilke ve sayıları konusunda da belirleyici etkisi olduğu müzik tarihi notlarında yer almaktadır. Örneğin XVI. yüzyılın sonlarında Monteverdi yaylı çalgıları yöntemli olarak opera orkestrasında kullanmıştır. XVII. yüzyılda Lully’nin senfoni orkestrasının da kaynağı olarak gösterilen uvertür orkestrasının varlığı, doğal olarak çalgı müziğini öne çıkaran çalışmalar üzerinde de etkili olmuştur. Rönesans ve Barok dönem orkestra yapılarının oluşmalarına katkı sağlayan Monteverdi ve Lully gibi besteciler aslında klasik dönemde temelleri atılacak ve romantik dönemde 100’e yakın ses rengini içerisinde barındıran Wagner’in dev orkestra kullanımının da hazırlayıcısı olmuşlardır. Çalgıların topluluk halinde düzenli bir yapıya kavuşması sonucunda çalgı müziği de yeni bir boyut ve biçim kazanmıştır. Mimaroglu, çalgı müziğinin biçimlenmesiyle ilgili gerçeği şöyle açıklamaktadır:

“Çalgı müziğinin biçimlenmesi sonucunu veren çalışmalar, Prens Karl’ın Bohemyalı kemancı ve besteci Johann Stamitz’i Manheim’da saray kemancılığı ve oda müziği yöneticiliği görevine getirmesi ile başlamış, Stamitz, çevresine toplanmaya başlayan müzikseverlerle birlikte, yetkili çalgıcılardan bir orkestra kurmuş, çalgı müziği yazısı ve senfonik yazı sorunları üzerine eğilmiştir. Manheim Okulunun çalgı tınları üzerinde yaptığı araştırmalar ve buluşlar senfoniyle birlikte bir yandan da “symphonie concertante” biçimine yol açmıştır” (Mimaroglu 2006:66).

Senfonik konçertan müzik biçimi barok dönemi üslûbu açı sından belirgin bir müzik biçimi olarak kaydedilmiştir. Barok dönemin aşılarak klasik dönem üslûbunun yerleşmesinde iki bestecinin önemli çalışmaları ve katkısı vardır. Selanik’in bu konudaki görüşleri şöyledir:

“Alessandro Scarlatti’nin Çabuk/Ağır/Çabuk şeması içinde operanın başında yer alan ve zamanla bağımsız çalgı müziği olarak konserlerde rağbet gören üç bölümlü Barok Symphonia’sı, Manheim Okulunun kurucusu Johann Stamitz’in senfonik yazı üzerindeki yoğun çalışmalarıyla geleceğin Viyana klasiklerine yeni kaynaklar hazırlamıştır” (Selanik 1996:150).

Aktüze, “Müziği Okumak” adlı 5 cilt ve Ansiklopedik sözlükten oluşan geniş açılı çalışmasında çok sayıda eser hakkında bilgi verirken Haydn’ın orkestra anlayışının değişimine yol açacak devrimci katkısından söz etmektedir:

“Senfoninin babası olarak adlandırılan Joseph Haydn sayısı 104’ü bulan senfonilerinden ilklerini Esterhazy Kontluğunun kısıtlı orkestrası için yazmış, 13. senfonisinde flüt, iki obua, yaylı çalgılar ve timpani yanında dört kornoya cesaretle yer vererek, eserde alışılmamış bir org tınısı elde etmiştir” (Aktüze 2002:III,1042).

“Senfoninin yaratıcılarından biri olarak kabul edilen Mozart, senfoninin baştaki Allegro’suna Adagio esprisi içinde ağıtlı bir öge sokarak senfoniye şarkı söyleten ilk bestecidir. Mozart orkestralarında klarinet tınlarının bolluğu dikkat çeker, senfonilerinde yaylılar ve tahta nefesliler arasında kornoyu da bağ olarak sıkça kullandığı görülmektedir” (Selanik 1996:153).

Say; Haydn, Mozart, Richard Strauss, Beethoven ve Wagner gibi bestecilerin, senfoni orkestrasında çalgı topluluklarının ve ses renklerinin düzeni ve arttırılması yönünde etkili besteciler olduğunu ortaya koyan şu görüşlerini açıklar:

“XIX. yüzyılın başlarında, klavyeli çalgılar orkestradan çıkartılmış ve yaylı sazların belirleyici özelliği kural haline gelmiştir. Çeşitli çalgı ailelerinin özellikleri dolayısıyla, işlevlerinde de farklılaşmalar olmuştur. 1800’de seslendirilen Beethoven’ın 1. senfonisinin partiyonu yeni orkestra anlayışının başlangıcı kabul edilir. Haydn ve Mozart dönemi ile Richard Strauss arasında Beethoven ve Wagner’in orkestra eserleri gelişimin başka bir aşamasını sergiler. Artık, çalgıların çeşiti ve sayıları artmıştır. Buna bağlı olarak, orkestranın dinamik gücü artmış ve dramatik tasfire gidiş eğilimi, romantik dönemin etkilerini başlatmıştır” (Say 1992:IV,1004).

Say’ın yukarıda belirttiği bestecilere ek olarak Aktüze özellikle Mahler’in duygusal dünyasını çalgı müziğine yansıtırken orkestranın geniş olanaklarını kullanmasına dikkat çeker:

“Müzik dünyasında orkestra şefi olarak ün kazanan, 1888’de Budapeşte Kraliyet Operası, 1891’de Hamburg Orkestrası, 1897’de Viyana Operası ve 1907’de New York Metropolitan Operası şefliklerini yapan Mahler, senfonilerinde olayları değil, yaşam ve ölüm korkusunu, insanın yalnızlığıyla kuşkusunu ve doğayı anlamının zorluğunu orkestranın geniş olanaklarıyla işlemiştir” (Aktüze 2002:III,1327).

Avrupa müziği açısından durum böyle iken Türk müziğine yönelik olarak Uçan’ın Türklere müzik topluluklarının Batı konservatuvarı benzeri bir kuruma dönüşümüne ilişkin görüşleri şöyledir:

“Selçukluların 1289’da Osmanlılara gönderdiği Tabihane zamanla büyütülüp geliştirilerek Fatih döneminde Mehterhaneye dönüştürüldü... Osmanlı Sarayında Enderun Mektebinin temel birimlerinden biri olarak ortaya çıkan Musiki Meşkhanesi kısa sürede bir tür devlet konservatuarı işlevi gören Enderun Musiki Okulu niteliği kazandı ve ünlü müzikçiler yetiştirmeye başladı. Başlıca Avrupa konservatuarlarının ilklerini oluşturan Napoli Konservatuarının 1537’de ve Venedik Konservatuarının ise 1685’te kuruldukları göz önüne alınırsa kendine özgü bir Türk Konservatuarı niteliği taşıyan Enderun Musiki Okulunun bu alanda Avrupa’da öncü bir kuruluş olduğu ortaya çıkar” (Uçan 2000:46).

Bu görüş Türk müzik eğitiminde kurumsallaşma açısından tarihi geçmişi günümüzle bağlamak bağlamında geçerli bir görüş olarak kabul edilebilir ancak Paris’deki Notre Dame Okulunun müzik alanındaki derinlikli ve kurumsal eğitim anlayışına bakıldığında Uçan tarafından Enderun mekteplerine verilen öncü kuruluş olma sıfatının doğru olmadığı söylenebilir. Enderun mektebinin Avrupa müzik eğitimine yönelik öncü kuruluş olamayacağına bir diğer kanıt olarak Enderun mektebinde görev alan dönemin ünlü müzisyenlerinin (Salgar 2001:29,30) aynı zamanda mevlevi dervişleri olmasına bağlı olarak Osmanlı/Türk Mevlevi müziği yapımları ve bu müzik eğitiminin Avrupa müzik eğitimine hiçbir dönem herhangi bir etkisinin olmaması gösterilebilir. Türklerde Avrupa notasının kullanımı, XVII. yüzyılın ilk yarısında Ali Ufkî’nin Türk musıkisi eserlerinden XVI. ve XVII. yüzyıla ait 544 adet söz ve saz eserinin notasını “Mecmua-yı Saz ü Söz” adlı eserinde kaydetmesiyle gerçekleştirilmiştir. Bu durum, eser üzerinde ilk çalışmayı yapan ve Ali Ufkî’nin sağdan sola doğru giden ve “Fa” anahtarı ile yazılan bir Batı notası kullandığını kaydeden Sadettin Arel’in çalışmasıyla ortaya çıkmıştır (Elçin 1976 : 221). Ancak bu kullanımda Türk müzik eğitiminde Avrupa notasının kullanıldığı ve buna dayalı Avrupa müzik eğitimi yönteminin geçerlik kazandığı görüşü doğru olmayabilir. Avrupa müzik eğitimi yöntem ve anlayışında belirleyici kurum Muzika-i Humayûndur. Avrupa müzik eğitimi yöntem ve anlayışı bu andan itibaren etkisini arttırmış, cumhuriyet dönemi ve sonrasında Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin müzik politikasının odağına yerleşerek günümüze değin etkisini sürdürmüştür. Bu bağlamda bakıldığında da Mehter müziğinin Avrupa müziği üzerindeki geçici üslup etkisi hariç, Enderun dahil hiçbir müzik okulu ve kurumunun Avrupa müzik eğitimine yönelik ne yapısal, ne anlayış ve yöntem açısından öncü bir sıfat ile değerlendirilemeyeceği söylenebilir. Nitekim, meşk geleneğinin XIX. yüzyıl itibariyle Enderun’dan diğer okullara da sıçradığı ve bu okullarda dönemin üstad müzikçisi Zekâî Dede Efendi’nin uzun yıllar meşk yaparak “...(1884) senesi temmuzundan vefatına kadar mürûr eden 14 sene müddet zarfında halka-i talimi üstâddan bir hayli musıkîşinâs...” (Yektâ 2000:33) yetiştirdiği bilinmektedir. Meşk usulü yetişen bu müzisyenlerin Batı’daki konservatuar

anlayışıyla yetişen müzisyenle bir tutulması ve her iki müzik eğitimi anlayışı ve yaklaşımını birbirine eş tutmak veya birini diğerine öncü gibi göstermek her iki müzik eğitimindeki anlayış ve yöntem farklılığı nedeniyle doğru olmayabilir. Aksine Batı müzik eğitimi kurum, kuram ve uygulamalarının Türk müzik eğitimi üzerinde güçlü etkisi olduğu, bunun köklerinin de III. Selim ve II. Mahmut gibi yenilikçi padişahların yönetimi ve uygulamalarıyla ilişkili olduğu söylenebilir. Buna göre “Sultan III. Selim döneminde “Nizam-ı Cedit” adlı yeni düzen çerçevesinde öncelikle askeri müzikte yenileşme ve çok sesli Batı-Avrupa müziğinden yararlanma eğilimleri iyice belirginleşti ve batılı anlayışla ilk askeri boru-trampet takımı oluşturuldu ve eğitime başladı” (Uçan 2000:82,83). “II. Mahmut zamanında 1826’da Yeniçeri Ocağı ile birlikte Mehterhaneler de kaldırılarak yerine Muzika-i Humayûn kuruldu. Böylece Osmanlı toplumunda çok sesli müziğin ciddi bir biçimde gündeme gelmesi ve kurumsallaşması bu Avrupa örneği bandoyla gerçekleşmiş oldu” (Çalgan 1991:24). Gerek Batı tarzı müzik eğitimi gerek çok sesli müzik anlayışının yerleşmesi ve günümüz Batı tarzı orkestra ve müzik eğitimi kurumunun öncüsü durumundaki Muzika-i Humayûn, batılılaşma hareketinin müzikteki önder kurumu olarak tarihteki yerini almıştır. Muzika-i Humayûnün önemi konusunda Çalgan’ın Gazimihâl’e dayandırarak aktardığı görüş şöyledir:

“Türkiye’de çok sesli müzik eğitimi ve öğrenimi veren ilk konservatuar sayılabilecek Muzika-i Humayûndan yetişen kişilerle çeşitli ordu birliklerinde kurulan bandolar, belirli bir ölçüde de olsa halkımıza çok sesli müzik zevkini aşıladı. Muzika-i Humayûnün Türk müzik tarihindeki önemi, Türkiye’de çok sesli müzik alanında ilk ciddi bilgilerin verildiği bir kurum olmasının yanı sıra, müzikçi ve müzik eğitimcisi açısından belli bir birikimi Cumhuriyet Türkiye’sine aktarabilecek sanatçı yetiştirebilmiş olmasındadır” (Çalgan 1991a:30).

Muzika-i Humayûndan meydana gelmiş orkestranın günümüz çok sesli müziğinin temel icra kurumu olan senfoni orkestralarının da kaynağı olması, Muzika-i Humayûn kurumunun yukarıda açıklanan önemini daha da arttırmaktadır. Ergin’in Öztuna’dan alıntıladığına göre 1887 yılında Paris’teki eğitimini tamamlayarak yurda dönen Miralay Safvet Bey, d’Arenda Paşa’dan boşalan Muzika-i Humayûn Kumandanlığına getirildiğinde “İlk iş olarak saray bandosunu Batı’daki örneklerine göre yeniden düzenlemiş ve 70 kişilik bir topluluk haline getirmiştir. Daha sonra yabancı öğretmenler tarafından yetiştirilen (Aralarında Seyfettin Seyfi-Sezai Asal kardeşler de vardı) yaylı enstrüman çalanlarla, bandonun üflemeli çalgı elemanlarını bir araya getirerek sarayda ilk senfoni orkestrasını kurmuş ve bu orkestranın repertuarını oluşturmuştur. Orkestraya Beethoven’in senfonilerini çaldırılmıştır” (Ergin 1999:19,20; Spatar 1994:12). Öztuna, başlangıç tarihi vermemekle birlikte Batı tarzı bir orkestranın varlığını şu şekilde açıklamaktadır:

“Sonraları mükemmel bir Batı mûsikîsi orkestrası da teşkil edilebildi. Almanya gibi ülkelere mûsikî talebesi gönderilebildi. II. Abdülmecid’in hilafeti döneminde (1922-1924) 85 kişilik Batı mûsikîsi orkestrası ve o sayıya yakın da müzisyen mevcuttu” (Öztuna 2006:II,83).

Muzika-i Humayûn bünyesinde oluşan söz konusu orkestranın Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasına dönüşümü Oransay tarafından şöyle açıklanmaktadır:

“Makam-ı Hilâfet Muzikası (11 Mart 1924) orkestrasının Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti adıyla Cumhurbaşkanlığı makamına bağlandığı bildirildi. Zeki Üngör 1 Nisan 1924’de Musiki Muallim Mektebine müdür atandı. 1 Kasım 1924’de eğitime başlayan Musiki Muallim Mektebine seçilen 6 öğrencinin eğitimi için gerekli ilk öğretmenler Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti üyeleriydi (Oransay 1985:109).

“Musiki Muallim Mektebi, öğrencilerinin bir bölümüyle, Avrupa’dan dönen genç sanatçılarla oluşturduğu yeni ve yerleşik kadrosuyla, 12 yıllık birikimini kurulacak olan konservatuara devretme hazırlığı içindeydi” (Çalgan 1991:107). “Alman besteci Paul Hindemith’in de birkaç kez Türkiye’ye gelerek verdiği raporlarla geliştirilen program çalışmaları sonucunda, Musiki Muallim Mektebi önce konservatuar bünyesi içinde kalmış, 1937’de Gazi Eğitim Enstitüsüne bağlanmıştır. 1933’de Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti de köklü bir değişiklikten geçmiş, orkestra bandodan ayrılarak Milli Eğitim Bakanlığına bağlanmış, Riyaset-i Cumhur Filarmoni Orkestrası adını almıştır. 1957 yılında da kurumun işleyişine özerklik kazandıran yasayla da Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası adıyla çalışmalarını sürdürmüştür” (Say 1995:514).

Kaynağı Cumhuriyet öncesi döneme ait çok sesli müzik ve bando/senfoni orkestrası yapısının Cumhuriyet döneminin bir kazanımına dönüştüğü ve Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının Cumhuriyet Türkiye’sindeki müzik devrimi kapsamında gerek orkestra yapısı gerek Batı biçeminde müzik yapması ve uluslararası bir paylaşımına zemin hazırlaması bakımından önemli bir model olduğu söylenebilir. İçinde bulunulan yıl itibariyle Cumhuriyetin 84 yıllık geçmişinde Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının etkisi ve işlevinin yaygınlaşması amacıyla 6 Devlet Senfoni Orkestrasıyla birlikte üniversite, belediye ve özel kuruluşlara ait senfoni orkestraları kurulmuştur. Bu orkestralar içerisinde Bursa’da kurulan senfoni orkestrası gerek kuruluş biçimi gerek bölgesellik özelliği açısından diğer senfoni orkestralarından ayrılır.

Cumhuriyet dönemi Türkiye’sinin müzik devrimi kapsamındaki en özgün müzik kuruluşu Musiki Muallim Mektebidir. Bu mektebin kuruluş amacı esasen müzik öğretmeni yetiştirmek

olsa da Musiki Muallim Mektebindeki eğitim/öğretim faaliyetleri 1924'ten 1936 yılına kadar Riyaset-i Cumhur Musiki Heyetinin sanatçı ihtiyacını karşılamak ve müzik öğretmeni yetiştirmek gibi ikili amaca yönelik olarak sürdürülmüştür. Senfoni orkestralarına koşut olarak ve eşgüdüm içinde çalışması beklenen bu müzik eğitimi kurumunun gelişimi de yine senfoni orkestralarına koşut olarak nicel ve nitel yönden değişikliğe uğramıştır. Bu kurumlardaki en önemli nitel değişiklik, 1936 yılında kurulan Ankara Devlet Konservatuarıyla birlikte sanatçı yetiştirme görevi konservatuarların görevine dönüştüğünden sadece nitelikli müzik öğretmeni yetiştiren kurumlara dönmesi olmuştur. Bunun dışında günümüzde müzik öğretmeni yetiştiren kurumların sayısı 23'ü bulmuştur. Söz konusu 23 müzik öğretmeni yetiştiren kurumdan Bursa'da Uludağ Üniversitesi bünyesindeki kurumun Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının kuruluşuna verdiği destek ve kuruluş için harcadığı çaba ve yaptığı önderlik her iki kurum arasında doğal bir mesleki bağın varlığını da beklenilir kılmıştır. Bursa'da eğitim-öğretim etkinliğini 26 yıldan beri gerçekleştirmekte olan Uludağ Üniversitesi bünyesindeki Müzik Eğitimi Anabilim Dalının ülkemizdeki kuruluş sırası, kaynaklarda gösterildiği üzere Nazilli'deki deneme mahiyetindeki kurum hariç 4. sıradadır. Buna göre, Uludağ Üniversitesi bünyesindeki Müzik Eğitimi Anabilim Dalının kuruluş yılı olan 1981 yılına kadar, 1977-1979 yılları arasında Nazilli Eğitim Enstitüsü (Şentürk 2001:135) bünyesinde eğitim öğretim faaliyetleri gerçekleştirilen müzik bölümü dışında, etkin bir biçimde eğitimsel, sanatsal ve bilimsel faaliyetlerini sürdürmüş müzik öğretmeni yetiştiren kurumların sayısı 3'tür. Bunlardan ilki Musiki Muallim Mektebi -devamı Gazi Terbiye Enstitüsü Müzik Bölümü- Ankara'da (1924) (Oransay 1985:109; Çalgan 1991b:25), ikincisi İstanbul'da (1969)⁴, üçüncüsü de İzmir'de (1973)⁵ kuruldu. Nüfusun artışına koşut olarak gelişen eğitimsel ihtiyaçlar ve müzik öğretmeni ihtiyacındaki artışlar sonucu 1981 yılında Bursa Yüksek Öğretmen Okulu bünyesinde faaliyete geçen müzik bölümüyle Türkiye'de müzik öğretmenliği kurumlarının sayısı dörde ulaştı. Söz konusu kurumlar 1982 yılında kabul edilen 2547 sayılı YÖK yasası gereğince üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlanmıştır. "Böylece Cumhuriyet tarihimizde 1982 yılından başlayarak daha iyi öğretmen yetiştirme arayışı, yaklaşımı ve çabalarının sonucu olarak, öğretmen yetiştiren kurumlar üniversite düzeyinde örgütlenmiş oldular" (Bozkaya 2000:1).

⁴ <http://aef.marmara.edu.tr/bolumler/GSBmuzik.htm>

⁵ <http://www.deu.edu.tr/deuweb/icerik/Icerik.php?kod=3351>

Öğretmen yetiştirme görevinin eğitim fakültelerine devriyle akademik düzeyde öğretmen yetiştirme faaliyetleri başlamış ve Bursa'daki müzik bölümü de Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi bünyesinde faaliyetlerini sürdürmüştür. Bugün Bursa'daki müzik öğretmeni yetiştirme görevi, "Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması" kapsamında YÖK'ün 1998 yılında yürürlüğe koyduğu yeni düzene uygun olarak gerçekleştirilmektedir. Buna göre Resim İş Eğitimi ve Müzik Eğitimi Bölümleri, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü çatısı altında iki ayrı Anabilim Dalına dönüştürülerek bütünleştirildi. Bu bütünleşmeyle ilgili olarak çeşitli eleştiriler yapılmakla birlikte bu bütünleşmenin sakıncalarına dikkat çeken tepki ve bilimsel çalışmaların çoğunlukla Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim elemanlarına ait olduğu söylenebilir. Bozkaya, konuyla ilgili bir bildirisinde "Milli Eğitimi Geliştirme Projesi'nin burada anılmayan yönleriyle birlikte yararlı sonuçlar getireceğine inanılmaktadır. Ancak proje ile getirilen ve müzik eğitimcilerini derinden etkileyen-düşündüren en önemli değişiklik, Eğitim Fakültelerinin yeniden yapılandırılmaları bağlamında, Müzik Eğitimi ve Resim-İş Eğitimi Bölümlerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü adı altında bir araya getirilerek birleştirilmeleri ve Anabilim Dallarına dönüştürülmeleri olmuştur. Bu uygulamanın esin kaynağı nedir, neresidir? Bu uygulamaya neden gereksinim duyulmuştur? Değişik toplantılarda çok tartışılmasına karşın bu sorular açıklık kazanamamıştır" (Bozkaya 2004:4) diyerek, yeniden yapılanma sürecine yönelik eksikliklere dikkat çekmiştir.

Söz konusu yeniden yapılanma kapsamında ortaya konan değişiklik ve uygulamalar programları da kapsar düzeyde genişletildiğinden 1998 yılında tüm müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda ortak program uygulamaya konulmuştur. Bununla birlikte zaman içerisinde çeşitli üniversitelerde, üniversite senatolarında yapılan program çalışmaları sonucunda söz konusu programdan küçük farklılıklar gösteren çeşitli program türleri ortaya çıkmıştır. Aradan geçen dokuz yıldan sonra ihtiyaç olduğu gerekçesiyle 2006-2007 eğitim-öğretim yılında YÖK ortak bir program hazırlamış ve bu programın uygulanmasında ısrar ederek yeniden tek tür bir programın uygulanmasını başlatmıştır.⁶

Genel olarak Türkiye'de 1924-2007 ve özelde Bursa'da 1981-2007 yılları arasında müzik öğretmeni yetiştirmede kurumsal açıdan ortaya konan yapısal değişiklikler ve program geliştirme çalışmalarının esas hedefinin daha kaliteli, daha verimli bir müzik öğretmeni yetiştirme amacı taşıdığı söylenebilir. Bu hedefler doğrultusunda Bursa'daki Müzik Eğitimi Anabilim Dalının

⁶ http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/programlar_aciklama.doc

uzgörü (vizyon) ve özgörevi (misyonu) yukarıda sözü edilen amacı destekler nitelikte belirlenmiştir.⁷ Müzik öğretmeni yetiştiren kurumların esas hedefinin kaliteli müzik öğretmeni yetiştirmek olmakla birlikte ülke müzik kültürüne katkı sağlamak gibi yan hedefleri de bulunmaktadır.

Bu bağlamda Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalının 26 yıllık eğitsel ve sanatsal faaliyetlerinin iki temel sonucu vardır. Birincisi ülkemizin ihtiyacı olan sanatçı müzik öğretmeni yetiştirme, ikincisi ise Bursa'nın sanatsal ve kültürel yapısına katkıda bulunmaktır. Müzik Eğitimi Anabilim Dalının Bursa'nın sanatsal yapısının gelişimine en önemli katkılarından biri Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının, diğeri de Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarının kuruluşundaki etkin roldür.

“Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü öğretim elemanlarının 1994 yılında Uludağ Üniversitesi bünyesinde, yine aynı kurumun öğretim elemanlarınca oluşturulan Yaylı Çalgılar Orkestrası Bursa’da senfoni orkestrası oluşturulması düşüncesinin ilk ve önemli adımını oluşturmuştur. İlk çalışmalara 27.10.1994’de U.Ü. Eğitim Fakültesi dinleti salonunda başlayan orkestra, Hasan Adıgüzelzade’nin yönetiminde hazırladığı programla 8.1.1995’de Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosunda Bursalı dinleyicilerin karşısına ilk kez çıkmıştır. Oda orkestrasının verdiği çeşitli konserler birbirini takip etmiştir.”⁸

Uludağ Üniversitesi Oda Orkestrası adıyla oluşan orkestra bir yıl sonra Bursa Büyükşehir Belediyesi bünyesinde kurulan Bursa Nefesli Çalgılar Topluluğu ile birleşerek, Uludağ Üniversitesi ve Büyükşehir Belediyesinin ortaklaşa çalışmalarıyla “Bursa Senfoni Orkestrası” adını aldı. 1998 yılında Devlet Sanatçısı Prof. Hikmet Şimşek’in orkestranın sanat danışmanlığı görevini üstlenmesi ve Orhan Şalliel’in şeflik görevine getirilmesi ile orkestranın sanatsal aktiviteleri büyük bir ivme kazandı. Orkestra; Türkiye’de bir ilke imza attı ve adına “Bölge” tanımını da katarak, sadece şehir konserleri yerine çevre il, ilçe ve kasabalara da çok sesli müziği götürdü. Bursa Bölge Senfoni Orkestrasının yaptığı başarılı çalışmalarından ötürü T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlanması uygun görüldü ve orkestra; 4 Aralık 1999 tarihinde görkemli bir törenle “Devlet” statüsüne girerek Kültür ve Turizm Bakanlığı bağlısı ilk “Bölge Devlet Senfoni Orkestrası” unvanını aldı. CSO’da Protokol-Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü olarak 30 yıla yakın hizmette bulunmuş Ahmet Borova’nın müdürlük görevini üstlenmesi ile de orkestra kurumsallaşma yolunda önemli mesafe almış, her yıl mart ayında yapılan yönetim kurulu seçimleriyle kendi bünyesinden sanatçılarla bu oluşumunu sürdürmüştür.

⁷ Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ABD Akreditasyon Dosyası

⁸ <http://www.bursada.kultur.com>

Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının amaçları ise şu ilkeler doğrultusunda belirlenmiştir.

I- Büyük önder Atatürk'ün gösterdiği yolda ilerleyerek sanatsal alanda dünya çapında önem kazanan bir ülke için sanatçının ve sanat kurumlarının üzerine düşen görevi eksiksiz yerine getirmek,

II- Uluslararası sanat müziği alanında ödüller almış dünya çapında besteci ve yorumcularımızı Bursalılarla buluşturmak, bunun yanı sıra uluslararası sanat müziği dalındaki ünlü yabancı sanatçıları ülkemize davet ederek konserler düzenlemek ve kültürel alanda olduğu gibi sanatsal alanda da ülkemizin tanıtımına katkıda bulunmak,

III- Ulusal ve uluslararası festivallerde ülkemizi temsil etmek,

IV- Polifonik müziğin seçkin örneklerini icra etmek ve bu yapıtları sadece şehir merkezinde değil çevre il, ilçe ve kasabalarda halkla buluşturarak tanıtmak ve yaygınlaştırmaktır (Demirbatır 2006:75).

Gedikli, İzmir Devlet Senfoni Orkestrası ile Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı ilişkilerini konu aldığı makalesinde İzmir Devlet Senfoni Orkestrasının Devlet Konservatuvarının “sanatçı-öğretici” ihtiyacını karşılama, birlikte müzik yapma görev ve sorumluluğunu yerine getirdiği, bunun yanı sıra konservatuarda yetişen sanatçıların da zaman içerisinde İzmir Devlet Senfoni Orkestrasında görev yapma gibi karşılıklı etkileşimlerinden söz etmektedir (Gedikli 1999:115). Kuruluşundan bugüne geçen 8 yıllık süreçte 192'si Türk, 118'i yabancı şeflerle olmak üzere toplam 310 konser etkinliği gerçekleştiren Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Bursa müzik kültürüne doğrudan, mesleki müzik eğitimi kurumlarına da dolaylı katkısından söz edilebilir (Albayrak 2006:6,7). BBDSO'nun varlığının Uludağ Üniversitesi bünyesindeki mesleki müzik eğitimi birimlerine farklı düzeyde etkisi olduğu, ancak bu kurumların tümünün sanatsal etkinlikleri yönüyle bir bütünlük arz ettiği de açıktır. Bu bağlamda müzik öğretmeni yetiştirme eğitimi açısından Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının faaliyetlerinin önemli olduğu ve her iki kurum çalışanları ve mensuplarının iletişiminin gerekliliğinden söz edilebilir. Bu görüşten hareketle müzik öğretmeni adaylarının BBDSO'nun sanatsal faaliyetlerine katılma ve bu faaliyetleri değerlendirmeleri kapsamında aşağıdaki problem cümlesi araştırma konusu yapılmıştır:

“2006- 2007 eğitim-öğretim yılında öğrenim görmekte olan U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yıl öğrencilerinin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının sanatsal/akademik etkinlikleri ve iletişim/etkileşime ilişkin görüşleri nedir?”

Bu problem cümlesinin çözümüne katkı sağlayacağı düşünülen alt problem cümleleri de aşağıdaki gibidir:

- 1) U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yıl öğrencilerinin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının sürekli konserlerine ilişkin görüşleri nedir?
- 2) U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yıl öğrencilerinin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının akademik etkinliklerine ilişkin görüşleri nedir?
- 3) U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yıl öğrencilerinin BBDSO yönetim ve sanatçılarıyla U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı arasındaki ilişki ve iletişime yönelik görüşleri nedir?
- 4) BBDSO sanatçılarının orkestrayla veya bireysel olarak ortaya koydukları sanatsal etkinliklerin U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalındaki eğitim-öğretime katkısına yönelik görüşleri nedir?
- 5) BBDSO sanatçılarının U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalındaki öğrencilerle ilişki ve iletişime yönelik görüşleri nedir?

Bu araştırmanın amacı Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının sanatsal ve akademik etkinliklerinin Bursa'daki müzik öğretmenliği programına yönelik etkisinin U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yıl öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda tespitini yapmak; U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yıl öğrencilerinin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının etkinliklerine yönelik görüşlerini almak ve her iki kurumun ilişki ve iletişimine yönelik durum tespiti yapmaktır.

Bu araştırma Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının etkinliklerini gözden geçirme fırsatı yaratması ve müzik öğretmenliği eğitimi veren kurumla iletişimi arttıracak belge, veri ve sonuçları ortaya koyması açısından önemlidir. Araştırmanın sayıltıları şöyledir:

- 1) BBDSO ile Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı arasındaki sanatsal ve akademik ilişkilerin düşük olduğu düşünülmektedir.

- 2) BBDSO'nun varlığının müzik öğretmenliği eğitimi açısından etkisi olduğu düşünülmektedir.
- 3) BBDSO'nun etkinliklerinin müzik öğretmeni adaylarının beklentilerini tam olarak karşılamadığı düşünülmektedir.
- 4) Öğrenci ve sanatçıların anket yanıtlarının değerlendirilmesinde “Kesinlikle katılıyorum-Katılıyorum” yanıtlarının “Yeterli düzey”; “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” yanıtlarının “Orta düzey” ve “Kesinlikle katılmıyorum-Katılmıyorum” yanıtlarının “Yetersiz düzey” olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırma 2006-2007 eğitim-öğretim yılı, U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yıl öğrencileri, BBDSO sanatçıları ve Bursa ili ile sınırlıdır.

Araştırmada betimsel yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın evreni Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yıl öğrencileri ve BBDSO sanatçılarıdır. Örneklem olarak evrenin tümü alınmıştır. Araştırmada veri toplama tekniği olarak anket uygulaması yapılmıştır.

Bu araştırmada anket soruları hazırlanırken Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1. sınıf öğrencisi 5 kişilik bir grup ile çalışılmış ve ön anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Ön uygulama sonunda ankette bazı düzeltmeler yapılarak soru sayısında azaltma yapılmıştır. Anket 2006-2007 Bahar Yarıyılında U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yıl lisans öğrencileri için toplam üç ana bölümden oluşan 46 soru ile Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası sanatçıları için hazırlanmış iki ana bölümde toplam 21 sorudan oluşmuştur. Anket düzeltilmiş haliyle Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yılı öğrencilerinin tamamını oluşturan 89 öğrenciye ve 48 BBDSO sanatçısına uygulanmıştır. Öğrencilere uygulanan ankette yer alan 46 sorudan 15'inin çoklu işaretleme ve kişisel özellikleri araştıran sorular olması nedeniyle sadece likert tipi seçenekler içeren 31 sorunun güvenilirliği Cronbach's Alfa yöntemine göre test edilmiştir. Bu test sonucuna göre öğrencilere uygulanan Cronbach's Alfa testinin sonucu aşağıdaki çizelgede verilmiştir:

Çizelge 1.1. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerine Uygulanan Anket Sorularının Güvenilirlik Test Sonucu

Güvenilirlik İstatistiği

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,975	,977	31

Yukarıdaki çizelgeye göre madde puanının Cronbach's Alfa değerinin ,977 şeklinde çok yüksek çıkması araştırmada kullanılan ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunun göstergesidir. Bu durumda her soru güvenilir bulunmuş ve sorulara verilen yanıtlar güvenilir veriler olarak değerlendirilerek bulgulara dönüştürülmüştür.

Sanatçılara uygulanan ankette yer alan 21 sorudan 6'sının kişisel özellikleri araştıran sorular olması nedeniyle sadece likert tipi seçenekler içeren 15 sorunun güvenilirliği Cronbach's Alfa yöntemine göre test edilmiştir. Bu test sonucuna göre sanatçılara uygulanan Cronbach's Alfa testinin sonucu aşağıdaki çizelgede verilmiştir:

Çizelge 1.2. BBDSO Sanatçılara Uygulanan Anket Sorularının Güvenilirlik Test Sonucu

Güvenilirlik İstatistiği

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,977	,981	15

Yukarıdaki çizelgeye göre madde puanının Cronbach's Alfa değerinin ,981 şeklinde çok yüksek çıkması araştırmada kullanılan ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunun göstergesidir. Bu durumda ankette hiçbir soru çıkartılmamıştır. Böylece sorulara verilen yanıtlar güvenilir veriler olarak değerlendirilerek bulgulara dönüştürülmüştür.

Verilerin çözümlenmesinde SPSS istatistik programının 13.0 sürümü kullanılarak verilerin frekans ve yüzdelik hesapları çizelgelerde gösterilmiştir. Veriler kadın ve erkek cinsiyetine göre nitel bulgular elde etmek amacıyla ayrı ayrı gösterilmiştir. Öğrenci

görüşlerindeki cinsiyet etkisini tespit etmek için likert ölçeğinde sorulan 31 soruda kadın ve erkek öğrenci görüşleri arasındaki farka bakılmıştır. Buna yönelik olarak “Kadın ve erkek öğrenci görüşleri arasında fark yoktur” biçiminde geliştirilen Ho test edilmiştir. Ayrıca sanatçı görüşlerindeki cinsiyet etkisini tespit etmek için likert ölçeğinde sorulan 15 soruda kadın ve erkek sanatçı görüşleri arasındaki farka bakılmıştır. Buna yönelik olarak “Kadın ve erkek sanatçı görüşleri arasında fark yoktur” biçimindeki Ho test edilmiştir. Öğrencilerin lise mezuniyeti durumlarının BBDSO’ya ilişkin görüşleri üzerinde etkisi olup olmadığına bakılmıştır. Buna yönelik olarak “Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olan ve olmayan öğrencilerin BBDSO’nun varlığının Bursa’daki müzik öğretmenliği eğitimine katkısına yönelik görüşleri arasında fark yoktur” ve “Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olan ve olmayan öğrencilerin BBDSO konserlerinin bireysel çalgının gelişimi yönünde katkısına yönelik görüşleri arasında fark yoktur” şeklinde geliştirilen Ho test edilmiştir.

Bunun yanı sıra öğrencilerin bölüm konserlerinde solo çalma durumlarına göre görüşlerindeki farka bakılmıştır. Buna yönelik olarak “Bölüm konserlerinde solo çalan ve çalmayan öğrencilerin BBDSO sanatçılarının Müzik Eğitimi Bölümünde resital vermelerine yönelik görüşleri arasında fark yoktur” ve “Bölüm konserlerinde solo çalan ve çalmayan öğrencilerin BBDSO konserlerinin müzikal yorum açısından katkısına yönelik görüşleri arasında fark yoktur” şeklinde geliştirilen Ho test edilmiştir.

Bunun dışında öğrenci ve sanatçı görüşleri arasında fark olup olmadığına yönelik olarak karşılaştırma olanağı bulunan likert ölçeğinde sorulan 15 soruda öğrenci ve sanatçı görüşleri arasındaki farka bakılmıştır. Buna yönelik olarak ortaya konan “Öğrenci ve sanatçı görüşleri arasında fark yoktur” biçimindeki Ho test edilmiştir. Ayrıca öğrenci ve sanatçılara sorulan likert tipi sorulara verilen yanıtlara yönelik olarak memnuniyet değerlendirilmesi yapılmıştır. Çoklu seçenek işaretlemeye yönelik veri çözümlemede her seçeneğe verilen yanıtlar evet-hayır sayısal işaretlemesine göre çözümlenerek nitel verilerden nicel veriler sağlanmıştır. Böylece daha nesnel, daha kesin bir değerlendirme, yorumlama ve sonuç çıkartma olanağı elde edilmiştir. Bununla öğrencilerin hem kendisinin sanatsal ve akademik görevlerdeki durumu, hem de BBDSO’nun sanatsal ve akademik etkinliklerine katılım oranı ve nedenleri, BBDSO ile iletişim ve BBDSO’dan beklentilerine yönelik görüşleri değerlendirilmiştir.

Bu araştırmanın literatürü ise şöyledir:

- 1) Yard.Doç. Nezihe Şentürk'ün “Musiki Muallimden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlar” adlı makalesinden 1981 yılı öncesinde kısa süreli eğitim öğretim faaliyetinde bulunan kurumların kuruluş yılları yönüyle yararlanılmıştır.
- 2) Gültekin Oransay, Prof. Koral Çalgan ve Erdoğan Okyay'ın kitaplarından Cumhuriyet Türkiye'sinde ilk olarak müzik öğretmeni yetiştirme görevini üstlenen kurum olan Musiki Muallim Mektebinin kuruluş yılı yönüyle yararlanılmıştır.
- 3) Marmara Üniversitesinin internet sitesinden İstanbul'da müzik öğretmeni yetiştirme işinin başlangıç tarihi yönüyle yararlanılmıştır.
- 4) Dokuz Eylül Üniversitesinin internet sitesinden İzmir'de müzik öğretmeni yetiştiren ilk kurumlar olarak, İzmir Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü ve İzmir Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümünün kuruluş tarihleri yönüyle yararlanılmıştır.
- 5) Prof. İsmail Bozkaya'nın “Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Uygulanmakta Olan Yeni Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Üzerine Bir Değerlendirme” adlı çalışmasından YÖK yasası gereğince müzik öğretmeni yetiştiren kurumların üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlanmasıyla müzik öğretmeni yetiştirmede kalite arayışı konusunda yararlanılmıştır.
- 6) Prof. İsmail Bozkaya'nın “Yürürlükteki Müzik Öğretmenliği Lisans Programının Değerlendirilmesi” adlı çalışmasından Müzik Eğitimi ve Resim-İş Eğitimi Bölümlerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü adı altında bir araya getirilmesinden doğan akademik tepki ve görüşleri ortaya koyması bakımından yararlanılmıştır.
- 7) YÖK'ün internet sitesinden YÖK'ün 1998 yılından itibaren yürürlüğe koyduğu çeşitli program türleri konusunda yararlanılmıştır.
- 8) Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Akreditasyon Dosyasından Müzik Eğitimi Anabilim Dalının uzgörü ve özgörevine yönelik açıklamalardan yararlanılmıştır.
- 9) Bursada.kultur.com. internet sitesinden Yaylı Çalgılar Orkestrasının kuruluşu ve Bursa'da izleyici ile ilk buluşması konularından yararlanılmıştır.
- 10) Kültür ve Turizm Bakanlığı internet sitesinden Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Kültür ve Turizm Bakanlığına devri ve kuruluş dönemindeki sanatsal etkinlikleri konularından yararlanılmıştır.

- 11) Yard.Doç. Erol Demirbatır'ın "Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Bursa'nın Sanatsal-Kültürel Yaşamına Katkıları" makalesinden Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının amacına yönelik ilkelerin belirlenmesi yönüyle yararlanılmıştır.
- 12) Prof. Necati Gedikli'nin "Ülkemizdeki Etki ve Sonuçlarıyla Uluslararası Sanat Müziği" kitabından konservatuarlar ve senfoni orkestraları arasındaki sanatçı-öğretici ilişkisi yönüyle yararlanılmıştır.
- 13) Bertugan Albayrak'ın "Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasında Repertuar Anlayışı ve Bu Anlayışı Etkileyen Etmenlerin Değerlendirilmesi" adlı seminer çalışmasından Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının kuruluşundan bugüne geçen 8 yıllık süreçteki sanatsal faaliyetlerinin nicel dökümü yönüyle yararlanılmıştır.
- 14) İrkin Aktüze'nin "Müziği Okumak" kitabından klasik müzik bestecilerinin orkestra anlayışları ve bestecilerin duygusal dünyalarının orkestraya yansıtılması konularından yararlanılmıştır.
- 15) Prof. Atilla Sağlam'ın "Eflatun'dan 20. Yüzyıla Eski ve Yeni Modlar" makalesinden müzik makamlarının insan üzerindeki etkisi ve çalgıların bu etkiyi ortaya çıkartmaktaki yeri yönüyle yararlanılmıştır.
- 16) Prof. Atilla Sağlam'ın "İslamda Müzik Yasaklandı mı?" makalesinden düşünürlerin müzikle ilgili tanımlarının dinsel boyutunun kaynağı ve dinsel kitaplarda varlığı açıklanan çalgıların sınıflandırılması konularından yararlanılmıştır.
- 17) Prof. Koral Çalgan'ın "Duyuşlar" kitabından Osmanlı toplumunda çok sesli müziğin kurumsallaşması ve Musiki Muallim Mektebinin konservatuara devri konularından yararlanılmıştır.
- 18) Prof. Koral Çalgan'ın "Franz Lizst ve M.R. Gazimihal'in Bir Araştırması Lizst'in İstanbul Konserleri" kitabından Muzika-i Humayûnun önemi konusunda Gazimihâl'e dayandırılan görüşler yönüyle yararlanılmıştır.
- 19) Nihat Ergin'in "Yıldız Sarayı'nda Müzik Abdülhamid II. Dönemi" kitabı ve M. Halim Spatar'ın "Muzika-i Humayûn" adlı makalesinden saray bandosunun düzenlenmesi ve ilk senfoni orkestrasının kurulması konularından yararlanılmıştır.
- 20) Enrico Fubini'nin "Müzikte Estetik" kitabından Platon'un "Müziğe ilişkin tanımı ve Aristoteles'in müziği eğitim sorunuyla bağlantıladığı söylemler yönüyle yararlanılmıştır.

- 21) İlhan Mimaroglu'nun "Müzik Tarihi" kitabından kutsal kaynaklara dayandırılan ilahiler, çalgı müziğinin biçimlenmesi ve Monteverdi'nin opera orkestrasındaki çalışmaları konularından yararlanılmıştır.
- 22) Gültekin Oransay'ın "Atatürk İle Küğ" kitabından Muzika-i Humayûn bünyesinde teşkil eden orkestranın Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasına dönüşümü konusundan yararlanılmıştır.
- 23) Yılmaz Öztuna'nın "Türk Mûsikîsi Akademik Klasik Türk San'at Mûsikîsi'nin Ansiklopedik Sözlüğü" kitabından II. Abdülmecid döneminde batı tarzı orkestranın varlığı yönüyle yararlanılmıştır.
- 24) M. Fatih Salgar'ın "Üçüncü Selim Hayatı, Sanatı, Eserleri" kitabından Enderun Mektebi ile Batı'daki konservatuar anlayışının karşılaştırılması yönüyle yararlanılmıştır.
- 25) Cavidan Selanik'in "Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni" kitabından müziğe ilişkin tanımlamalar, müzik eğitiminin din adamlarının etkisiyle kurumsallaşması, klasik dönem üslûbunun oluşmasında dönemin önemli bestecilerinin çalışmaları ve Mozart'ın orkestralarında farklı çalgı gruplarının kullanımı konularından yararlanılmıştır.
- 26) Ahmet Hakkı Turabi'nin "Gevrekzâde Hâfız Hasan Efendi ve Mûsikî Risâlesi" kitabından Platon ve Sokrat'ın müziğe ilişkin tanımlarının eğitimle ilişkilendirilmesi yönüyle yararlanılmıştır.
- 27) Prof. Ali Uçan'ın "İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi" kitabından filozofların ve müzik eğiticilerinin müziğe ilişkin tanımları konularından yararlanılmıştır.
- 28) Prof. Ali Uçan'ın "Geçmişten Günümüze Günümüzden Geleceğe Türk Müzik Kültürü" kitabından Türklerde müzik topluluklarının Batı konservatuarı bir kuruma dönüşümü ve askeri müzikte yenileşme ile çok sesli Batı-Avrupa müziğinden yararlanma konularından yararlanılmıştır.
- 29) Murad Salih Uzdilek'in "İlim ve Mûsıkî- Türk Mûsikîsi Üzerinde İncelemeler" kitabından Sümerliler döneminde çalgı gruplarının oluşumuna yönelik belgeler yönüyle yararlanılmıştır.
- 30) Rauf Yekta'nın "Esâtîz-i Elhân" kitabından Osmanlı müzik eğitimindeki meşk geleneğinin incelenmesi yönüyle yararlanılmıştır.
- 31) Prof. Dr. Şükrü Elçin'in "Ali Ufkî Hayatı, Eserleri ve Mecnûa-i Sâz ü Söz" adlı kitabından Türklerde Avrupa notasının kullanımı konularından yararlanılmıştır.

BÖLÜM 2

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yıl öğrencileri ve Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası sanatçıları ile yapılan anketten elde edilen veriler çözümlenerek değerlendirilmiştir; yapılan frekans ve yüzde hesabına dayalı olarak sınıflandırılmıştır. Sınıflandırılmış veriler çizelgelerle gösterilmiş ve ortaya çıkan bulgular yorumlanmıştır. Bu bulgular 3. ve 4. yıl öğrenci görüşlerinin değerlendirildiği 10 alt başlık ile Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası sanatçı görüşlerinin değerlendirildiği 6 alt başlık altında toplanmıştır.

2.1. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin Kişisel Bilgilerinin Değerlendirilmesi

Çizelge 2.1.1. Öğrencilerin Cinsiyeti

	Frekans	%
Erkek	28	31
Kadın	61	69
Toplam	89	100

Çizelge 2.1.1'e göre anketi yanıtlayan öğrencilerin sayısı 89'dur. Bu sayı 3. ve 4. yıl öğrencilerinin tamamıdır. Buna göre erkek öğrencilerin oranı % 31'dir. Kadın öğrencilerin oranı ise % 69'dur.

Çizelge 2.1.2. Öğrencilerin Ortaöğretim Mezuniyet Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
AGSL	17	60	51	83	68	77
Genel Lise	10	36	9	15	19	21
Teknik Lise	1	4	1	2	2	2
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.1.2'ye göre öğrencilerin % 77'si Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, % 21'i genel Lise, % 2'si ise teknik lise mezunudur. Kadın öğrencilerin % 83'ünün Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olduğu görülürken, erkek öğrencilerde bu oran % 60'dır.

Çizelge 2.1.3. Öğrencilerin Lisans Öğrenimindeki Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Lisans 3. yıl öğrencisi	11	39	28	46	39	44
Lisans 4. yıl öğrencisi	17	61	29	47	46	52
Yanıtlamayanlar			4	7	4	4
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.1.3'e göre öğrencilerin % 44'ü 3. yıl, % 52'si 4. yıl öğrencisidir. Yanıt vermeyen öğrencilerin oranı ise % 4'dür.

Çizelge 2.1.4. Öğrencilerin Bireysel Çalgı Durumları

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Yaylı çalgı	14	50	32	53	46	53
Üfleme çalgı	4	14	9	15	13	15
Şan	4	14	7	11	11	12
Gitar	5	18	7	11	12	13
Akordeon	1	4	2	3	3	3
Piyano			3	5	3	3
Bağlama			1	2	1	1
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.1.4'e göre öğrencilerin % 53'ü bireysel çalgı olarak yaylı çalgı çalarken, % 15'i üfleme çalgı ile yaylı çalgı çalanları izlemiştir. Erkek öğrencilerde piyano ve bağlamanın bireysel çalgı olarak yer almadığı görülürken diğer bireysel çalgı çalmaya ilişkin yüzdeler çizelgede gösterilmiştir.

Çizelge 2.1.5. Öğrencilerin Çalgı Topluluğu Dersi Alma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Orkestra	6	21	12	20	18	20
Oda müziği	20	72	43	70	63	71
Her ikisini de almakta	2	7	3	5	5	6
Yanıt vermeyen			3	5	3	3
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.1.5'e göre öğrencilerin % 71'i oda müziği dersi alırken, orkestra dersi alan öğrencilerin oranı % 20'dir. Her iki dersi de alan öğrencilerin oranı % 6, yanıt vermeyen öğrencilerin oranı ise % 3'dür.

2.2. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin BBDSO'nun Gerekliliğine, Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına ve Öğrencilerin Konserlere Katılımına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Çizelge 2.2.1. Öğrencilerin “BBDSO'nun Bursa Sanat Yaşamı Açısından Gerekliliğine İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum	2	7	1	2	3	3
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	1	4	3	5	4	4
Katılıyorum	1	4	11	18	12	13
Kesinlikle katılıyorum	24	85	46	75	70	80
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.2.1'e göre öğrencilerin, BBDSO'nun Bursa sanat yaşamı açısından gerekliliğine inanmaya ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 93'ü “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 4'ü “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 3'ü de “Katılmıyorum” görüşündedir. Bu bulgulara cinsiyet açısından bakıldığında cinsiyetler arası belirgin bir görüş ayrılığı olmadığı söylenebilir.

Çizelge 2.2.2. Öğrencilerin “BBDSO Bursa Müzik Kültürü Açısından Vazgeçilmez Değerdedir” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum	1	4	4	7	5	6
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	2	7	10	16	12	13
Katılıyorum	5	18	13	21	18	20
Kesinlikle katılıyorum	20	71	34	56	54	61
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.2.2'ye göre öğrencilerin, BBDSO'nun Bursa müzik kültürü açısından vazgeçilmez değerde olduğuna ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 81'i “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 13'ü “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum ve % 6'sı da “Katılmıyorum” görüşündedir. Bu bulgulara cinsiyet açısından bakıldığında erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre “BBDSO Bursa müzik kültürü açısından vazgeçilmez değerdedir” görüşüne katılmadaki durumunun daha güçlü olduğu söylenebilir.

Çizelge 2.2.3. Öğrencilerin “Senfoni Orkestraları ve Benzeri Sanat Kurumları Ülkemizde Yeterince Yaygınlaşmıştır” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum	2	7	4	7	6	7
Katılmıyorum	9	32	14	23	23	26
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	13	46	30	48	43	48
Katılıyorum	1	4	9	15	10	11
Kesinlikle katılıyorum	3	11	4	7	7	8
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.2.3'e göre öğrencilerin, senfoni orkestraları ve benzeri sanat kurumlarının ülkemizde yeterince yaygınlaştığına ilkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 48'i “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum; % 33'ü “Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum ve % 19'u da “Katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum” görüşündedir. Çizelgeden elde edilen bulgular öğrencilerin senfoni orkestraları ve benzeri sanat kurumlarının ülkemizde yeterince yaygınlaştığı görüşüne katılmadıkları ve bu durum da sayıları 6'yı bulan devlet senfoni orkestralarının varlığı açısından doğrulayıcı bir görüş olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bu bulgulara cinsiyet açısından bakıldığında cinsiyetler arası belirgin bir görüş ayrılığı olmadığı söylenebilir.

Çizelge 2.2.4. Öğrencilerin “BBDSO Konser Programlarında Seslendirilen Eserler Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkı Sağlamaktadır” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum	2	7	3	5	5	6
Katılmıyorum	2	7	6	10	8	9
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	9	32	19	31	28	31
Katılıyorum	11	40	14	23	25	28
Kesinlikle katılıyorum	4	14	19	31	23	26
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.2.4'e göre öğrencilerin, BBDSO'nun konserlerinde seslendirilen eserlerin müzik öğretmenliği eğitimine katkı sağladığına ilkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 54'ü “Katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum”; % 31'i “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 15'i de “Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum” görüşündedir. Öğrencilerin % 31'inin ilgili görüşe katılmadığı oranının orta düzeyde bulunması bu öğrencilerin müzik eğitimleriyle BBDSO'nun sanatsal etkinlikleri arasındaki bağa ilişkin görüşlerinde yeterince açıklık olmadığı söylenebilir. Kadın ve erkek öğrencilerin bu seçeneklerdeki görüşlerindeki sayısal benzerlik cinsiyetin bu görüşe katılmada belirgin bir etkisi olmadığı şeklinde değerlendirilebilir.

Çizelge 2.2.5. Öğrencilerin “BBDSO’nun Varlığının Bursa’daki Müzik Öğretmenliği Eğitimine Önemli Katkıları Vardır” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum	2	7	7	11	9	10
Katılmıyorum	4	14	7	11	11	12
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	10	36	15	25	25	28
Katılıyorum	9	32	14	23	23	26
Kesinlikle katılıyorum	3	11	18	30	21	24
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.2.5’e göre öğrencilerin, Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının varlığının Bursa’daki müzik öğretmenliği eğitimine katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 50’si “Katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum”; % 28’i “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 22’si de “Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum” görüşündedir. Bu bulgulara cinsiyet açısından bakıldığında belirgin bir görüş ayrılığı olmadığı söylenebilir.

Çizelge 2.2.6. Öğrencilerin BBDSO’nun Konserlerine Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum	1	4	2	3	3	3
Katılmıyorum	8	29	13	21	21	24
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	12	42	32	53	44	50
Katılıyorum	6	21	11	18	17	19
Kesinlikle katılıyorum	1	4	3	5	4	4
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.2.6’ya göre öğrencilerin, BBDSO’nun konserlerine katılma durumuna ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 50’si “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum”; % 27’si “Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum” ve % 24’ü de “Katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum” görüşündedir. Çizelgeden elde edilen bulgulara göre öğrencilerin % 50’sinin konserlere düzenli olarak katılmadıkları ve % 27’sinin konserlere katılmadığı ve bu öğrencilerden sadece % 3’ünün konserlere katılmama konusunda güçlü bir fikre sahip oldukları söylenebilir. Bununla birlikte öğrencilerin % 23’ünün konserlere sürekli ve düzenli olarak katıldığı ve bu öğrencilerden sadece % 4’ünün konserlere katılmak gerekliliği yönünde daha kararlı bir görüşe sahip oldukları söylenebilir. Bu bulgular, konserlere düzenli katılım ve katılmamaya yönelik olarak cinsiyet açısından değerlendirildiğinde çizelgede gösterilen oranlarda kadın ve erkek öğrenciler arasında bir fark olduğu görülmektedir. Söz konusu farkın erkek öğrencilerin aleyhine gözüktüğü söylenebilir. Öğrencilerin konserlere katılma nedenleri çizelge 2.6.2’ye bağlı üç

çizelgede; katılım durumunu belirleyen etkenler çizelge 2.6.3'e bağlı üç çizelgede ve katılmama nedenleri çizelge 2.6.4'e bağlı üç çizelgedeki bulgularla açıklanmaktadır.

Çizelge 2.2.7. Öğrencilerin “BBDSO’nun Provalarına İzleyici Olarak Katılmanın Yararlı Olacağını Düşünüyorum” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum			2	3	2	2
Katılmıyorum	2	7	7	11	9	10
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	7	25	15	25	22	25
Katılıyorum	10	36	17	28	27	30
Kesinlikle katılıyorum	9	32	20	33	29	33
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.2.7'ye göre öğrencilerin, BBDSO'nun provalarına izleyici olarak katılmanın yararına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 63'ü “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 25'i “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 12'si de “Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum” görüşündedir. Kadın ve erkek öğrencilerin bu seçeneklerdeki görüşlerindeki sayısal benzerlik cinsiyetin bu görüşe katılmada belirgin bir etkisi olmadığı şeklinde değerlendirilebilir.

2.3. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin BBDSO ile İletişim ve Ulaşım Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Çizelge 2.3.1. Öğrencilerin “BBDSO ile Uludağ Üniversitesi M.E.A.D'nin İletişim Düzeyini Yeterli Buluyorum” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum	13	46	17	27	30	34
Katılmıyorum	7	25	15	25	22	25
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	3	11	17	27	20	22
Katılıyorum	5	18	11	18	16	18
Kesinlikle katılıyorum			1	2	1	1
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.3.1'e göre öğrencilerin, BBDSO ile Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı arasındaki iletişim düzeyinin yeterliliğine ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 59'u “Kesinlikle katılmıyorum ve katılmıyorum”; % 22'si “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 19'u da “Katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum” görüşündedir. Erkek öğrencilerin % 46'lık “Kesinlikle katılmıyorum” seçeneği ile iki kurum arasındaki iletişimi oldukça yetersiz buldukları görülürken, kadın öğrencilerde bu oran % 27'dir. Buna göre iletişim açısından cinsiyetin etkili olduğu söylenebilir.

Çizelge 2.3.2. Öğrencilerin “BBDSO’nun Konser Duyurularına Kolaylıkla Ulaşabiliyorum” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum	3	11	5	8	8	9
Katılmıyorum	7	25	11	18	18	20
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	8	29	17	28	25	29
Katılıyorum	6	21	12	20	18	20
Kesinlikle katılıyorum	4	14	16	26	20	22
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.3.2’ye göre öğrencilerin, BBDSO’nun konser duyurularına ulaşabilme durumuna ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 42’si “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 29’u “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 29’u da “Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum” görüşündedir. Çizelgeden elde edilen bulgulara göre öğrencilerin % 42’sinin BBDSO’nun konser duyurularına kolaylıkla ulaşabildiği ancak % 58’inin bu duyurulara ulaşmakta bazı sıkıntıları olduğu söylenebilir. Bu bulgular, cinsiyet açısından bakıldığında erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre konser duyurularına ulaşmakta daha fazla sıkıntıları olduğu şeklinde yorumlanabilir.

2.4. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin BBDSO Sanatçılarının Sanatsal ve Eğitsel Etkinliklerine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Çizelge 2.4.1. Öğrencilerin “BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D’de Resital Yapmasının Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Faydalı Olacağına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum	1	4	3	5	4	4
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	5	18	9	15	14	16
Katılıyorum	8	29	19	31	27	30
Kesinlikle katılıyorum	14	49	30	49	44	50
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.4.1’e göre öğrencilerin, BBDSO sanatçılarının Müzik Eğitimi Anabilim Dalında resital yapmasının müzik öğretmenliği eğitimi açısından katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 80’i “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 16’sı “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 4’ü de “Katılmıyorum” görüşündedir. Kadın ve erkek öğrencilerin bu seçeneklerdeki görüşlerindeki sayısal benzerlik cinsiyetin bu görüşe katılmada belirgin bir etkisi olmadığı şeklinde değerlendirilebilir.

Çizelge 2.4.2. Öğrencilerin “BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D’de Oda Müziği Konseri Yapmasının Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Faydalı Olacağına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum	2	7	3	5	5	6
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	1	4	14	23	15	17
Katılıyorum	10	36	17	28	27	30
Kesinlikle katılıyorum	15	53	27	44	42	47
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.4.2’ye göre öğrencilerin, BBDSO sanatçılarının Müzik Eğitimi Anabilim Dalında oda müziği konserleri vermelerinin müzik öğretmenliği eğitimi açısından katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 77’si “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 17’si “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 6’sı da “Katılmıyorum” görüşündedir. Çizelgeden elde edilen bulgulara göre erkek öğrencilerin bu görüşe katılmada daha istekli oldukları düşünülebilir.

Çizelge 2.4.3. Öğrencilerin “BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D’de Çalgı Alanında (Masterclass) “Usta Sınıfı” Çalışmaları Yapmalarının Gereğine İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum	1	4	1	2	2	2
Katılmıyorum	2	7	2	3	4	4
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	6	21	12	20	18	20
Katılıyorum	5	18	18	30	23	26
Kesinlikle katılıyorum	14	50	28	45	42	48
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.4.3’e göre öğrencilerin, BBDSO sanatçılarının Müzik Eğitimi Anabilim Dalında “Usta Sınıfı” çalışmaları (Masterclass) yapmalarının katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 74’ü “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 20’si “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 6’sı da “Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum” görüşündedir. Bu bulgulara göre cinsiyet açısından belirgin bir görüş ayrılığı olmadığı söylenebilir.

Çizelge 2.4.4. Öğrencilerin “BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D’de Ücretli Ders Vermelerinin Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Faydalı Olacağına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum	2	7	5	8	7	8
Katılmıyorum	5	18	6	10	11	12
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	3	11	21	35	24	27
Katılıyorum	8	29	16	26	24	27
Kesinlikle katılıyorum	10	35	13	21	23	26
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.4.4’e göre öğrencilerin, BBDSO sanatçılarının Müzik Eğitimi Anabilim Dalında ücretli ders vermelerinin müzik öğretmenliği eğitimi açısından katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 53’ü “Katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum”; % 27’si “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 20’si de “Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum” görüşündedir. Toplam öğrenci görüşündeki bulgu cinsiyet etmeniyle birlikte değerlendirildiğinde sayısal oranda benzerlik bulunmasına rağmen görüşlerin sayısal yığılmasındaki niteliğin farklı olduğu görülmektedir. Bu fark şöyledir: “BBDSO sanatçılarının M.E.A.D’de ücretli ders vermelerinin katkısı” konusunda cinsiyetin öğrenci görüşlerine farklı etkisi olduğu görülmektedir. Buna göre, kadın öğrenciler % 47 oranında “Katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum” görüşünderken, erkek öğrencilerde bu oran % 64’dür. Bu bulgu erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre “BBDSO sanatçılarının M.E.A.D’de ücretli ders vermelerinin katkısı” konusunda daha güçlü görüşlere sahip olduğu şeklinde yorumlanabilir.

2.5. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin BBDSO Konserleri ve Bu Konserlerin Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Çizelge 2.5.1. Öğrencilerin “BBDSO’nun Programlarına Opera Eserleri Alınmasının Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Yararına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum			2	3	2	2
Katılmıyorum	2	7	5	8	7	8
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	4	14	17	28	21	24
Katılıyorum	11	39	14	23	25	28
Kesinlikle katılıyorum	11	39	23	38	34	38
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.1’e göre öğrencilerin, BBDSO’nun programlarına opera eserleri alınmasının müzik öğretmenliği eğitimi açısından yararına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 66’sı “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 24’ü “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 10’u da “Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum” görüşündedir. Çizelgedeki verilere göre cinsiyetin bu görüşe katılmada belirgin bir etkisine ilişkin bir bulgu görülmemektedir.

Çizelge 2.5.2. Öğrencilerin “BBDSO’nun Opera veya Korolu Eser Seslendirmelerine M.E.A.D. Korosunu Davet Etmesinin Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Yararına İnanıyorum Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum	1	4	1	2	2	2
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	4	14	11	18	15	17
Katılıyorum	8	29	12	20	20	22
Kesinlikle katılıyorum	15	53	37	60	52	59
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.2’ye göre öğrencilerin, M.E.A.D. korosunun Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasınca seslendirilecek bir opera eserinde yer almasının müzik öğretmenliği eğitimi açısından katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 81’i “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 17’si “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 2’si de “Katılmıyorum” görüşündedir. Bu bulgulara cinsiyet açısından bakıldığında belirgin bir görüş ayrılığından söz edilemez.

Çizelge 2.5.3. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Müzikal Yoruma Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum	1	4	3	5	4	4
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	8	29	13	21	21	24
Katılıyorum	7	25	18	30	25	28
Kesinlikle katılıyorum	12	42	27	44	39	44
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.3'e göre öğrencilerin, BBDSO konserlerinin müzikal yoruma katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 72'si "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 24'ü "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 4'ü de "Katılmıyorum" görüşündedir. Bu verilere göre cinsiyetin farkını açıklayan belirgin bir bulgudan söz edilemez.

Çizelge 2.5.4. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik Dağarı Oluşturma Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum			2	3	2	2
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	4	14	11	18	15	17
Katılıyorum	11	39	13	21	24	27
Kesinlikle katılıyorum	13	47	35	58	48	54
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.4'e göre öğrencilerin, BBDSO konserlerinin klasik müzik dağarı oluşturma yönünde katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 81'i "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 17'si "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 2'si de "Katılmıyorum" görüşündedir.

Çizelge 2.5.5. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Eser Çözümleme Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum			4	7	4	4
Katılmıyorum	1	4	5	8	6	7
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	8	29	21	34	29	33
Katılıyorum	11	38	19	31	30	34
Kesinlikle katılıyorum	8	29	12	20	20	22
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.5'e göre öğrencilerin, BBDSO konserlerinin eser çözümlemeye katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 56'sı "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 33'ü "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 11'i de "Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum" görüşündedir. Kadın öğrencilerin % 51'i "Katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum" görüşünderken, erkek öğrencilerde bu oran % 67'dir. Bu bulgu erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre "BBDSO konserlerinin eser çözümlemeye katkısı" konusunda daha güçlü görüşlere sahip olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 2.5.6. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik Kültürüne Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum			1	2	1	1
Katılmıyorum	2	7	1	2	3	3
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum			7	11	7	8
Katılıyorum	12	43	18	30	30	34
Kesinlikle katılıyorum	14	50	34	55	48	54
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.6'ya göre öğrencilerin, BBDSO konserlerinin klasik müzik kültürü edinme yönünde katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 88'i "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 8'i "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 4'ü de "Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum" görüşündedir.

Çizelge 2.5.7. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik İcra Durumunu Tespit Etme Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum	1	4	1	2	2	2
Katılmıyorum	2	7	4	7	6	7
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	3	11	9	15	12	13
Katılıyorum	11	39	25	40	36	41
Kesinlikle katılıyorum	11	39	22	36	33	37
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.7'ye göre öğrencilerin, BBDSO konserlerinin ülkemizdeki klasik müzik icra durumunu tespit etme yönünde katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 78'i "Katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum"; % 13'ü "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 9'u da "Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum" görüşündedir. Kadın ve erkek öğrencilerin bu seçeneklerdeki görüşlerindeki sayısal benzerlik cinsiyetin bu görüşe katılmada belirgin bir etkisi olmadığı şeklinde değerlendirilebilir.

Çizelge 2.5.8. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Ülkemiz Sanatçıları Hakkında Fikir Edinme Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum	1	4	4	7	5	6
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	6	21	8	13	14	16
Katılıyorum	8	29	18	30	26	29
Kesinlikle katılıyorum	13	46	31	50	44	49
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.8'e göre öğrencilerin, BBDSO konserlerinin ülkemiz sanatçıları hakkında fikir sahibi olma yönünde katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 78'i "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 16'sı "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 6'sı da "Katılmıyorum" görüşündedir.

Çizelge 2.5.9. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Yabancı Sanatçılar Hakkında Fikir Edinme Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum	1	4	3	5	4	4
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	3	11	10	16	13	15
Katılıyorum	12	42	16	26	28	31
Kesinlikle katılıyorum	12	42	32	53	44	50
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.9'a göre öğrencilerin, BBDSO konserlerinin yabancı şef ve solistlerle ilgili fikir edinme yönünde katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 81'i "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 15'i "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 4'ü de "Katılmıyorum" görüşündedir. Toplam öğrenci görüşündeki bulgu cinsiyet etmeniyle birlikte değerlendirildiğinde sayısal oranda farklılık bulunmasına rağmen görüşlerin sayısal yığılmasındaki niteliğin benzer olduğu görülmektedir.

Çizelge 2.5.10. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Çağdaş Türk Müziğini Tanıma Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum	3	11	3	5	6	7
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	7	25	10	16	17	19
Katılıyorum	7	25	23	38	30	34
Kesinlikle katılıyorum	11	39	25	41	36	40
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.10'a göre öğrencilerin, BBDSO konserlerinin Çağdaş Türk Müziğini tanıma yönünde katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 74'ü "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 19'u "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 7'si de "Katılmıyorum" görüşündedir. Kadın öğrencilerin % 79'u "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum" görüşünderken, bu oranın erkek öğrencilerde % 64 olduğu görülmektedir. Buna göre kadın öğrencilerin BBDSO konserlerinin Çağdaş Türk Müziğini tanıma yönünde katkısı olduğu görüşüne erkek öğrencilere oranla daha güçlü bir biçimde katıldığı yorumlanabilir. Bununla birlikte erkek öğrencilerin % 25 oranında "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" değişkenini işaretlemeleri bu yorumu güçlendiren bir bulgu olarak değerlendirilmektedir.

Çizelge 2.5.11. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Farklı Çalgıların Eser Dağarını Tanıma Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum	1	4	1	2	2	2
Katılmıyorum	3	11	2	3	5	6
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	3	11	7	11	10	11
Katılıyorum	10	36	22	36	32	36
Kesinlikle katılıyorum	11	38	29	48	40	45
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.11'e göre öğrencilerin, BBDSO konserlerinin farklı çalgıların eser dağırını tanıma yönünde katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 81'i "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 11'i "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 8'i de "Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum" görüşündedir.

Çizelge 2.5.12. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Armonik İşitme Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum	1	4	1	2	2	2
Katılmıyorum	3	11	6	10	9	10
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	5	18	15	25	20	22
Katılıyorum	8	29	18	30	26	29
Kesinlikle katılıyorum	11	38	21	33	32	37
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.12'ye göre öğrencilerin, BBDSO konserlerinin armonik işitme yönünde katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 66'sı "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 22'si "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 12'si de "Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum" görüşündedir. Bununla birlikte "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" seçeneğinin toplamda % 22 oranında olması armonik işitme konusundaki çalışmaların veya bu çalışmalar ile konserler arasındaki bağın yeterince anlaşamadığı şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 2.5.13. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik Dinleme Adabına Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum	1	4			1	1
Katılmıyorum	1	4	1	2	2	2
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	2	7	10	16	12	13
Katılıyorum	8	29	16	26	24	27
Kesinlikle katılıyorum	16	56	34	56	50	57
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.13'e göre öğrencilerin, BBDSO konserlerinin klasik müzik dinleme adabına katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 84'ü "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 13'ü "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 3'ü de "Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum" görüşündedir. Çizelgeden elde edilen bulgulara göre cinsiyetin bu görüşe katılmada belirgin bir etkisi olduğu söylenemez.

Çizelge 2.5.14. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Bireysel Çalgının Gelişimi Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum	1	4	4	7	5	6
Katılmıyorum	2	7	6	10	8	9
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	5	18	18	29	23	26
Katılıyorum	8	29	16	26	24	27
Kesinlikle katılıyorum	12	42	17	28	29	32
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.14'e göre öğrencilerin, BBDSO konserlerinin öğrencilerin bireysel çalgılarının gelişimine katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 59'u "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 26'sı "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 15'i de "Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum" görüşündedir. Ayrıca cinsiyetin bu görüşe katılmada farklı etkisi olduğu da yukarıdaki verilerden bulunmuştur. Buna göre erkek öğrencilerin % 71'i "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum" görüşünderken, kadın öğrencilerde bu oran % 54'dür. Bu bulgu, erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre BBDSO konserlerinde yer alan bireysel çalgı sanatçıları daha yüksek oranda kendilerine model almaktadır, şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 2.5.15. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik Seslendirme Kültürü Edinme Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum			2	3	2	2
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	6	21	6	10	12	13
Katılıyorum	9	32	22	36	31	35
Kesinlikle katılıyorum	13	47	31	51	44	50
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.15'e göre öğrencilerin, BBDSO konserlerinin klasik müzik seslendirme kültürü edinme yönünde katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 85'i "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 13'ü "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 2'si de "Katılmıyorum" görüşündedir.

Çizelge 2.5.16. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Farklı Çalgı Renklerini Tanıma Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum			1	2	1	1
Katılmıyorum	2	7			2	2
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	1	4	4	7	5	6
Katılıyorum	12	43	20	33	32	36
Kesinlikle katılıyorum	13	46	36	58	49	55
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.16'ya göre öğrencilerin, BBDSO konserlerinin öğrencilerin farklı çalgı renklerini tanıma yönünde katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 91'i "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 6'sı "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 3'ü de "Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum" görüşündedir.

Çizelge 2.5.17. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik Biçimlerini Tanıma Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum	2	7	1	2	3	3
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	4	14	6	10	10	11
Katılıyorum	11	39	19	31	30	34
Kesinlikle katılıyorum	11	39	35	57	46	52
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.17'ye göre öğrencilerin, BBDSO konserlerinin klasik müzik biçimlerini tanıma yönünde katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 86'sı “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 11'i “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 3'ü de “Katılmıyorum” görüşündedir. Bu bulgulara cinsiyet açısından bakıldığında kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre “BBDSO konserlerinin klasik müzik biçimlerini tanıma yönünde katkısı olduğu” görüşüne katılmadaki durumunun daha güçlü olduğu söylenebilir.

Çizelge 2.5.18. Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Müzik Tarihi Bilgisini Artırma Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum			3	5	3	3
Katılmıyorum	2	7	8	13	10	11
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	8	29	17	28	25	28
Katılıyorum	6	21	19	31	25	28
Kesinlikle katılıyorum	12	43	14	23	26	30
Toplam	28	100	61	100	89	100

Çizelge 2.5.18'e göre öğrencilerin, BBDSO konserlerinin öğrencilerin müzik tarihi bilgisini artırma yönünde katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Öğrencilerin % 58'i “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 28'i “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 14'ü de “Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum ” görüşündedir. Erkek öğrencilerin % 64'ü “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum” görüşünderken, kadın öğrencilerde bu oran % 54'dür. Buna göre erkek öğrencilerin bu görüşe katılmadaki durumunun daha güçlü olduğu söylenebilir.

2.6. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin BBDSO Konserlerine Katılma ve Katılmama Durumunun Neden ve Etkenlerine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Çizelge 2.6.1.a Öğrencilerin Seslendirme Etkinliklerine Katılım Durumu

	Erkek			
	Evet	%	Hayır	%
Resital verdi	2	7	25	93
Sınıf konserinde solo çaldı	16	59	11	41
Bölüm konserinde solo çaldı	9	33	18	67
Sınıf konserinde oda müziği topluluğunda çaldı	13	48	14	52
Bölüm konserinde bölüm orkestrasında çaldı	9	33	18	67
Hiçbiri	2	7	25	93
Yanıt vermeyen 1 kişi				
Toplam	51	31	111	69

Çizelge 2.6.1.a erkek öğrencilerin seslendirme etkinliklerine katılım durumunu göstermektedir. Buna göre erkek öğrencilerin % 59'unun sınıf konserlerinde, solo çaldığı; % 48'inin sınıf konserlerinde, oda müziği topluluğunda çaldığı; % 33'ünün bölüm konserlerinde, bölüm orkestrasında çaldığı; % 33'ünün bölüm konserlerinde, solo çaldığı, % 7'sinin resital verdiği ve % 7'sinin de hiçbir seslendirme etkinliğine katılmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 2.6.1.b Öğrencilerin Seslendirme Etkinliklerine Katılım Durumu

	Kadın			
	Evet	%	Hayır	%
Resital verdi	3	5	55	95
Sınıf konserinde solo çaldı	32	55	26	45
Bölüm konserinde solo çaldı	7	12	51	88
Sınıf konserinde oda müziği topluluğunda çaldı	23	40	35	60
Bölüm konserinde bölüm orkestrasında çaldı	18	31	40	69
Hiçbiri	8	14	50	86
Yanıt vermeyen 3 kişi				
Toplam	91	26	257	74

Çizelge 2.6.1.b kadın öğrencilerin seslendirme etkinliklerine katılım durumunu göstermektedir. Buna göre kadın öğrencilerin % 55'inin sınıf konserlerinde, solo çaldığı; % 40'ının sınıf konserlerinde, oda müziği topluluğunda çaldığı; % 31'inin bölüm konserlerinde, bölüm orkestrasında çaldığı; % 12'sinin bölüm konserlerinde, solo çaldığı, % 5'inin resital verdiği ve % 14'ünün de hiçbir seslendirme etkinliğine katılmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 2.6.1.c Öğrencilerin Seslendirme Etkinliklerine Katılım Durumu

	Erkek ve Kadın Toplamı				
	Evet	%	Hayır	%	Toplam
Resital verdi	5	6	80	94	85
Sınıf konserinde solo çaldı	48	56	37	44	85
Bölüm konserinde solo çaldı	16	19	69	81	85
Sınıf konserinde oda müziği topluluğunda çaldı	36	42	49	58	85
Bölüm konserinde bölüm orkestrasında çaldı	27	32	58	68	85
Hiçbiri	10	12	75	88	85
Yanıt vermeyen 4 kişi					
Toplam	142	28	368	72	510

Çizelge 2.6.1.c erkek ve kadın öğrencilerin seslendirme etkinliklerine toplam katılım durumunu göstermektedir. Buna göre erkek ve kadın öğrencilerin % 56'sının sınıf konserlerinde solo çaldığı; % 42'sinin sınıf konserlerinde, oda müziği topluluğunda çaldığı; % 32'sinin bölüm konserlerinde, bölüm orkestrasında çaldığı; % 19'unun bölüm konserlerinde, solo çaldığı, % 6'sının resital verdiği ve % 12'sinin de hiçbir seslendirme etkinliğine katılmadığı tespit edilmiştir. Buna göre erkek ve kadın öğrencilerin seslendirme etkinliklerine katılım oranlarına bakıldığında yaklaşık benzer oranlarda katılım gerçekleştirdikleri görülmektedir. Bununla birlikte seslendirme etkinliklerinin türleri de her iki cinsiyet açısından sıralama yönünden de aynıdır. Seslendirme etkinliklerinin sıralamasında ilk iki sıranın sınıf konserlerine yönelik olması ardından bölüm konserlerinin gelmesi ve en son olarak resital verme türünün en az oranla çıkması müzik eğitimi sırasındaki beklenen başarı piramidinin oluştuğunu göstermesi bakımından önemlidir. Buna göre öğrencilerin kendilerini sınıf konserlerinde çalgı başarıları yönüyle daha rahat ifade edebildikleri söylenebilir. Buna bağlı olarak sınıf konserlerinde solo çalma oranının toplulukla çalma oranına göre daha fazla olması bir yandan bireysel çalgı derslerindeki birlikte çalma yönünün gelişimi konusuna dikkat çekerken diğer yandan oda müziği dersiyse bireysel çalgı dersi arasındaki ilişkinin tekrar gözden geçirilmesi gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 2.6.2.a. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılma Nedenleri

	Erkek			
	Evet	%	Hayır	%
Klasik müziğe olan ilgi	17	61	11	39
Mesleki açıdan gereklilik	18	64	10	36
Genel müzik kültürü oluşturma çabası	15	54	13	46
Canlı müzik dinlemenin etkisine inanma	10	36	18	64
Bursa kültür yaşamında yer edinme	4	14	24	86
Diğer	1	4	27	96
Toplam	65	39	103	61

Çizelge 2.6.2.a erkek öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılma nedenlerini göstermektedir. Buna göre erkek öğrencilerin % 64'ünün Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine mesleki açıdan gereklilik nedeniyle; % 61'inin klasik müziğe olan ilgi nedeniyle; % 54'ünün genel müzik kültürü oluşturma çabası nedeniyle; % 36'sının canlı müzik dinlemenin etkisine inanma nedeniyle; % 14'ünün Bursa kültür yaşamında yer edinme nedeniyle katıldığı ve % 4'ünün de diğer nedenlere bağlı olarak katıldığı tespit edilmiştir.

Çizelge 2.6.2.b. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılma Nedenleri

	Kadın			
	Evet	%	Hayır	%
Klasik müziğe olan ilgi	39	64	22	36
Mesleki açıdan gereklilik	45	74	16	26
Genel müzik kültürü oluşturma çabası	37	61	24	39
Canlı müzik dinlemenin etkisine inanma	31	51	30	49
Bursa kültür yaşamında yer edinme	5	8	56	92
Diğer	2	3	59	97
Toplam	159	43	207	57

Çizelge 2.6.2.b kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılma nedenlerini göstermektedir. Buna göre kadın öğrencilerin % 74'ünün Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine mesleki açıdan gereklilik nedeniyle; % 64'ünün klasik müziğe olan ilgi nedeniyle; % 61'inin genel müzik kültürü oluşturma çabası nedeniyle; % 51'inin canlı müzik dinlemenin etkisine inanma nedeniyle; % 8'inin Bursa kültür yaşamında yer edinme nedeniyle katıldığı ve % 3'ünün de diğer nedenlere bağlı olarak katıldığı tespit edilmiştir.

Çizelge 2.6.2.c. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılma Nedenleri

	Erkek ve Kadın Toplamı				
	Evet	%	Hayır	%	Toplam
Klasik müziğe olan ilgi	56	63	33	37	89
Mesleki açıdan gereklilik	63	71	26	29	89
Genel müzik kültürü oluşturma çabası	52	58	37	42	89
Canlı müzik dinlemenin etkisine inanma	41	46	48	54	89
Bursa kültür yaşamında yer edinme	9	10	80	90	89
Diğer	3	3	86	97	89
Toplam	224	42	310	58	534

Çizelge 2.6.2.c erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılma nedenlerini göstermektedir. Buna göre erkek ve kadın öğrencilerin % 71'inin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine mesleki açıdan gereklilik nedeniyle; % 63'ünün klasik müziğe olan ilgi nedeniyle; % 58'inin genel müzik kültürü oluşturma çabası nedeniyle; % 46'sının canlı müzik dinlemenin etkisine inanma nedeniyle; %10'unun Bursa kültür yaşamında yer edinme nedeniyle katıldığı ve % 3'ünün de diğer nedenlere bağlı olarak katıldığı tespit edilmiştir. Erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılma nedenlerine bakıldığında aynı nedenlere bağlı olarak ve yakın oranlarda katılım gerçekleştirdikleri görülmektedir. Bununla birlikte konserlere katılma nedenleri her iki cinsiyet açısından sıralama yönünden de aynıdır. Buna göre konserlere katılma nedenleri yönünden cinsiyetin herhangi bir belirgin fark yaratmadığı söylenebilir.

Çizelge 2.6.3a. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılma Durumunu Belirleyen Etkenler

	Erkek			
	Evet	%	Hayır	%
Konserlere gelen şef ve solistlerin varlığı	22	81	5	19
Konserlerde çalınan eserlerin niteliği	14	52	13	48
Solist çalgının bireysel çalgı ile aynı olması	10	37	17	63
Türk bestecilerin eserlerine yer verme	4	15	23	85
BBDSO sanatçı/ idare iletişimi	0	0	27	100
Yanıt vermeyen 1 kişi				
Toplam	50	37	85	63

Çizelge 2.6.3.a erkek öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılma durumunu belirleyen etkenleri göstermektedir. Buna göre erkek öğrencilerin % 81'i için konserlere gelen şef ve solistlerin varlığının, % 52'si için konserlerde çalınan eserlerin niteliğinin, % 37'si için solist çalgının bireysel çalgı ile aynı olmasının, % 15'i için de Türk bestecilerin eserlerine yer vermenin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılma durumunu belirleyen etkenlerden olduğu, bununla birlikte erkek öğrencilerin hiçbiri için BBDSO sanatçı/ idare iletişiminin konserlere katılma durumunu belirleyen etkenlerden biri olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 2.6.3b. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılma Durumunu Belirleyen Etkenler

	Kadın			
	Evet	%	Hayır	%
Konserlere gelen şef ve solistlerin varlığı	51	84	10	16
Konserlerde çalınan eserlerin niteliği	35	57	26	43
Solist çalgının bireysel çalgı ile aynı olması	25	41	36	59
Türk bestecilerin eserlerine yer verme	9	15	52	85
BBDSO sanatçı/ idare iletişimi	7	11	54	89
Toplam	127	42	178	58

Çizelge 2.6.3.b kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılma durumunu belirleyen etkenleri göstermektedir. Buna göre kadın öğrencilerin % 84'ü için konserlere gelen şef ve solistlerin varlığının, % 57'si için konserlerde çalınan eserlerin niteliğinin, % 41'i için solist çalgının bireysel çalgı ile aynı olmasının, % 15'i için Türk bestecilerin eserlerine yer vermenin, % 11'i için de BBDSO sanatçı/ idare iletişiminin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılma durumunu belirleyen etkenlerden olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 2.6.3c. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılma Durumunu Belirleyen Etkenler

	Erkek ve Kadın Toplamı				
	Evet	%	Hayır	%	Toplam
Konserlere gelen şef ve solistlerin varlığı	73	83	15	17	88
Konserlerde çalınan eserlerin niteliği	49	56	39	44	88
Solist çalgının bireysel çalgı ile aynı olması	35	40	53	60	88
Türk bestecilerin eserlerine yer verme	13	15	75	85	88
BBDSO sanatçı/ idare iletişimi	7	8	81	92	88
Yanıt vermeyen 1 kişi					
Toplam	177	40	263	60	440

Çizelge 2.6.3.c erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılma durumunu belirleyen etkenleri göstermektedir. Buna göre erkek ve kadın öğrencilerin % 83'ü için konserlere gelen şef ve solistlerin varlığının, % 56'sı için konserlerde çalınan eserlerin niteliğinin, % 40'ı için solist çalgının bireysel çalgı ile aynı olmasının, % 15'i için Türk bestecilerin eserlerine yer vermenin, % 8'i için de BBDSO sanatçı/ idare iletişiminin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılma durumunu belirleyen etkenlerden olduğu tespit edilmiştir. Erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılma durumunu belirleyen etkenlere bakıldığında yaklaşık benzer nedenlerle ve yakın oranlarda katılım gerçekleştirdikleri görülmektedir. Bununla birlikte konserlere katılma durumunu belirleyen etkenler her iki cinsiyet açısından sıralama yönünden de aynıdır. Buna göre konserlere katılma durumunu belirleyen etkenler yönünden cinsiyetin herhangi bir belirgin fark yaratmadığı söylenebilir.

Çizelge 2.6.4a. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılmama Nedenleri

	Erkek			
	Evet	%	Hayır	%
Konser yerinin uzaklığı	23	82	5	18
Çok sesli müzik kültürüne yabancılık duygusu taşıma	3	11	25	89
BBDSO'nun seslendirme kalitesini beğenmeme durumu	5	18	23	82
BBDSO sanatçı ve idarecileriyle iletişimsizlik durumu	4	14	24	86
İkinci yarılardan uzun ve sıkıcı olması	3	11	25	89
Aynı tür enstrümanların ardı ardına solist çalgısı olarak yer alması	1	4	27	96
Diğer	3	11	25	89
Toplam	42	21	154	79

Çizelge 2.6.4.a erkek öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılmama nedenlerini göstermektedir. Buna göre erkek öğrencilerin % 82'sinin konser yerinin uzaklığı, % 18'inin BBDSO'nun seslendirme kalitesini beğenmeme durumu, % 14'ünün BBDSO sanatçı ve idarecileriyle iletişimsizlik durumu, % 11'inin çok sesli müzik kültürüne yabancılık duygusu taşıma, yine % 11'inin ikinci yarılardan uzun ve sıkıcı olması, % 4'ünün aynı tür enstrümanların ardı ardına solist çalgısı olarak yer alması nedeniyle, % 11'inin de diğer nedenlerle Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılmadıkları tespit edilmiştir.

Çizelge 2.6.4b. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılmama Nedenleri

	Kadın			
	Evet	%	Hayır	%
Konser yerinin uzaklığı	56	93	4	7
Çok sesli müzik kültürüne yabancılık duygusu taşıma.	0	0	60	100
BBDSO'nun seslendirme kalitesini beğenmeme durumu	7	12	53	88
BBDSO sanatçı ve idarecileriyle iletişimsizlik durumu	3	5	57	95
İkinci yarılardan uzun ve sıkıcı olması	6	10	54	90
Aynı tür enstrümanların ardı ardına solist çalgısı olarak yer alması	2	3	58	97
Diğer	2	3	58	97
Yanıt vermeyen 1 kişi				
Toplam	76	18	344	82

Çizelge 2.6.4.b kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılmama nedenlerini göstermektedir. Buna göre erkek öğrencilerin % 93'ünün konser yerinin uzaklığı, % 12'sinin BBDSO'nun seslendirme kalitesini beğenmeme durumu, % 10'unun ikinci yarılardan uzun ve sıkıcı olması, % 5'inin BBDSO sanatçı ve idarecileriyle iletişimsizlik durumu, % 3'ünün aynı tür enstrümanların ardı ardına solist çalgısı olarak yer alması nedeniyle, yine % 3'ünün de diğer nedenlerle Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılmadıkları tespit edilmiştir.

Çizelge 2.6.4c. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Katılmama Nedenleri

	Erkek ve Kadın Toplamı				
	Evet	%	Hayır	%	Toplam
Konser yerinin uzaklığı	79	90	9	10	88
Çok sesli müzik kültürüne yabancılik duygusu taşıma	3	3	85	97	88
BBDSO'nun seslendirme kalitesini beğenmeme durumu	12	14	76	86	88
BBDSO sanatçı ve idarecileriyle iletişimsizlik durumu	7	8	81	92	88
İkinci yarılarn uzun ve sıkıcı olması	9	10	79	90	88
Aynı tür enstrumanların ardı ardına solist çalgısı olarak yer alması	3	3	85	97	88
Diğer	5	6	83	94	88
Yanıt vermeyen 1 kişi					
Toplam	118	19	498	81	616

Çizelge 2.6.4.c erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılmama nedenlerini göstermektedir. Buna göre erkek ve kadın öğrencilerin % 90'ının konser yerinin uzaklığı, % 14'ünün BBDSO'nun seslendirme kalitesini beğenmeme durumu, % 10'unun ikinci yarılarn uzun ve sıkıcı olması, % 8'inin BBDSO sanatçı ve idarecileriyle iletişimsizlik durumu, % 3'ünün aynı tür enstrumanların ardı ardına solist çalgısı olarak yer alması nedeniyle, % 6'sının da diğer nedenlerle Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılmadıkları tespit edilmiştir. Erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılmama nedenlerine bakıldığında yaklaşık benzer nedenlerle katılım gerçekleştirmedikleri görülmektedir. Bununla birlikte konserlere katılmama nedenleri her iki cinsiyet açısından sıralama yönünden birbirine yakındır. Buna göre konserlere katılmama nedenleri yönünden cinsiyetin herhangi bir belirgin fark yaratmadığı söylenebilir.

2.7. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin BBDSO ile Konser Yapan Türk ve Yabancı Şefler ve Türk ve Yabancı Solistlerle İletişim Durumu veya İletişimsizlik Nedenlerine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Çizelge 2.7.1.a Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Yabancı Şeflerle İletişim Durumu

	Erkek			
	Evet	%	Hayır	%
Konserde izleme	19	68	9	32
Bireysel olarak ilişki kurma	1	4	27	96
Provalara izleyici olarak katılma	0	0	28	100
Hiçbir iletişim yok	10	36	18	64
Diğer	0	0	28	100
Toplam	30	21	110	79

Çizelge 2.7.1.a erkek öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı şeflerle iletişim durumunu göstermektedir. Buna göre erkek öğrencilerin % 68'inin konserde izleme ve % 4'ünün bireysel olarak ilişki kurma şeklinde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı şeflerle iletişim kurduğu, erkek öğrencilerin % 36'sının ise hiçbir iletişim içerisinde bulunmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 2.7.1.b Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Yabancı Şeflerle İletişim Durumu

	Kadın			
	Evet	%	Hayır	%
Konserde izleme	54	90	6	10
Bireysel olarak ilişki kurma	4	7	56	93
Provalara izleyici olarak katılma	0	0	60	100
Hiçbir iletişim yok	11	18	49	82
Diğer	1	2	59	98
Yanıt vermeyen 1 kişi				
Toplam	70	23	230	77

Çizelge 2.7.1.b kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı şeflerle iletişim durumunu göstermektedir. Buna göre kadın öğrencilerin % 90'ının konserde izleme, % 7'sinin bireysel olarak ilişki kurma ve % 2'sinin de diğer şekillerle Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı şeflerle iletişim kurduğu, kadın öğrencilerin % 18'inin ise hiçbir iletişim içerisinde bulunmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 2.7.1.c Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Yabancı Şeflerle İletişim Durumu

	Erkek ve Kadın Toplamı				
	Evet	%	Hayır	%	Toplam
Konserde izleme	73	83	15	17	88
Bireysel olarak ilişki kurma	5	6	83	94	88
Provalara izleyici olarak katılma	0	0	88	100	88
Hiçbir iletişim yok	21	24	67	76	88
Diğer	1	1	87	99	88
Yanıt vermeyen 1 kişi					
Toplam	100	23	340	77	440

Çizelge 2.7.1.c erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı şeflerle iletişim durumunu göstermektedir. Buna göre erkek ve kadın öğrencilerin % 83'ünün konserde izleme, % 6'sının bireysel olarak ilişki kurma ve % 1'inin de diğer şekillerle Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı şeflerle iletişim kurduğu, erkek ve kadın öğrencilerin % 24'ünün ise hiçbir iletişim içerisinde bulunmadığı tespit edilmiştir. Erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı şeflerle iletişim durumuna bakıldığında yaklaşık benzer bir iletişimin gerçekleştiği görülmektedir. Bununla birlikte Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı şeflerle iletişim durumu her iki cinsiyet açısından sıralama yönünden birbirine yakındır. Buna göre yabancı şeflerle iletişim durumu yönünden cinsiyetin herhangi bir belirgin fark yaratmadığı söylenebilir.

Çizelge 2.7.2a. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Türk Şeflerle İletişim Durumu

	Erkek			
	Evet	%	Hayır	%
Konserde izleme	19	68	9	32
Bireysel olarak ilişki kurma	4	14	24	86
Provalara izleyici olarak katılma	1	4	27	96
Hiçbir iletişim yok	7	25	21	75
Diğer	0	0	28	100
Toplam	31	22	109	78

Çizelge 2.7.2.a erkek öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk şeflerle iletişim durumunu göstermektedir. Buna göre erkek öğrencilerin % 68'inin konserde izleme, % 14'ünün bireysel olarak ilişki kurma ve % 4'ünün de provalara izleyici olarak katılma şeklinde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk şeflerle iletişim kurduğu, erkek öğrencilerin % 25'inin ise hiçbir iletişim içerisinde bulunmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 2.7.2b. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Türk Şeflerle İletişim Durumu

	Kadın			
	Evet	%	Hayır	%
Konserde izleme	52	85	9	15
Bireysel olarak ilişki kurma	10	16	51	84
Provalara izleyici olarak katılma	0	0	61	100
Hiçbir iletişim yok	13	21	48	79
Diğer	1	2	60	98
Toplam	76	25	229	75

Çizelge 2.7.2.b kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk şeflerle iletişim durumunu göstermektedir. Buna göre kadın öğrencilerin % 85'inin konserde izleme, % 16'sının bireysel olarak ilişki kurma ve % 2'sinin de diğer şekillerle Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk şeflerle iletişim kurduğu, kadın öğrencilerin % 21'inin ise hiçbir iletişim içerisinde bulunmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 2.7.2.c. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Türk Şeflerle İletişim Durumu

	Erkek ve Kadın Toplamı				
	Evet	%	Hayır	%	Toplam
Konserde izleme	71	80	18	20	89
Bireysel olarak ilişki kurma	14	16	75	84	89
Provalara izleyici olarak katılma	1	1	88	99	89
Hiçbir iletişim yok	20	22	69	78	89
Diğer	1	1	88	99	89
Toplam	107	24	338	26	445

Çizelge 2.7.2.c erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk şeflerle iletişim durumunu göstermektedir. Buna göre erkek ve kadın öğrencilerin % 80'inin konserde izleme, % 16'sının bireysel olarak ilişki kurma ve % 1'inin provalara izleyici olarak katılma ve yine % 1'inin diğer şekillerle Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk şeflerle iletişim kurduğu, erkek ve kadın öğrencilerin % 22'sinin ise hiçbir iletişim içerisinde bulunmadığı tespit edilmiştir. Erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk şeflerle iletişim durumuna bakıldığında yaklaşık benzer bir iletişimin gerçekleştiği görülmektedir. Bununla birlikte Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk şeflerle iletişim durumu her iki cinsiyet açısından sıralama yönünden birbirine yakındır. Buna göre Türk şeflerle iletişim durumu yönünden cinsiyetin herhangi bir belirgin fark yaratmadığı söylenebilir.

Çizelge 2.7.3a. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Şeflerle İletişimsizlik Nedenleri

	Erkek			
	Evet	%	Hayır	%
Mesleki müzik eğitimi açısından değeri yok	0	0	26	100
BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım yok	14	54	12	46
M.E.A.D'de bu yönde hiçbir etkinlik yok	15	58	11	42
İletişimi tercih etmeme	10	38	16	62
Diğer	0	0	26	100
Yanıt vermeyen 2 kişi				
Toplam	39	30	91	70

Çizelge 2.7.3.a erkek öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen şeflerle iletişimsizlik durumunu göstermektedir. Buna göre erkek öğrencilerin % 58'inin M.E.A.D'de bu yönde hiçbir etkinlik yok, % 54'ünün BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım yok ve % 38'inin iletişimi tercih etmeme yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Çizelge 2.7.3b. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Şeflerle İletişimsizlik Nedenleri

	Kadın			
	Evet	%	Hayır	%
Mesleki müzik eğitimi açısından değeri yok	3	5	56	95
BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım yok	31	53	28	47
M.E.A.D'de bu yönde hiçbir etkinlik yok	24	41	35	59
İletişimi tercih etmeme	23	39	36	61
Diğer	0	0	59	100
Yanıt vermeyen 2 kişi				
Toplam	81	27	214	73

Çizelge 2.7.3.b kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen şeflerle iletişimsizlik durumunu göstermektedir. Buna göre kadın öğrencilerin % 53'ünün BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım yok,% 41'inin M.E.A.D'de bu yönde hiçbir etkinlik yok, % 39'unun iletişimi tercih etmeme ve % 5'inin mesleki müzik eğitimi açısından değeri yok yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Çizelge 2.7.3c. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Şeflerle İletişimsizlik Nedenleri

	Erkek ve Kadın Toplamı				
	Evet	%	Hayır	%	Toplam
Mesleki müzik eğitimi açısından değeri yok	3	4	82	96	85
BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım yok	45	53	40	47	85
M.E.A.D'de bu yönde hiçbir etkinlik yok	39	46	46	54	85
İletişimi tercih etmeme	33	39	52	61	85
Diğer	0	0	85	100	85
Yanıt vermeyen 4 kişi					
Toplam	120	28	305	72	425

Çizelge 2.7.3.c erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen şeflerle iletişimsizlik durumunu göstermektedir. Buna göre erkek ve kadın öğrencilerin % 53'ünün BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım yok, % 46'sının M.E.A.D'de bu yönde hiçbir etkinlik yok, % 39'unun iletişimi tercih etmeme ve % 4'ünün mesleki müzik eğitimi açısından değeri yok yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir. Erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen şeflerle iletişimsizlik durumuna bakıldığında yaklaşık benzer bir iletişimin gerçekleştiği görülmektedir. Bununla birlikte Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen şeflerle iletişimsizlik durumu her iki cinsiyet açısından sıralama yönünden birbirine yakındır. Buna göre şeflerle iletişimsizlik durumu yönünden cinsiyetin herhangi bir belirgin fark yaratmadığı söylenebilir.

Çizelge 2.7.4a. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Yabancı Solistlerle İletişim Durumu

	Erkek			
	Evet	%	Hayır	%
Provalara izleyici olarak katılma	2	7	26	93
Konserde izleme	20	71	8	29
Özel çalgı eğitimi alma	0	0	28	100
Çalgı eğitimine yönelik danışma görüşmeleri yapma	2	7	26	93
Hiçbir iletişim yok	9	32	19	68
Diğer	1	4	27	96
Toplam	34	20	134	80

Çizelge 2.7.4.a erkek öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı solistlerle iletişim durumunu göstermektedir. Buna göre erkek öğrencilerin % 71'inin konserde izleme, % 7'sinin provalara izleyici olarak katılma, yine % 7'sinin çalgı eğitimine yönelik danışma görüşmeleri yapma ve % 4'ünün de diğer şekillerle Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı solistlerle iletişim kurduğu, erkek öğrencilerin % 25'inin ise hiçbir iletişim içerisinde bulunmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 2.7.4b. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Yabancı Solistlerle İletişim Durumu

	Kadın			
	Evet	%	Hayır	%
Provalara izleyici olarak katılma	2	3	56	97
Konserde izleme	47	81	11	19
Özel çalgı eğitimi alma	0	0	58	100
Çalgı eğitimine yönelik danışma görüşmeleri yapma	1	2	57	98
Hiçbir iletişim yok	13	22	45	78
Diğer	3	5	55	95
Yanıt vermeyen 3 kişi				
Toplam	66	19	282	81

Çizelge 2.7.4.b kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı solistlerle iletişim durumunu göstermektedir. Buna göre kadın öğrencilerin % 81'inin konserde izleme, % 3'ünün provalara izleyici olarak katılma, % 2'sinin çalgı eğitimine yönelik danışma görüşmeleri yapma ve % 5'inin de diğer şekillerle Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı solistlerle iletişim kurduğu, kadın öğrencilerin % 22'sinin ise hiçbir iletişim içerisinde bulunmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 2.7.4c. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Yabancı Solistlerle İletişim Durumu

	Erkek ve Kadın Toplamı				
	Evet	%	Hayır	%	Toplam
Provalara izleyici olarak katılma	4	5	82	95	86
Konserde izleme	67	78	19	22	86
Özel çalgı eğitimi alma	0	0	86	100	86
Çalgı eğitimine yönelik danışma görüşmeleri yapma	3	3	83	97	86
Hiçbir iletişim yok	22	26	64	74	86
Diğer	4	5	82	95	86
Yanıt vermeyen 3 kişi					
Toplam	100	19	416	81	516

Çizelge 2.7.4.c erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı solistlerle iletişim durumunu göstermektedir. Buna göre erkek ve kadın öğrencilerin % 78'inin konserde izleme, % 5'inin provalara izleyici olarak katılma, % 3'ünün çalgı eğitimine yönelik danışma görüşmeleri yapma ve % 5'inin de diğer şekillerle Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı solistlerle iletişim kurduğu, erkek ve kadın öğrencilerin % 26'sının ise hiçbir iletişim içerisinde bulunmadığı tespit edilmiştir. Erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı solistlerle iletişim durumuna bakıldığında yaklaşık benzer bir iletişimin gerçekleştiği görülmektedir. Bununla birlikte Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı solistlerle iletişim durumu her iki cinsiyet açısından sıralama yönünden birbirine yakındır. Buna göre yabancı solistlerle iletişim durumu yönünden cinsiyetin herhangi bir belirgin fark yaratmadığı söylenebilir.

Çizelge 2.7.5a. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Türk Solistlerle İletişim Durumu

	Erkek			
	Evet	%	Hayır	%
Provalara izleyici olarak katılma	3	11	25	89
Konserde izleme	22	79	6	21
Özel çalgı eğitimi alma	0	0	28	100
Çalgı eğitimine yönelik danışma görüşmeleri yapma	3	11	25	89
Hiçbir iletişim yok	6	21	22	79
Diğer	0	0	28	100
Toplam	34	20	134	80

Çizelge 2.7.5.a erkek öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk solistlerle iletişim durumunu göstermektedir. Buna göre erkek öğrencilerin % 79'unun konserde izleme, % 11'inin provalara izleyici olarak katılma, yine % 11'inin çalgı eğitimine yönelik danışma görüşmeleri yapma şeklinde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk solistlerle iletişim kurduğu, erkek öğrencilerin % 21'inin ise hiçbir iletişim içerisinde bulunmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 2.7.5b. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Türk Solistlerle İletişim Durumu

	Kadın			
	Evet	%	Hayır	%
Provalara izleyici olarak katılma	5	8	55	92
Konserde izleme	51	85	9	15
Özel çalgı eğitimi alma	0	0	60	100
Çalgı eğitimine yönelik danışma görüşmeleri yapma	1	2	59	98
Hiçbir iletişim yok	10	17	50	83
Diğer	1	2	59	98
Yanıt vermeyen 1 kişi				
Toplam	68	19	292	81

Çizelge 2.7.5.b kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk solistlerle iletişim durumunu göstermektedir. Buna göre kadın öğrencilerin % 85'inin konserde izleme, % 8'inin provalara izleyici olarak katılma, % 2'sinin çalgı eğitimine yönelik danışma görüşmeleri yapma şeklinde ve % 2'sinin diğer şekillerde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk solistlerle iletişim kurduğu, kadın öğrencilerin % 17'sinin ise hiçbir iletişim içerisinde bulunmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 2.7.5c. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Türk Solistlerle İletişim Durumu

	Erkek ve Kadın Toplamı				
	Evet	%	Hayır	%	Toplam
Provalara izleyici olarak katılma	8	9	80	91	88
Konserde izleme	73	83	15	17	88
Özel çalgı eğitimi alma	0	0	88	100	88
Çalgı eğitimine yönelik danışma görüşmeleri yapma	4	5	84	95	88
Hiçbir iletişim yok	16	18	72	82	88
Diğer	1	1	87	99	88
Yanıt vermeyen 1 kişi					
Toplam	102	19	426	81	528

Çizelge 2.7.5.c erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk solistlerle iletişim durumunu göstermektedir. Buna göre erkek ve kadın öğrencilerin % 83'ünün konserde izleme, % 9'unun provalara izleyici olarak katılma, % 5'inin çalgı eğitimine yönelik danışma görüşmeleri yapma şeklinde ve % 1'inin diğer şekillerde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk solistlerle iletişim kurduğu, erkek ve kadın öğrencilerin % 18'inin ise hiçbir iletişim içerisinde bulunmadığı tespit edilmiştir. Erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk solistlerle iletişim durumuna bakıldığında yaklaşık benzer bir iletişimin gerçekleştiği görülmektedir. Bununla birlikte Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk solistlerle iletişim durumu her iki cinsiyet açısından sıralama yönünden birbirine yakındır. Buna göre Türk solistlerle iletişim durumu yönünden cinsiyetin herhangi bir belirgin fark yaratmadığı söylenebilir.

Çizelge 2.7.6a. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Solistlerle İletişimsizlik Nedenleri

	Erkek			
	Evet	%	Hayır	%
Mesleki müzik eğitimi açısından değeri yok	0	0	25	100
BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım yok	12	48	13	52
M.E.A.D'de bu yönde hiçbir etkinlik yok	11	44	14	56
İletişimi tercih etmeme	10	40	15	60
Diğer	0	0	25	100
Yanıt vermeyen 3 kişi				
Toplam	33	26	92	74

Çizelge 2.7.6.a erkek öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen solistlerle iletişimsizlik durumunu göstermektedir. Buna göre erkek öğrencilerin % 48'inin BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım yok, % 44'ünün M.E.A.D'de bu yönde hiçbir etkinlik yok ve % 40'ının iletişimi tercih etmeme yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Çizelge 2.7.6b. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Solistlerle İletişimsizlik Nedenleri

	Kadın			
	Evet	%	Hayır	%
Mesleki müzik eğitimi açısından değeri yok	1	2	58	98
BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım yok	33	56	26	44
M.E.A.D'de bu yönde hiçbir etkinlik yok	24	41	35	59
İletişimi tercih etmeme	19	32	40	68
Diğer	0	0	59	100
Yanıt vermeyen 2 kişi				
Toplam	77	26	218	74

Çizelge 2.7.6.b kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen solistlerle iletişimsizlik durumunu göstermektedir. Buna göre kadın öğrencilerin % 56'sının BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım yok, % 41'inin M.E.A.D'de bu yönde hiçbir etkinlik yok, % 32'sinin iletişimi tercih etmeme ve % 2'sinin mesleki müzik eğitimi açısından değeri yok yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Çizelge 2.7.6c. Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Konserlerine Gelen Solistlerle İletişimsizlik Nedenleri

	Erkek ve Kadın Toplamı				
	Evet	%	Hayır	%	Toplam
Mesleki müzik eğitimi açısından değeri yok	1	1	83	99	84
BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım yok	45	54	39	46	84
M.E.A.D'de bu yönde hiçbir etkinlik yok	35	42	49	58	84
İletişimi tercih etmeme	29	35	55	65	84
Diğer	0	0	84	100	84
Yanıt vermeyen 5 kişi		0		0	
Toplam	110	26	310	74	420

Çizelge 2.7.6.c erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen solistlerle iletişimsizlik durumunu göstermektedir. Buna göre erkek ve kadın öğrencilerin % 54'ünün BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım yok, % 42'sinin M.E.A.D'de bu yönde hiçbir etkinlik yok, % 35'inin iletişimi tercih etmeme ve % 1'inin mesleki müzik eğitimi açısından değeri yok yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir. Erkek ve kadın öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen solistlerle iletişimsizlik durumuna bakıldığında yaklaşık benzer bir iletişimin gerçekleştiği görülmektedir. Bununla birlikte Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen solistlerle iletişimsizlik durumu her iki cinsiyet açısından sıralama yönünden birbirine yakındır. Buna göre solistlerle iletişimsizlik durumu yönünden cinsiyetin herhangi bir belirgin fark yaratmadığı söylenebilir.

2.8. Bölüm Konserlerinde Solo Çalan ve Çalmayan Öğrencilerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Çizelge 2.8.1. Bölüm Konserlerinde Solo Çalan ve Çalmayan Öğrencilerin BBDSO Sanatçılarının Müzik Eğitimi Bölümünde Resital Vermelerine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Test İstatistiği (a)

	Likert Toplamı
Mann-Whitney U	471,000
Wilcoxon W	607,000
Z	-,991
Asymp. Sig. (2-tailed)	,322

Gruplanmış Değişken: Durum

Çizelge 2.8.1'e göre bölüm konserlerinde solo çalan ve çalmayan öğrencilerin verdikleri yanıtlarda $\alpha=0,05$ kabul edildiğinde $\text{significance}=,322>0,05$ 'den olmasına bağlı olarak "Bölüm konserlerinde solo çalan ve çalmayan öğrencilerin BBDSO sanatçılarının M.E.A.D'de resital vermelerine yönelik görüşleri arasında fark yoktur" şeklinde geliştirilen H_0 kabul edilir. Böylece bölüm konserlerinde solo çalan ve çalmayan öğrencilerin BBDSO sanatçılarının M.E.A.D'de resital vermelerine yönelik görüşleri arasında fark olmadığı ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 2.8.2. Bölüm Konserlerinde Solo Çalan ve Çalmayan Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Müzikal Yorum Açısından Katkısına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Test İstatistiği (a)

	Likert Toplamı
Mann-Whitney U	334,500
Wilcoxon W	470,500
Z	-2,600
Asymp. Sig. (2-tailed)	,009

Gruplanmış Değişken: Durum

Çizelge 2.8.2'ye göre bölüm konserlerinde solo çalan ve çalmayan öğrencilerin verdikleri yanıtlarda $\alpha=0,05$ kabul edildiğinde $\text{significance}=.009<0,05$ 'den olmasına bağlı olarak "Bölüm konserlerinde solo çalan ve çalmayan öğrencilerin BBDSO konserlerinin müzikal yorum açısından katkısına yönelik görüşleri arasında fark yoktur" şeklinde geliştirilen H_0 reddedilir. H_0 'ın reddedilmesine bağlı olarak "Bölüm konserlerinde solo çalan ve çalmayan öğrencilerin BBDSO konserlerinin müzikal yorum açısından katkısına yönelik görüşleri arasında fark vardır" şeklinde geliştirilen H_1 kabul edilir. Böylece bölüm konserlerinde solo çalan ve çalmayan öğrencilerin BBDSO konserlerinin müzikal yorum açısından katkısına yönelik görüşleri arasında fark olduğu ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 2.8.3. Bölüm Konserlerinde Solo Çalan ve Çalmayan Öğrencilerin BBDSO Sanatçılarının Müzik Eğitimi Bölümünde Resital Vermelerine ve BBDSO Konserlerinin Müzikal Yorum Açısından Katkısına Yönelik Görüşlerindeki Memnuniyet Düzeyinin Değerlendirilmesi

Madde İstatistiğinin Özeti

	Bölüm Konserlerinde Solo Çalan Öğrenciler	Bölüm Konserlerinde Solo Çalmayan Öğrenciler
Madde Ortalaması	Ortalama	Ortalama
BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D'de Resital Yapmasının Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Faydalı Olacağına İnanıyorum	3.88	4.30
BBDSO Konserlerinin Müzikal Yorumuna Katkısına İnanıyorum	3.44	4.22

Çizelge 2.8.3'deki çizelgede verilen bulgu 3'ün altı memnuniyetsizlik, 3 ve 3'ün üstü memnuniyet belirtecek biçimde değerlendirmeye alınmış ve bölüm konserlerinde solo çalan ve çalmayan öğrencilerin verdikleri yanıtlardaki memnuniyet ortalamaları gösterilmiştir. Buna göre; Bölüm konserlerinde solo çalan öğrencilerin “BBDSO sanatçılarının M.E.A.D'de resital yapmasının müzik öğretmenliği eğitimi açısından faydalı olacağına inanıyorum” görüşündeki memnuniyet ortalaması 3.88, bölüm konserlerinde solo çalmayan öğrencilerin “BBDSO sanatçılarının M.E.A.D'de resital yapmasının müzik öğretmenliği eğitimi açısından faydalı olacağına inanıyorum” görüşündeki memnuniyet ortalaması ise 4.30'dur. Bölüm konserlerinde solo çalan öğrencilerin “BBDSO konserlerinin müzikal yorumuna katkısına inanıyorum” görüşündeki memnuniyet ortalaması ise 3.44 iken, bölüm konserlerinde solo çalmayan öğrencilerin “BBDSO konserlerinin müzikal yorumuna katkısına inanıyorum” görüşündeki memnuniyet ortalaması ise 4.22'dir.

2.9. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Mezunu Olan ve Olmayan Öğrencilerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Çizelge 2.9.1. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Mezunu Olan ve Olmayan Öğrencilerin BBDSO'nun Varlığının Bursa'daki Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Test İstatistiği (a)

	Likert Toplamı
Mann-Whitney U	580,000
Wilcoxon W	2926,000
Z	-1,332
Asymp. Sig. (2-tailed)	,183

Gruplanmış Değişken: Durum

Çizelge 2.9.1'e göre Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olan ve olmayan öğrencilerin verdikleri yanıtlarda $\alpha=0,05$ kabul edildiğinde $\text{significance}=,183>0,05$ 'den olmasına bağlı olarak "Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olan ve olmayan öğrencilerin BBDSO'nun varlığının Bursa'daki müzik öğretmenliği eğitimine katkısına yönelik görüşleri arasında fark yoktur" şeklinde geliştirilen H_0 kabul edilir. Böylece Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olan ve olmayan öğrencilerin BBDSO'nun varlığının Bursa'daki müzik öğretmenliği eğitimine katkısına yönelik görüşleri arasında fark olmadığı ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 2.9.2. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Mezunu Olan ve Olmayan Öğrencilerin BBDSO Konserlerinin Bireysel Çalgının Gelişimi Yönünde Katkısına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Test İstatistiği (a)

	Likert Toplamı
Mann-Whitney U	578,500
Wilcoxon W	2924,500
Z	-1,356
Asymp. Sig. (2-tailed)	,175

Gruplanmış Değişken: Durum

Çizelge 2.9.2'ye göre Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olan ve olmayan öğrencilerin verdikleri yanıtlarda $\alpha=0,05$ kabul edildiğinde $\text{significance}=,175>0,05$ 'den olmasına bağlı olarak "Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olan ve olmayan öğrencilerin BBDSO konserlerinin bireysel çalgının gelişimi yönünde katkısına yönelik görüşleri arasında fark yoktur"

şeklinde geliştirilen Ho kabul edilir. Böylece Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olan ve olmayan öğrencilerin BBDSO konserlerinin bireysel çalgının gelişimi yönünde katkısına yönelik görüşleri arasında fark olmadığı ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 2.9.3. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Mezunu Olan ve Olmayan Öğrencilerin BBDSO'nun Varlığının Bursa'daki Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına ve BBDSO Konserlerinin Bireysel Çalgının Gelişimi Yönünde Katkısına Yönelik Görüşlerindeki Memnuniyet Düzeyinin Değerlendirilmesi

Madde İstatistiğinin Özeti

	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Mezunu Olan Öğrenciler	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Mezunu Olmayan Öğrenciler
Madde Ortalaması	Ortalama	Ortalama
BBDSO'nun Varlığının Bursa'daki Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına İnanıyorum	3.30	3.71
BBDSO Konserlerinin Bireysel Çalgının Gelişimi Yönünde Katkısına İnanıyorum	3.57	3.95

Çizelge 2.9.3'deki çizelgede verilen bulgu 3'ün altı memnuniyetsizlik, 3 ve 3'ün üstü memnuniyet belirtecek biçimde değerlendirmeye alınmış ve Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olan ve olmayan öğrencilerin verdikleri yanıtlardaki memnuniyet ortalamaları gösterilmiştir. Buna göre; Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olan öğrencilerin “BBDSO'nun varlığının Bursa'daki müzik öğretmenliği eğitimine katkısına inanıyorum” görüşündeki memnuniyet ortalaması 3.30, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olmayan öğrencilerin “BBDSO'nun varlığının Bursa'daki müzik öğretmenliği eğitimine katkısına inanıyorum” görüşündeki memnuniyet ortalaması ise 3.71'dir. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olan öğrencilerin “BBDSO konserlerinin bireysel çalgının gelişimi yönünde katkısına inanıyorum” görüşündeki memnuniyet ortalaması 3.57 iken, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olmayan öğrencilerin “BBDSO konserlerinin bireysel çalgının gelişimi yönünde katkısına inanıyorum” görüşündeki memnuniyet ortalaması ise 3.95'dir.

2.10. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin BBDSO'ya İlişkin Memnuniyet Düzeyinin ve Erkek Ve Kadın Öğrenci Görüşleri Arasındaki Benzerlik Durumunun Değerlendirilmesi

Çizelge 2.10.1. U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. Yıl Öğrencilerinin 31 Likert Tipi Sorudaki Memnuniyet Düzeyinin Ortalaması

Madde İstatistiğinin Özeti

	Ortalama
Madde Ortalaması	3,91

Çizelge 2.10.1'de verilen çizelgedeki bulgu 3'ün altı memnuniyetsizlik, 3 ve 3'ün üstü memnuniyet belirtecek biçimde değerlendirmeye alınmıştır. Buna göre öğrencilerin 31 likert tipi soruya verdikleri yanıtların memnuniyet ortalamasının 3,91 olduğu ve memnuniyet içerdiği görülmektedir.

Çizelge 2.10.2. Erkek ve Kadın Öğrencilere Sorulan 31 Likert Tipi Soruya Verilen Yanıtlar Arasındaki Benzerlik Durumu

Test İstatistiği (a)

	Likert Toplamı
Mann-Whitney U	850,000
Wilcoxon W	1256,000
Z	-,035
Asymp. Sig. (2-tailed)	,972

Gruplanmış Değişken: Cins

Çizelge 2.10.2'ye göre erkek ve kadın öğrencilerin likert ölçeğindeki 31 soruya verdikleri yanıtlarda $\alpha=0,05$ kabul edildiğinde $\text{significance}=.972>0,05$ 'den olmasına bağlı olarak "Erkek ve kadın görüşleri arasında fark yoktur" şeklinde geliştirilen H_0 kabul edilir. Buna göre erkek ve kadın öğrencilerin görüşleri arasında herhangi bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 2.10.3. Erkek ve Kadın Öğrencilere Sorulan 15 Likert Tipi Soruya Verilen Yanıtlar Arasındaki Benzerlik Durumu

Test İstatistiği (a)

	Likert Toplamı
Mann-Whitney U	818,500
Wilcoxon W	1224,500
Z	-,314
Asymp. Sig. (2-tailed)	,753

Gruplanmış Değişken: Cins

Çizelge 2.10.3'e göre erkek ve kadın öğrencilerin likert ölçeğindeki, sanatçılara da sorulmuş 15 soruya verdikleri yanıtlarda $\alpha=0,05$ kabul edildiğinde $\text{significance}=.753>0,05$ 'den olmasına bağlı olarak "Erkek ve kadın öğrenci görüşleri arasında fark yoktur" şeklinde geliştirilen H_0 kabul edilir. Buna göre erkek ve kadın öğrencilerin görüşleri arasında herhangi bir farktan söz edilemez. Bu bulgu erkek ve kadın öğrencilerin görüşlerinde cinsiyet etmeninin fark oluşturmadığı şeklinde bir sonuç ortaya koyar.

2.11. Kültür ve Turizm Bakanlığı Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Sanatçılarının Kişisel Bilgilerinin Değerlendirilmesi

Çizelge 2.11.1. Sanatçıların Cinsiyeti

	Frekans	%
Erkek	26	54
Kadın	22	46
Toplam	48	100

Çizelge 2.11.1'e göre anketi yanıtlayan sanatçıların sayısı 48'dir. Bu sayı orkestra sanatçılarının tamamıdır. Buna göre erkek sanatçıların oranı % 54'dür. Kadın sanatçıların oranı ise % 46'dır.

Çizelge 2.11.2. Sanatçıların Lisans Eğitimi Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Devlet Konservatuarı	23	88	22	100	45	94
Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	2	8			2	4
Eğitim Fakültesi M.E.B.	1	4			1	2
Diğer						
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.11.2'ye göre sanatçıların % 94'ü Devlet Konservatuarı mezunudur. Bunu % 4 ile Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi mezunları izlemiştir. Eğitim Fakültesi M.E.B. mezunu 1 erkek sanatçı ise % 2'lik bölümde yer almaktadır.

Çizelge 2.11.3. Sanatçıların Çalgı Çalma Durumları

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Yaylı çalgı	12	46	15	68	27	56
Üfleme çalgı	11	42	7	32	18	38
Vurma çalgı	3	12			3	6
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.11.3'e göre sanatçıların % 56'sı yaylı çalgı, % 38'i üfleme çalgı ve % 6'sı ise vurmali çalgı çalmaktadır.

Çizelge 2.11.4. Sanatçıların BBDSO' da Bulunma Süresi

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
4 Aralık 1999* 'dan bugüne	24	92	18	82	42	87
Diğer**	2	8	4	18	6	13
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.11.4'e göre sanatçıların % 87'si BBDSO'da kurulduğu tarihten itibaren BBDSO'nun sanatçısıdır. Ayrıca çizelgede "Diğer" maddesinde görüldüğü üzere 6 sanatçının da BBDSO'nun kurulduğu tarih sonrasında orkestranın bünyesine dahil olduğu anlaşılmaktadır

* Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlandığı tarihtir.

** Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasına daha sonraki tarihlerde katılan sanatçıları ifade etmektedir.

Çizelge 2.11.5. Sanatçıların Kadro Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kadrolu sanatçı	24	92	20	91	44	92
Stajyer sanatçı	2	8	2	9	4	8
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.11.5'e göre sanatçıların % 92'si BBDSO'da kadrolu, % 8'i de stajyer sanatçıdır.

Çizelge 2.11.6. Sanatçıların Bursa'da Ücretli Ders Verme Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
U.Ü. Eğitim Fakültesi G.S.E. Bölümü M.E.A.D.	1	4	4	18	5	10
U.Ü. Devlet Konservatuvarı	9	35	8	36	17	35
Her ikisi de	2	8	2	9	4	8
Hiçbiri	14	53	8	36	22	47
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.11.6'ya göre sanatçıların % 47'si Bursa'da ücretli ders verme durumuna ilişkin "Hiçbiri" seçeneğini işaretlemiştir. Bunu % 35 ile "U.Ü. Devlet Konservatuvarı" seçeneğini işaretleme izlemiştir. Diğer ücretli ders verme durumuna ait yüzdeler çizelgede gösterilmiştir. Bu bulgulara cinsiyet açısından bakıldığında kadın sanatçıların erkek sanatçılara göre Bursa'da ücretli ders vermelerine ilişkin durumunun daha güçlü olduğu söylenebilir.

2.12. Kültür ve Turizm Bakanlığı Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Sanatçılarının BBDSO'nun Varlığı, Konser Programları ve Provalarının Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Çizelge 2.12.1. Sanatçıların "BBDSO Konser Programlarında Seslendirilen Eserler Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkı Sağlamaktadır" Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum	1	4	2	9	3	6
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	6	23	3	14	9	19
Katılıyorum	6	23	6	27	12	25
Kesinlikle katılıyorum	13	50	11	50	24	50
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.12.1'e göre sanatçıların BBDSO'nun konserlerinde seslendirilen eserlerin öğretmenlik eğitimine katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Sanatçıların % 75'i "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 19'u "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 6'sı

da “Katılmıyorum” görüşündedir. Kadın ve erkek sanatçıların bu seçeneklerdeki görüşlerindeki sayısal benzerlik cinsiyetin bu görüşe katılmada belirgin bir etkisi olmadığı şeklinde değerlendirilebilir.

Çizelge 2.12.2. Sanatçıların “BBDSO’nun Varlığının Bursa'daki Öğretmenlik Eğitimine Önemli Katkıları Vardır” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum			3	14	3	6
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	7	27	2	9	9	19
Katılıyorum	7	27	2	9	9	19
Kesinlikle katılıyorum	12	46	15	68	27	56
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.12.2’ye göre sanatçıların Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının varlığının Bursa’daki öğretmenlik eğitimine katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Sanatçıların % 75’i “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 19’u “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 6’sı da “Katılmıyorum” görüşündedir. Toplam sanatçı görüşündeki bulgu cinsiyet etmeniyle birlikte değerlendirildiğinde sayısal oranda farklılık bulunmasına rağmen görüşlerin sayısal yığılmasındaki niteliğin benzer olduğu görülmektedir.

Çizelge 2.12.3. Sanatçıların “M.E.A.D. Öğrencilerinin BBDSO’nun Provalarına İzleyici Olarak Katılmalarının Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Yararı Olacağına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum			1	5	1	2
Katılmıyorum	1	4			1	2
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	3	12	3	14	6	13
Katılıyorum	3	12	6	27	9	19
Kesinlikle katılıyorum	19	72	12	54	31	64
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.12.3’e göre sanatçıların M.E.A.D. öğrencilerinin BBDSO’nun provalarına izleyici olarak katılmalarının yararına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Sanatçıların % 83’ü “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 13’ü “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 4’ü de “Kesinlikle katılmıyorum ve katılmıyorum” görüşündedir. Elde edilen bulgular cinsiyet etmeniyle birlikte değerlendirildiğinde sayısal oranda farklılık görülmesine rağmen neticeye tesir edecek belirgin bir görüş ayrılığından söz edilemez.

2.13. Kültür ve Turizm Bakanlığı Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Sanatçılarının Sanatsal ve Eğitsel Etkinlikleri ile BBDSO Konserlerinin Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Çizelge 2.13.1. Sanatçıların “BBDSO Sanatçıların M.E.A.D’de Resital Yapmalarının Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Faydalı Olacağına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum			3	14	3	6
Katılmıyorum	2	8	1	5	3	6
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	4	15	6	27	10	21
Katılıyorum	9	35	4	18	13	27
Kesinlikle katılıyorum	11	42	8	36	19	40
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.13.1’e göre sanatçıların BBDSO sanatçıların M.E.A.D’de resital yapmalarının yararına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Sanatçıların % 67’si “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 21’i “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 12’si de “Kesinlikle katılmıyorum ve katılmıyorum” görüşündedir.

Çizelge 2.13.2. Sanatçıların “BBDSO Sanatçıların M.E.A.D’de Oda Müziği Yapmalarının Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Faydalı Olacağına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum			2	9	2	4
Katılmıyorum	2	8	1	5	3	6
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	5	19	4	18	9	19
Katılıyorum	7	27	8	36	15	31
Kesinlikle katılıyorum	12	46	7	32	19	40
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.13.2’ye göre sanatçıların BBDSO sanatçıların M.E.A.D’de oda müziği yapmalarının yararına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Sanatçıların % 71’i “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 19’u “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 10’u da “Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum” görüşündedir.

Çizelge 2.13.3. Sanatçıların “BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D’de Usta Sınıfı Çalışmaları Yapmalarının Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Faydalı Olacağına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum	3	12	2	9	5	10
Katılmıyorum	1	4	1	5	2	4
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	4	15	6	27	10	21
Katılıyorum	6	23	5	23	11	23
Kesinlikle katılıyorum	12	46	8	36	20	42
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.13.3’e göre sanatçıların BBDSO sanatçılarının M.E.A.D’de usta sınıfı çalışmaları yapmalarının yararına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Sanatçıların % 65’i “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 21’i “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 14’ü de “Kesinlikle katılmıyorum ve katılmıyorum” görüşündedir.

Çizelge 2.13.4. Sanatçıların “BBDSO Sanatçılarının M.E.A.D’de Ücretli Ders Vermelerinin Müzik Öğretmenliği Eğitimi Açısından Faydalı Olacağına İnanıyorum” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum			1	5	1	2
Katılmıyorum			4	18	4	8
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	6	23	1	5	7	15
Katılıyorum	8	31	6	27	14	29
Kesinlikle katılıyorum	12	46	10	45	22	46
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.13.4’e göre sanatçıların BBDSO sanatçılarının M.E.A.D’de ücretli ders vermelerinin yararına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Sanatçıların % 75’i “Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum”; % 15’i “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” ve % 10’u da “Katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum” görüşündedir.

Çizelge 2.13.5. Sanatçıların BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik Seslendirme Kültürüne Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum			1	5	1	2
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	1	4	1	5	2	4
Katılıyorum	3	12			3	6
Kesinlikle katılıyorum	22	84	20	90	42	88
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.13.5'e göre sanatçıların BBDSO konserlerinin klasik müzik seslendirme kültürüne katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Sanatçıların % 94'ü "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 4'ü "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 2'si de "Katılmıyorum" görüşündedir.

Çizelge 2.13.6. Sanatçıların BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik Dağarına Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum						
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	2	8			2	4
Katılıyorum	3	12	2	9	5	10
Kesinlikle katılıyorum	21	80	20	91	41	86
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.13.6'ya göre sanatçıların BBDSO konserlerinin klasik müzik dağarına katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Sanatçıların % 96'sı "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum" ve % 4'ü de "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" görüşündedir.

Çizelge 2.13.7. Sanatçıların BBDSO Konserlerinin Ülkemiz Sanatçıları Hakkında Fikir Edinme Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum						
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum			1	5	1	2
Katılıyorum	2	8	2	9	4	8
Kesinlikle katılıyorum	24	92	19	86	43	90
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.13.7'ye göre sanatçıların BBDSO konserlerinin ülkemiz sanatçıları hakkında fikir edinme yönünde katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Sanatçıların % 98'i "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum" ve % 2'si de "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" görüşündedir.

Çizelge 2.13.8. Sanatçılarının BBDSO Konserlerinin Çağdaş Türk Müziğini Tanıma Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum	1	4			1	2
Katılmıyorum			1	5	1	2
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	3	12	1	5	4	8
Katılıyorum	6	23	3	14	9	19
Kesinlikle katılıyorum	16	61	17	76	33	69
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.13.8'e göre sanatçıların BBDSO konserlerinin Çağdaş Türk Müziğini tanıma yönünde katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Sanatçıların % 88'i "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 8'i "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 4'ü de "Kesinlikle katılmıyorum ve katılmıyorum" görüşündedir.

Çizelge 2.13.9. Sanatçıların BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik İcra Durumunu Tespit Etme Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum			1	5	1	2
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	1	4	4	18	5	10
Katılıyorum	10	38	6	27	16	33
Kesinlikle katılıyorum	15	58	11	50	26	55
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.13.9'a göre sanatçıların BBDSO konserlerinin klasik müzik icra durumunu tespit etme yönünde katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Sanatçıların % 88'i "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 10'u "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 2'si de "Katılmıyorum" görüşündedir.

Çizelge 2.13.10. Sanatçıların BBDSO Konserlerinin Klasik Müzik Biçimlerini Tanıma Yönünde Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum			1	5	1	2
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	2	8	1	5	3	6
Katılıyorum	8	31	5	23	13	27
Kesinlikle katılıyorum	16	61	15	67	31	65
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.13.10'a göre sanatçıların BBDSO konserlerinin klasik müzik biçimlerini tanıma yönünde katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Sanatçıların % 92'si "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 6'sı "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 2'si de "Katılmıyorum" görüşündedir.

Çizelge 2.13.11. Sanatçıların BBDSO Konserlerinin Bireysel Çalgının Gelişimine Katkısına İlişkin Görüşlere Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum						
Katılmıyorum	2	8	3	14	5	10
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	2	8	3	14	5	10
Katılıyorum	6	23	5	23	11	23
Kesinlikle katılıyorum	16	61	11	49	27	57
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.13.11'e göre sanatçıların BBDSO konserlerinin bireysel çalgının gelişimine katkısına ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Sanatçıların % 80'i "Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum"; % 10'u "Ne katılıyorum ne de katılmıyorum" ve % 10'u da "Katılmıyorum" görüşündedir.

2.14. Kùltür ve Turizm Bakanlığı Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Sanatçılarının BBDSO ile U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Arasındaki İletişime Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Çizelge 2.14.1. Sanatçıların “BBDSO ile Uludağ Üniversitesi M.E.A.D’nin İletişim Düzeyi Yeterli Ölçüdedir” Görüşüne Katılma Durumu

	Erkek	%	Kadın	%	Toplam	%
Kesinlikle katılmıyorum	2	8	2	9	4	8
Katılmıyorum	22	84	16	73	38	79
Ne katılıyorum ne de katılmıyorum	2	8	4	18	6	13
Katılıyorum						
Kesinlikle katılıyorum						
Toplam	26	100	22	100	48	100

Çizelge 2.14.1’e göre sanatçıların BBDSO ile M.E.A.D’nin iletişim düzeyinin yeterliliğine ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir: Sanatçıların % 87’si “Katılmıyorum ve Kesinlikle katılmıyorum” ve % 13’ü de “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” görüşündedir.

2.15. BBDSO Sanatçılarının Memnuniyet Düzeyinin Değerlendirilmesi

Çizelge 2.15.1. BBDSO Sanatçılarının 15 Likert Tipi Sorudaki Memnuniyet Düzeyinin Ortalaması

Madde İstatistiğinin Özeti	
	Ortalama
Madde Ortalaması	4,18

Çizelge 2.15.1’de verilen çizelgedeki bulgu 3’ün altı memnuniyetsizlik, 3 ve 3’ün üstü memnuniyet belirtecek biçimde değerlendirmeye alınmıştır. Buna göre öğrencilerin 15 likert tipi soruya verdikleri yanıtların memnuniyet ortalamasının 4.18 olduğu ve memnuniyet içerdiği gör÷lmektedir.

2.16. Öğrenci ve Sanatçılara ve Erkek ve Kadın Sanatçılara Sorulan Sorulardaki Benzerlik Durumunun Değerlendirilmesi

Çizelge 2.16.1. Öğrenci ve Sanatçılara Sorulan 15 Likert Tipi Soruya Verilen Yanıtlar Arasındaki Benzerlik Durumu

Test İstatistiği (a)

	Likert Toplamı
Mann-Whitney U	1532,000
Wilcoxon W	5537,000
Z	-2,729
Asymp. Sig. (2-tailed)	,006

Gruplanmış Değişken: Durum

Çizelge 2.16.1'e göre öğrenci ve sanatçıların likert ölçeğindeki 15 soruya verdikleri yanıtlarda $\alpha=0,05$ kabul edildiğinde $\text{significance}=,006<0,05$ 'den olmasına bağlı olarak "Öğrenci ve sanatçı görüşleri arasında fark yoktur" şeklinde geliştirilen H_0 reddedilir. Buna göre "Öğrenci ve sanatçı görüşleri arasında fark vardır" şeklinde geliştirilen H_1 kabul edilir. Böylece öğrenci ve sanatçı görüşleri arasında fark olduğu ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 2.16.2. Erkek ve Kadın Sanatçılara Sorulan 15 Likert Tipi Soruya Verilen Yanıtlar Arasındaki Benzerlik Durumu

Test İstatistiği (a)

	Likert Toplamı
Mann-Whitney U	277,500
Wilcoxon W	530,500
Z	-,178
Asymp. Sig. (2-tailed)	,859

Gruplanmış Değişken: Cins

Çizelge 2.16.2'ye göre erkek ve kadın sanatçıların likert ölçeğindeki 15 soruya verdikleri yanıtlarda $\alpha=0,05$ kabul edildiğinde $\text{significance}=,859>0,05$ 'den olmasına bağlı olarak "Erkek ve kadın sanatçı görüşleri arasında fark yoktur" şeklinde geliştirilen H_0 kabul edilir. Buna göre erkek ve kadın sanatçıların görüşleri arasında herhangi bir farktan söz edilemez.

BÖLÜM 3

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yıl öğrencileri ve Bursa Bölge Devlet Orkestrası sanatçıları ile yapılan anket verilerinin çözümlenmesi ile ortaya çıkan bulgulardan elde edilen sonuçlar ele alınmıştır. Sonuçlar bölüm başlıklarına yönelik bir sıralama ve kümeleme yöntemine göre verilmektedir.

3.1. Anket Sorularının Güvenilirlik Sonuçları

Bu bölümde 3. ve 4. yıl öğrencilerine ve sanatçılara uygulanan anket sorularının güvenilirlik testi sonucundan elde edilen bulgulardan çıkartılan sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

3. ve 4. yıl öğrencilerine uygulanan ankette kullanılan ölçek yüksek düzeyde güvenilirdir.

BBDSO sanatçılarına uygulanan ankette kullanılan ölçek yüksek düzeyde güvenilirdir.

3.2. Bölüm 2.1' deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yıl öğrencilerinin kişisel bilgilerinden elde edilen bulgulardan çıkartılan sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

3. ve 4. yıl öğrencilerinin sayısı 89'dur. Bu sayı 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin tamamıdır. Buna göre erkek öğrencilerin oranı % 28'dir. Kadın öğrencilerin oranı ise % 72'dir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin % 77'si Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, % 21'i genel lise, % 2'si ise teknik lise mezunudur. Kadın öğrencilerin % 83'ünün Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olduğu görülürken, erkek öğrencilerde bu oran % 60'dır.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin % 44'ünü 3. yıl, % 52'sini 4. yıl öğrencileri oluşturmaktadır.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin % 53'ü bireysel çalgı olarak yaylı çalgı çalarken, % 15'i üfleme çalgı ile yaylı çalgı çalanları izlemiştir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin % 71'i oda müziği dersi alırken, orkestra dersi alan öğrencilerin oranı % 20'dir. Her iki dersi de alan öğrencilerin oranı ise % 6'dır.

3.3. Bölüm 2.2' deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde 3. ve 4. yıl öğrencilerinin BBDSO'nun gerekliliğine, müzik öğretmenliği eğitimine katkısına ve öğrencilerin konserlere katılımına yönelik görüşlerinden elde edilen bulgulardan çıkartılan sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO'nun Bursa sanat yaşamı açısından gerekliliğine inanma” görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 93'dür.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO'yu Bursa müzik kültürü açısından vazgeçilmez değerde” bulma görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 81'dir. Bu görüşe katılma bulgularına göre cinsiyet etmeni erkek ve kadın öğrenci görüşlerinde fark yaratacak değerde bulunmuştur. Buna göre “BBDSO Bursa müzik kültürü açısından vazgeçilmez değerdedir” görüşüne katılmada erkek öğrenciler kadın öğrencilere göre daha güçlü bir katılım gerçekleştirmektedirler.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “Senfoni orkestraları ve benzeri sanat kurumları ülkemizde yeterince yaygınlaşmıştır” görüşüne inanma durumları orta ve yetersiz düzeydedir. Orta ve yetersiz düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 81'dir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO'nun konserlerinde seslendirilen eserlerin müzik öğretmenliği eğitimine katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 85'dir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının varlığının Bursa'daki müzik öğretmenliği eğitimine katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 78'dir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerine katılma durumu” na ilişkin görüşleri orta, yetersiz ve yeterli olmak üzere çeşitli düzeylerde bulunmuştur. Orta ve yetersiz düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 77'dir. Buna göre öğrencilerin büyük bölümü BBDSO konserlerine katılımda isteksiz davranmaktadır. Elde edilen bulgular, konserlere düzenli katılım ve katılmamaya yönelik olarak cinsiyet açısından değerlendirildiğinde kadın ve erkek öğrenciler arasında erkek öğrencilerin aleyhine bir fark ortaya çıkmıştır.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO'nun provalarına izleyici olarak katılmanın yararı” na ilişkin görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 88'dir.

3.4. Bölüm 2.3'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde 3. ve 4. yıl öğrencilerinin BBDSO ile iletişim ve ulaşımaya yönelik görüşlerinden elde edilen bulgulardan çıkartılan sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

Çizelge 2.3.1'deki bulgulara göre 3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO ile Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı arasındaki iletişim düzeyinin yeterliliği” ne ilişkin görüşleri yetersiz ve orta düzeydedir. Yetersiz ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 81'dir. Cinsiyetin bu görüşe katılmada belirgin bir etkisi olduğu, erkek öğrencilerin her iki kurumun iletişimsizliğine ilişkin daha güçlü görüşlere sahip olduğu görülmektedir.

Çizelge 2.3.2'deki bulgulara göre 3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO'nun konser duyurularına ulaşabilme durumu” na ilişkin görüşleri yeterli, orta ve yetersiz düzeyde olmak üzere çeşitli düzeylerde bulunmuştur. Orta ve yetersiz düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 58'dir. Buna göre öğrencilerin büyük bölümü ulaşım konusunda sıkıntı çekmektedir.

3.5. Bölüm 2.4'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde 3. ve 4. yıl öğrencilerinin BBDSO sanatçılarının sanatsal ve eğitsel etkinliklerine yönelik görüşlerinden elde edilen bulgulardan çıkartılan sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO sanatçılarının Müzik Eğitimi Anabilim Dalında resital yapmasının müzik öğretmenliği eğitimi açısından katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 96'dır.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO sanatçılarının Müzik Eğitimi Anabilim Dalında oda müziği konserleri vermelerinin müzik öğretmenliği eğitimi açısından katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 94'dür. Cinsiyetin bu görüşe katılmada belirgin bir etkisi olduğu, erkek öğrencilerin bu konuda daha güçlü görüşlere sahip olduğu görülmektedir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO sanatçılarının Müzik Eğitimi Anabilim Dalında “Usta Sınıfı” çalışmaları (Masterclass) yapmalarının katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 94'dür.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO sanatçılarının Müzik Eğitimi Anabilim Dalında ücretli ders vermelerinin müzik öğretmenliği eğitimi açısından katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 80'dir. Cinsiyetin bu görüşe

katılmada belirgin bir etkisi vardır, buna göre erkek öğrenciler kadın öğrencilere göre bu konuda daha güçlü görüşlere sahiptir.

3.6. Bölüm 2.5'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde 3. ve 4. yıl öğrencilerinin BBDSO konserleri ve bu konserlerin müzik öğretmenliği eğitimine katkısına yönelik görüşlerinden elde edilen bulgulardan çıkartılan sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO'nun programlarına opera eserleri alınmasının müzik öğretmenliği eğitimi açısından yararına” inanma görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 90'dır.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı korosunun Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasınca seslendirilecek bir opera eserinde yer almasının müzik öğretmenliği eğitimi açısından katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 81'dir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerinin müzikal yoruma katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 96'dır.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerinin klasik müzik dağıtım yönünde katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 81'dir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerinin eser çözümlemeye katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 89'dur. Erkek öğrenciler bu konuda daha güçlü görüşlere sahiptir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerinin klasik müzik kültürü edinme yönünde katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 88'dir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerinin ülkemizdeki klasik müzik icra durumunu tespit etme yönünde katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 78'dir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerinin ülkemiz sanatçıları hakkında fikir sahibi olma yönünde katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 78'dir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerinin yabancı şef ve solistlerle ilgili fikir edinme yönünde katkısına” inanma görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 81’dir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerinin Çağdaş Türk Müziğini tanıma yönünde katkısına” inanma görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 74’dür. Bu görüşe katılma bulgularına göre cinsiyet etmeninin de değerlendirildiğinde kadın öğrenciler BBDSO konserlerinin Çağdaş Türk Müziğini tanıma yönünde katkısı olduğu görüşüne erkek öğrencilere oranla daha güçlü bir biçimde katılmaktadır.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerinin farklı çalgıların eser dağarını tanıma yönünde katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 81’dir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerinin armonik işitme yönünde katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 88’dir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerinin klasik müzik dinleme adabına katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 84’dür.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerinin öğrencilerin bireysel çalgılarının gelişimine katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 85’dir. Elde edilen bulgular cinsiyet etmeniyle birlikte değerlendirildiğinde cinsiyetin bu görüşe katılmada farklı etkisi olduğu bulunmuştur. Erkek öğrencilerin bireysel çalgı konusunda BBDSO sanatçıları daha yüksek oranda kendilerine model aldıkları görülmüştür.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerinin klasik müzik seslendirme kültürü edinme yönünde katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 85’dir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerinin öğrencilerin farklı çalgı renklerini tanıma yönünde katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 91’dir.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerinin klasik müzik biçimlerini tanıma yönünde katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 86’dır. Bu görüşe katılma bulgularına göre cinsiyet etmeni erkek ve kadın

görüşlerinde fark yaratacak değerde bulunmuştur. Buna göre kadın öğrenciler erkek öğrencilere göre BBDSO konserlerinin klasik müzik biçimlerini tanıma yönünden katkısına daha fazla inanmaktadırlar.

3. ve 4. yıl öğrencilerinin “BBDSO konserlerinin öğrencilerin müzik tarihi bilgisini artırma yönünde katkısına” inanma görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 86’dır.

3.7. Bölüm 2.6’deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde 3. ve 4. yıl öğrencilerinin BBDSO konserlerine katılma ve katılmama durumunun neden ve etkenlerine yönelik görüşlerinden elde edilen bulgulardan çıkartılan sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

Erkek öğrencilerin % 59’unun sınıf konserlerinde solo çaldığı tespit edilmiştir.

Kadın öğrencilerin % 55’inin sınıf konserlerinde solo çaldığı tespit edilmiştir.

Erkek ve kadın öğrencilerin % 56’sının sınıf konserlerinde solo çaldığı ve birlikte çalma becerisi beklenen etkinliklere katıldıkları tespit edilmiştir.

Erkek öğrencilerin % 64’ünün Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine mesleki açıdan gereklilik nedeniyle katıldığı tespit edilmiştir.

Kadın öğrencilerin % 74’ünün Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine mesleki açıdan gereklilik nedeniyle katıldığı tespit edilmiştir.

Erkek ve kadın öğrencilerin % 71’inin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine mesleki açıdan gereklilik nedeniyle katıldığı tespit edilmiştir. Erkek ve kadın öğrenciler konserlere katılmayı ağırlıklı olarak mesleki açıdan gereklilik olarak görmektedir.

Erkek öğrencilerin % 81’i için konserlere gelen şef ve solistlerin varlığının Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılma durumunu belirleyen etkenlerden olduğu, bununla birlikte erkek öğrencilerin hiçbiri için BBDSO sanatçı/ idare iletişiminin konserlere katılma durumunu belirleyen etkenlerden biri olmadığı tespit edilmiştir. Erkek öğrenciler için “Konserlere gelen şef ve solistlerin varlığı” ağırlıklı olarak BBDSO konserlerine katılmayı belirleyen etken olarak görülmüştür.

Kadın öğrencilerin % 84’ü için konserlere gelen şef ve solistlerin varlığının Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılma durumunu belirleyen etkenlerden olduğu tespit

edilmiştir. Kadın öğrencilerin “Konserlere gelen şef ve solistlerin varlığı” ile birlikte “Konserlerde çalınan eserlerin niteliği” ve “Solist çalgının bireysel çalgı ile aynı olması” gibi etkenlerin de BBDSO konserlerine katılma durumunu belirlediği görülmektedir.

Erkek ve kadın öğrencilerin % 83’ü için konserlere gelen şef ve solistlerin varlığının Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılma durumunu belirleyen etkenlerden olduğu tespit edilmiştir. BBDSO sanatçı ve idaresiyle iletişimin ve konserlerde Türk bestecilerinin eserlerine yer verilmesinin öğrencilerin BBDSO’nun konserlerine katılımını belirleyen etkenlerden biri olmadığı görülmektedir.

Erkek öğrencilerin % 82’sinin konser yerinin uzaklığı nedeniyle Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılmadıkları tespit edilmiştir.

Kadın öğrencilerin % 93’ünün konser yerinin uzaklığı nedeniyle Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılmadıkları tespit edilmiştir. Kadın öğrenciler erkek öğrencilere göre uzaklık nedeniyle daha fazla etkilenmektedirler.

Erkek ve kadın öğrencilerin % 90’ının konser yerinin uzaklığı nedeniyle Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine katılmadıkları tespit edilmiştir.

3.8. Bölüm 2.7’deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde 3. ve 4. yıl öğrencilerinin BBDSO ile konser yapan Türk ve yabancı şefler ve Türk ve yabancı solistlerle iletişim durumu veya iletişimsizlik nedenlerine yönelik görüşlerinden elde edilen bulgulardan çıkartılan sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

Erkek öğrencilerin % 68’inin konserde izleme şeklinde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı şeflerle iletişim kurduğu tespit edilmiştir.

Kadın öğrencilerin % 90’ının konserde izleme şeklinde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı şeflerle iletişim kurduğu tespit edilmiştir.

Erkek ve kadın öğrencilerin % 83’ünün konserde izleme şeklinde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı şeflerle iletişim kurduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin bir bölümünün bireysel olarak da yabancı şeflerle iletişim kurabildikleri görülürken, kadın öğrencilerin BBDSO konserlerine gelen yabancı şeflerle daha iyi iletişimde buldukları görülmektedir.

Erkek öğrencilerin % 68’inin konserde izleme şeklinde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk şeflerle iletişim kurduğu tespit edilmiştir.

Kadın öğrencilerin % 85'inin konserde izleme şeklinde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk şeflerle iletişim kurduğu tespit edilmiştir.

Erkek ve kadın öğrencilerin % 80'inin konserde izleme şeklinde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk şeflerle iletişim kurduğu tespit edilmiştir.

Erkek öğrencilerin % 58'inin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen şeflerle iletişimsizlik konusunda M.E.A.D'de bu yönde hiçbir etkinlik olmadığı yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Kadın öğrencilerin % 53'ünün Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen şeflerle iletişimsizlik konusunda BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım olmadığı yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Erkek ve kadın öğrencilerin % 53'ünün Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen şeflerle iletişimsizlik konusunda BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım olmadığı yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Erkek öğrencilerin % 71'inin konserde izleme şeklinde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı solistlerle iletişim kurduğu tespit edilmiştir.

Kadın öğrencilerin % 81'inin konserde izleme şeklinde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı solistlerle iletişim kurduğu tespit edilmiştir.

Erkek ve kadın öğrencilerin % 78'inin konserde izleme şeklinde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen yabancı solistlerle iletişim kurduğu tespit edilmiştir.

Erkek öğrencilerin % 79'unun konserde izleme şeklinde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk solistlerle iletişim kurduğu tespit edilmiştir.

Kadın öğrencilerin % 85'inin konserde izleme şeklinde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk solistlerle iletişim kurduğu tespit edilmiştir.

Erkek ve kadın öğrencilerin % 83'ünün konserde izleme şeklinde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen Türk solistlerle iletişim kurduğu tespit edilmiştir.

Erkek öğrencilerin % 48'inin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen solistlerle iletişimsizlik konusunda BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım olmadığı yönünde

görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Kadın öğrencilerin % 56'sının Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen solistlerle iletişimsizlik konusunda BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım olmadığı yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

Erkek ve kadın öğrencilerin % 54'ünün Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konserlerine gelen solistlerle iletişimsizlik konusunda BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım olmadığı yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir.

3.9. Bölüm 2.8'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde bölüm konserlerinde solo çalan ve çalmayan öğrencilerin görüşlerinden çıkartılan bulgulardan elde edilen sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

Bölüm konserlerinde solo çalan ve çalmayan öğrencilerin, BBDSO sanatçılarının Müzik Eğitimi Bölümünde resital vermelerine yönelik görüşlerinde herhangi bir fark yoktur.

Bölüm konserlerinde solo çalan ve çalmayan öğrencilerin, BBDSO konserlerinin müzikal katkısına yönelik görüşlerinde fark vardır.

3.10. Bölüm 2.9'daki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olan ve olmayan öğrencilerin görüşlerinden çıkartılan bulgulardan elde edilen sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olan ve olmayan öğrencilerin BBDSO'nun varlığının Bursa'daki müzik öğretmenliği eğitimine katkısına yönelik görüşleri arasında fark yoktur.

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olan ve olmayan öğrencilerin BBDSO konserlerinin bireysel çalgının gelişimi yönünde katkısına yönelik görüşleri arasında fark yoktur.

3.11. Bölüm 2.10'daki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde 3. ve 4. yıl öğrencilerinin BBDSO'ya ilişkin memnuniyet düzeyinden ve erkek ve kadın öğrenci görüşleri arasındaki benzerlik durumundan çıkartılan bulgulardan elde edilen sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

3. ve 4. yıl öğrencilerinin 31 likert tipi soruya verdikleri yanıtların memnuniyet ortalamasının 3,918 olduğu ve memnuniyet içerdiği görülmektedir.

Likert ölçeğindeki 31 soruya verilen yanıtlarda erkek ve kadın öğrencilerin görüşleri arasında herhangi bir fark yoktur. Bu bulgu erkek ve kadın öğrencilerin görüşlerinde cinsiyet etmeninin fark oluşturmadığı şeklinde bir sonuç ortaya koyar.

Likert ölçeğindeki sanatçılara da sorulmuş, 15 soruya yanıt vermede erkek ve kadın öğrenci görüşleri arasında benzerlik vardır. Bu bulgu erkek ve kadın öğrencilerin görüşlerinde cinsiyet etmeninin fark oluşturmadığı şeklinde bir sonuç ortaya koyar.

3.12. Bölüm 2.11'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde BBDSO sanatçılarının kişisel bilgilerinden çıkartılan bulgulardan elde edilen sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

BBDSO sanatçılarının büyük bir bölümü Devlet Konservatuarı mezunudur. Orkestrada Eğitim Fakültesi M.E.B. mezunu 1 sanatçı yer almaktadır.

BBDSO sanatçılarının % 56'sı yaylı çalgı çalmaktadır. Bunu % 38 ile üfleme çalgı çalma ve % 6 ile vurma çalgı çalma durumları izlemektedir.

BBDSO sanatçılarının % 87'si kuruluşundan bugüne BBDSO'da bulunmaktadır. Bunu % 13 ile "Diğer" seçeneğini işaretleme izlemiştir.

BBDSO kadrolu sanatçılarının oranı % 92'dir. Stajyer sanatçıların oranı ise % 8'dir.

BBDSO sanatçılarından % 47'sinin bugüne kadar Bursa'da ücretli ders vermediği görülmektedir. Kadın sanatçıların erkek sanatçılara göre Bursa'da ücretli ders vermelerine ilişkin durumu daha güçlüdür.

BBDSO sanatçılarının "BBDSO'nun konserlerinde seslendirilen eserlerin öğretmenlik eğitimine katkısı" na ilişkin görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 94'dür.

3.13. Bölüm 2.12'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası sanatçılarının BBDSO'nun varlığı, konser programları ve provalarının müzik öğretmenliği eğitimine katkısına yönelik görüşlerinden çıkartılan bulgulardan elde edilen sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

BBDSO sanatçılarının "BBDSO'nun varlığının Bursa'daki öğretmenlik eğitimine katkısı" na ilişkin görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 94'dür.

BBDSO sanatçılarının "M.E.A.D. öğrencilerinin BBDSO'nun provalarına izleyici olarak katılmalarının yararı" na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları

toplamı % 83'dür.

BBDSO sanatçılarının BBDSO ile M.E.A.D'nin iletişim düzeyinin yeterliliğine ilişkin görüşleri yetersiz düzeydedir. Yetersiz düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 87'dir.

3.14. Bölüm 2.13'deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası sanatçılarının sanatsal ve eğitsel etkinlikleri ile BBDSO konserlerinin müzik öğretmenliği eğitimine katkısına yönelik görüşlerinden çıkartılan bulgulardan elde edilen sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

BBDSO sanatçılarının "M.E.A.D'de resital yapmalarının katkısı" na ilişkin görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 82'dir.

BBDSO sanatçılarının "M.E.A.D'de oda müziği yapmalarının katkısı" na ilişkin görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 90'dır.

BBDSO sanatçılarının "M.E.A.D'de usta sınıfı çalışmaları yapmalarının katkısı" na ilişkin görüşleri yeterli ve orta düzeydedir. Yeterli ve orta düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 86'dır.

BBDSO sanatçılarının "M.E.A.D'de ücretli ders vermelerinin katkısı" na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 75'dir.

BBDSO sanatçılarının "BBDSO konserlerinin klasik müzik seslendirme kültürüne katkısı" na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 94'dür.

BBDSO sanatçılarının "BBDSO konserlerinin klasik müzik dağarına katkısı" na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 96'dır.

BBDSO sanatçılarının "BBDSO konserlerinin ülkemiz sanatçıları hakkında fikir edinme yönünde katkısı" na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 98'dir.

BBDSO sanatçılarının "BBDSO konserlerinin Çağdaş Türk Müziğini tanıma yönünde katkısı" na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 88'dir.

BBDSO sanatçılarının "BBDSO konserlerinin klasik müzik icra durumunu tespit etme yönünde katkısı" na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 88'dir.

BBDSO sanatçılarının “BBDSO konserlerinin klasik müzik biçimlerini tanıma yönünde katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 92’dir.

BBDSO sanatçılarının “BBDSO konserlerinin bireysel çalgının gelişimine katkısı” na ilişkin görüşleri yeterli düzeydedir. Yeterli düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 80’dir.

3.15. Bölüm 2.14’deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası sanatçılarının BBDSO ile U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı arasındaki iletişime yönelik görüşlerinden çıkartılan bulgulardan elde edilen sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

BBDSO sanatçılarının “BBDSO ile M.E.A.D’nin iletişim düzeyinin yeterliliği” ne ilişkin görüşleri yetersiz düzeydedir. Yetersiz düzeydeki görüşlerin oranları toplamı % 87’dir.

3.16. Bölüm 2.15’deki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası sanatçılarının memnuniyet düzeyinden çıkartılan bulgulardan elde edilen sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

BBDSO sanatçılarının 15 likert tipi soruya verdikleri yanıtların memnuniyet ortalamasının 4.18 olduğu ve memnuniyet içerdiği görülmektedir.

3.17. Bölüm 2.16’daki Bulgulardan Elde Edilen Sonuçlar

Bu bölümde öğrenci ve sanatçılara ve erkek ve kadın sanatçılara sorulan sorulardaki benzerlik durumundan çıkartılan bulgulardan elde edilen sonuçlara yer verilmiştir. Buna göre;

Likert ölçeğindeki 15 soruya yanıt vermede öğrenci ve sanatçı görüşleri arasında benzerlik yoktur.

Likert ölçeğindeki 15 soruya yanıt vermede erkek ve kadın sanatçı görüşleri arasında benzerlik vardır. Bu bulgu erkek ve kadın sanatçıların görüşlerinde cinsiyet etmeninin fark oluşturmadığı şeklinde bir sonuç ortaya koyar.

Elde edilen sonuçlara bağlı olarak aşağıdaki özgün öneriler geliştirilmiştir:

BBDSO yönetimi tarafından konser duyuru ağlarının genişletilmesi ve takibinin yapılması gerekmektedir.

BBDSO yönetimi tarafından öğrencilerin konserlere katılımını sağlamak amacıyla iletişimin arttırılması ve öğrencilerin teşvik edilmesi gerekmektedir.

Öğrencilere yönelik iletişim olanakları arttırılmalı ve her iki cins öğrenciler üzerine iletişim etkinliklerinin çeşidi ve sayısı yeniden gözden geçirilmelidir. Gerekli görüldüğünde BBDSO yönetiminde söz konusu iletişimi geliştirme ve takip konusunda özel görevlendirmeler yapılmalıdır.

BBDSO sanatçıları Müzik Eğitimi Anabilim Dalı mekânlarında resital ve/veya oda müziği konseri yapmalıdır.

BBDSO sanatçıları Müzik Eğitimi Bölümünde “Usta Sınıfı” çalışmaları yapmalıdır.

BBDSO sanatçılarının Müzik Eğitimi Bölümünde ücretli ders vermelerinin öğrencilerin mesleki gelişimlerine katkısı olacağı düşünölmektedir. Bununla birlikte BBDSO sanatçılarının klasik müzik icra misyonları ile birlikte üniversite çatısı altında eğitimci olarak yer almalarının, sanatçıların akademik düzeyde gelişimlerinin yanı sıra her iki kurum arasındaki bağı güçlendirici rol alacağı düşünölmektedir.

Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının sanatsal ve eğitsel etkinliklerinde öğrencilerin Çağdaş Türk Müziğini tanınasına yönelik çalışmalar arttırılmalıdır. Bu alanda bestecilik bölümü öğrencilerinin ve genç bestecilerin eserlerine Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının konser programlarında yer verilmelidir.

Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının konser programlarında farklı türlerden solist çalgılarına yer verilmelidir. Bununla birlikte konser programlarında bu çalgıların bilinmeyen ya da daha az seslendirilmiş olan repertuarlarından eserler seçilmesinin öğrencilerin farklı çalgıların eser dağarını tanıınalarına yönelik katkıda bulunacağı düşünölmektedir.

Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasına gelen yerli ve yabancı solistlerin M.E.A.D’de öğrencilerle “Usta Sınıfı” düzeyinde çalışmalar yapması sağlanmalıdır.

Öğrencilerin BBDSO'ca belirlenecek özel konser programlarında kendi çalgı aletleriyle birlikte Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının bir konserinde yer almaları sağlanmalıdır.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı korusu Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasınca seslendirilecek opera konulu bir eserde yer almalıdır.

BBDSO'nun konser programlarında öğrencilere yönelik eğitim amaçlı ve açıklamalı konserlere yer verilmelidir.

Öğrencilerin armonik işitme yönlerinin gelişimine katkı sağlaması bakımından orkestra provalarının öğrenciler tarafından izlenmesi teşvik edilmeli ve gerekli düzenlemeler yapılarak katılım sağlanmalıdır.

Türkiye'de Devlet Senfoni Orkestralarının sayılarının arttırılması gerekmektedir.

Resital yapan öğrencilerin çeşitli etkinliklere daha sık katılma durumlarına bağlı olarak sınıf konserlerinin daha küçük yapıda ve daha sık yapılması, resital yapma alışkanlığına yönlendirme açısından gereklidir.

BBDSO konserlerini ulaşılabilir kılmak için gerek insan taşıma gerek konserleri merkez salonlara yönlendirme konusunda Belediye, Valilik ve Kültür ve Turizm Bakanlığı ile BBDSO yetkilileri işbirliği yapmalıdır.

BBDSO konserlerine gelen Türk ve yabancı şeflerle daha iyi iletişimin sağlanabilmesi için öğrencilerin provalara izleyici olarak katılımının sağlanması ve workshop'lar düzenlenmesi gerekmektedir.

BBDSO konserlerine gelen Türk ve yabancı solistlerle daha iyi iletişimin sağlanabilmesi için öğrencilerin provalara izleyici olarak katılımının sağlanması ve workshop'lar düzenlenmesi gerekmektedir.

BBDSO'nun öğrencilerin eser tanıma, müzik tarihi ve armonik işitme gibi yönlerinin gelişimini sağlayacak uluslararası sanat müziğinin geniş çaplı eserlerini seslendirebilmesi için kadro eksikliklerinin ivedilikle giderilmesi gerekmektedir.

BBDSO'nun gerek konser duyurularının sağlıklı yapılması gerekse konserlerin geniş kesimlere ulaştırılmasına yönelik basın yayın organları ile iletişimin arttırılması gerekmektedir.

BBDSO'nun sanatsal seviyesine katkıda bulunabilecek şef ve solistlerin sağlanabilmesi ve diğer ihtiyaçlarının giderilebilmesi bakımından Bursa'nın önde gelen kurum ve şirketleri ile sponsor görüşmelerinin yapılması gerekmektedir.

BBDSO ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı arasındaki iletişim sorununa katkı sağlaması bakımından 3. ve 4. yıl öğrencilerinin % 77'sinin Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olduğu bulgusu da değerlendirildiğinde Bursa Zeki Müren Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ile de iletişim olanaklarının arttırılması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

Aktüze, İrkin, “*Müziği Okumak*”, Pan Yayıncılık, İstanbul, 2002.

Albayrak, Bertugan, “Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasında Repertuar Anlayışı ve Bu Anlayışı Etkileyen Etmenlerin Değerlendirilmesi”, U. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü (Seminer), Bursa, 2006.

Bozkaya, İsmail, “Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Uygulanmakta Olan Yeni Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Üzerine Bir Değerlendirme”, *U.Ü.E.F.D.*, c. XIII, Bursa, 2000, sy.1.

_____, “Yürürlükteki Müzik Öğretmenliği Lisans Programının Değerlendirilmesi”, G.Ü.G.E.F., Musiki Muallim Mektebinin Kuruluşunun 80. Yılı Etkinlikleri (Bildiri), Ankara, 2004.

Çalgan, Koral, “*Franz Lizst ve M.R. Gazimihal’in Bir Araştırması Lizst’in İstanbul Konserleri*”, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1991a.

_____, “*Duyuşlar Ulvi Cemal Erkin*”, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1991b.

Demirbatır, Erol, “Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Bursa’nın Sanatsal-Kültürel Yaşamına Katkıları”, *U.Ü.E.F.D.*, c. XIX, sy.1, Bursa, 2006, ss. 71-88.

Elçin, Prof. Dr. Şükrü, “*Ali Ufkî Hayatı, Eserleri ve Mecmûa-i Sâz ü Söz*”, Kültür Bakanlığı Türk Musiki Eserleri: 1, Devlet Kitapları, Birinci Basılış, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1976.

Ergin, Nihat, “*Yıldız Sarayı’nda Müzik Abdülhamid II Dönemi*”, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1999.

Fubini, Enrico, “*Müzikte Estetik*”, çev. Fırat Genç, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara, 2003.

Gedikli, Necati, “*Ülkemizdeki Etki ve Sonuçlarıyla Uluslararası Sanat Müziği*”, Müzikbilimsel Araştırmaları II, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir, 1999.

Larousse, The’ma, “*Dünya Müziği*”, Milliyet Gazetesi Yayınları, c.V, İstanbul, 1993.

Mimaroğlu, İlhan, “*Müzik Tarihi*”, Varlık Yayınları, VII. Basım, İstanbul, 2006.

Okyay, Erdoğan, “*Cevat Memduh Altar’a Armağan*”, Sevda Cenap And Vakfi Yayınları, Ankara, Tarih Yok.

Oransay, Gültekin, “*Atatürk İle Küğ*”, Küğ Yayını, İzmir, 1985.

Öztuna, Yılmaz, “*Türk Mûsikîsi Akademik Klasik Türk San’at Mûsikîsi’nin Ansiklopedik Sözlüğü*”, c.II, Orient Yayınları, Ankara, 2006.

- Sağlam, Atilla, “Eflatun’dan 20. Yüzyıla Eski ve Yeni Modlar”, *Filarmoni Sanat Dergisi*, sy. 153, Ankara, 1995, ss. 24-32.
- _____, “İslam’da Müzik Yasaklandı mı?”, *U.Ü.E.F.D.*, c. XIV, sy.1, Bursa, 2001, ss. 11-28.
- Salgar, M. Fatih, “*Üçüncü Selim Hayatı, Sanatı, Eserleri*”, Ötüken Yayın Neşriyat A.Ş., İstanbul, 2001
- Say, Ahmet, “*Müzik Ansiklopedisi*”, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, c.III, Ankara, 1992a.
- _____, “*Müzik Ansiklopedisi*”, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, c.IV, Ankara, 1992b.
- _____, “*Müzik Tarihi*”, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1995.
- Selanik, Cavidan, “*Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni*”, Doruk Yayıncılık, Ankara, 1996.
- Spatar, M. Halim, “*Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*”, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Yayını, c. VI, İstanbul, 1994.
- Şentürk, Nezihe, “Musiki Muallimden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlar” *G.Ü.G.E.F.D.*, c. XXI, Ankara, 2001, sy. 1.
- Turabi, Ahmet Hakkı, “*Gevrekzâde Hâfız Hasan Efendi ve Mûsikî Risâlesi*”, Rağmet Yayınları, İstanbul, 2005.
- Uçan, Ali, “*İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi*”, Evrensel Müzikevi Yayınları, Ankara, 1994.
- _____, “*Geçmişten Günümüze Günümüzden Geleceğe Türk Müzik Kültürü*”, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 2000.
- Uzdilek, Salih, Murad, “*İlim ve Mûsiki- Türk Mûsikîsi Üzerinde İncelemeler*”, Kültür Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 1977.
- Yekta, Rauf, “*Esâtîz-i Elhân*”, Pan Yayıncılık, İstanbul, 2000.
- <http://www.deu.edu.tr/deuweb/icerik/Icerik.php> 12 Nisan 2007
- <http://www.kultur.gov.tr/smm/cv1/main.html> 15 Mart 2007
- <http://www.kultur.gov.tr> 15 Mart 2007
- <http://www.kultur.gov.tr/smm/cv1/main.html> 15 Mart 2007
- <http://www.kultur.gov.tr/smm/cv1/main.html> 15 Mart 2007
- http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/programlar_aciklama.doc 12 Nisan 2007
- <http://aef.marmara.edu.tr/bolumler/GSBmuzik.htm> 12 Nisan 2007
- Akreditasyon Dosyası, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

EK 1: ANKET FORMLARI

“Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencileri Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesi”

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencileri İçin
ANKET FORMU
FORM (A)

Araştırmacı
Bertugan ALBAYRAK

Danışman: Doç. Atilla SAĞLAM

Kurumu: T.C. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü G.S.E. Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

B U R S A 2007

Değerli Müzik Öğretmeni Adayı,

Bu anket, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalında yürütülmekte olan “Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencileri Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesi” konulu Yüksek Lisans çalışması kapsamında gerekli verilerin elde edilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Bu anket, 2006-2007 Bahar Yarıyılında U.Ü.E.F.G.S.E.B. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 3. ve 4. yıl lisans öğrencileri için hazırlanmış olup üç ana bölümde toplam 46 soru olarak hazırlanmıştır. Ankette yer alan sorular kapalı uçlu olarak belirlenmiş, bazı seçeneklerde yer alan “diğer” seçeneği açık uçlu bırakılmıştır.

Birinci bölümde anketi yanıtlayanların kişisel özelliklerinin yer aldığı 6 soru, ikinci bölümde “Müzik Öğretmenliği Öğrenimi Gören Öğrencilerin Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Programlarını Takip Etmeye Yönelik Nicel ve Nitel Durumlarına İlişkin Görüşleri” başlığı altında yer alan 9 soru ve son bölümde “Anketi Yanıtlayanların Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Varlığının ve Programlarının Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına Yönelik Görüşleri” başlığında yer alan 31 sorudan oluşmuştur.

Anket ile ilgili bilgiler sadece bu araştırma için kullanılacak, kişisel veya kurumsal bilgiler başka bir kişiye ya da kuruma verilmeyecektir. İlginiz için şimdiden teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim. Saygılarımla.

Bertugan ALBAYRAK
U.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü
G.S.E.A.D. Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

G.S.M : 05052521035
İş Tel : 02242413773
e-mail : albayrakbertugan@yahoo.com

Bölüm 1

Anketi Yanıtlayanların Kişisel Özellikleri

- 1) Anketi yanıtlayan kişinin cinsiyeti nedir?
 - a) Erkek
 - b) Kadın
- 2) Anketi yanıtlayan öğrencinin lise eğitimi nedir?
 - a) AGSL
 - b) Genel Lise
 - c) Teknik Lise
- 3) Anketi yanıtlayan öğrencinin Lisans eğitimindeki durumu nedir?
 - a) Lisans 3. yıl öğrencisi
 - b) Lisans 4. yıl öğrencisi
- 4) Anketi yanıtlayan öğrencilerin bireysel çalgısı nedir?
 - a) Yaylı çalgı
 - b) Üfleme çalgı
 - c) Şan
 - d) Gitar
 - e) Akordeon
 - f) Piyano
- 5) Anketi yanıtlayan öğrencilerin çalgı topluluğu dersi alma durumu nedir?
 - a) Orkestra
 - b) Oda Müziği
 - c) Her ikisini de almakta
- 6) Anketi yanıtlayan öğrencinin seslendirme etkinliklerine katılma durumu nedir?
(Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz, önem sırası gözetmeyiniz.)
 - a) Resital verdi
 - b) Sınıf konserinde solo çaldı
 - c) Bölüm konserinde solo çaldı
 - d) Sınıf konserinde oda müziği topluluğunda çaldı
 - e) Bölüm konserinde bölüm orkestrasında çaldı
 - f) Hiçbiri

Bölüm 2

Müzik Öğretmenliği Öğrenimi Gören Öğrencilerin BBDSO Programlarını Takip Etmeye Yönelik Nicel ve Nitel Durumlarına İlişkin Görüşleri

- 1) Konserlere katılma nedenlerinizi işaretleyiniz.
(Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz, önem sırası gözetmeyiniz.)
 - a) Klasik müziğe olan ilgi
 - b) Mesleki açıdan gereklilik
 - c) Genel müzik kültürü oluşturma çabası
 - d) Canlı müzik dinlemenin etkisine inanma
 - e) Bursa kültür yaşamında yer edinme
 - f) Diğer (Açıklayınız).....
- 2) BBDSO'nun konserlerine katılma durumunuzu belirleyen etkenler?
(Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz, önem sırası gözetmeyiniz.)
 - a) Konserlere gelen şef ve solistlerin varlığı
 - b) Konserlerde çalınan eserlerin niteliği
 - c) Solist çalgının bireysel çalgı ile aynı olması
 - d) Konserlerde Türk bestecilerin eserlerine yer verilmesi
 - e) BBDSO sanatçıları ve idaresiyle iletişim durumu
- 3) Konserlere katılmama nedenlerinizi işaretleyiniz.
(Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz, önem sırası gözetmeyiniz.)
 - a) Konser yerinin uzaklığı.
 - b) Çok sesli müzik kültürüne yabancılik duygusu taşıma.
 - c) BBDSO'nun seslendirme kalitesini beğenmeme durumu.
 - d) BBDSO sanatçı ve idarecileriyle iletişimsizlik durumu.
 - e) İkinci yarılardan uzun ve sıkıcı olması
 - f) Aynı tür enstrümanların ardı ardına solist çalgısı olarak yer alması
 - g) Diğer (Açıklayınız).....
- 4) BBDSO'ya gelen yabancı şeflerle iletişiminizin düzeyi nedir?
(Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz, önem sırası gözetmeyiniz.)
 - a) Konserde izleme
 - b) Bireysel olarak ilişki kurma
 - c) Provalara izleyici olarak katılma
 - d) Hiçbir iletişim yok
 - e) Diğer (Açıklayınız).....

5) BBDSO'ya gelen Türk şeflerle iletişiminizin düzeyi nedir?
(Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz, önem sırası gözetmeyiniz.)

- a) Konserde izleme
- b) Bireysel olarak ilişki kurma
- c) Provalara izleyici olarak katılma
- d) Hiçbir iletişim yok
- e) Diğer (Açıklayınız).....

6) BBDSO'ya gelen şeflerle iletişimde bulunmuyorsanız nedenlerini seçenekleri içerisinde işaretleyiniz.

- a) Mesleki müzik eğitimi açısından değeri yok
- b) BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım yok
- c) M.E.A.D'de bu yönde hiçbir etkinlik yok
- d) İletişimi tercih etmeme
- e) Diğer (Açıklayınız).....

7) BBDSO'ya gelen yabancı solistlerle iletişiminizin düzeyi nedir?
(Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz, önem sırası gözetmeyiniz.)

- a) Provalara izleyici olarak katılma
- b) Konserde izleme
- c) Özel çalgı eğitimi alma
- d) Çalgı eğitimine yönelik danışma görüşmeleri yapma
- e) Hiçbir iletişim yok
- f) Diğer (Açıklayınız).....

8) BBDSO'ya gelen Türk solistlerle iletişiminizin düzeyi nedir?
(Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz, önem sırası gözetmeyiniz.)

- a) Provalara izleyici olarak katılma
- b) Konserde izleme
- c) Özel çalgı eğitimi alma
- d) Çalgı eğitimine yönelik danışma görüşmeleri yapma
- e) Hiçbir iletişim yok
- f) Diğer (Açıklayınız).....

9) BBDSO'ya gelen solistlerle iletişimde bulunmuyorsanız nedenini işaretleyiniz.
(Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz, önem sırası gözetmeyiniz.)

- a) Mesleki müzik eğitimi açısından değeri yok
- b) BBDSO'dan bu yönde hiçbir yaklaşım yok
- c) M.E.A.D'den bu yönde hiçbir etkinlik yok
- d) İletişimi tercih etmeme
- e) Diğer (Açıklayınız).....

BÖLÜM 3

Anketi Yanıtlayanların Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Varlığının ve Programlarının Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına Yönelik Görüşleri

AÇIKLAMA:

Aşağıdaki anketlerin yanıtları beşli dereceleme ölçeğinde olup “Kesinlikle katılıyorum” için 5 nolu seçeneğin; “Katılıyorum” için 4 nolu seçeneğin; “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” için 3 nolu seçeneğin; “Katılmıyorum” için 2 nolu seçeneğin ve “Kesinlikle katılmıyorum” için 1 nolu seçeneğin altındaki sütüne (X) işareti koyunuz.

	A) BURSA BÖLGE DEVLET SENFONİ ORKESTRASI’NIN BURSA’DAKİ VARLIĞINA YÖNELİK GÖRÜŞLER	1	2	3	4	5
1	BBDSO’nun Bursa sanat yaşamı açısından gerekliliğine inanıyorum.					
2	BBDSO Bursa müzik kültürü açısından vazgeçilmez değerdedir.					
3	Senfoni Orkestraları ve benzeri sanat kurumları ülkemizde yeterince yaygınlaşmıştır.					
4	BBDSO konser programlarında seslendirilen eserler müzik öğretmenliği eğitimine katkı sağlamaktadır.					
5	BBDSO’nun varlığının Bursa’daki müzik öğretmenliği eğitimine önemli katkıları vardır.					
6	BBDSO’nun konserlerine katılıyorum.					
7	BBDSO’nun provalarına izleyici olarak katılmanın yararlı olacağını düşünüyorum.					
8	BBDSO ile M.E.A.D’nin iletişim düzeyini yeterli buluyorum.					
9	BBDSO’nun konser duyurularına ulaşabiliyorum.					
10	BBDSO sanatçılarının bölümümüzde resital yapmalarının müzik öğretmenliği eğitimi açısından faydalı olacağına inanıyorum.					
11	BBDSO sanatçılarının M.E.A.D’de oda müziği yapmalarının müzik öğretmenliği eğitimi açısından faydalı olacağına inanıyorum.					
12	BBDSO sanatçılarının M.E.A.D’de çalgı alanında (Masterclass) “Usta Sınıfı” çalışmaları yapmalarının gereğine inanıyorum.					
13	BBDSO sanatçılarının M.E.A.D’de ücretli ders vermelerinin müzik öğretmenliği eğitimi açısından faydalı olacağına inanıyorum.					
14	BBDSO’nun programlarına opera eserleri almalarının müzik öğretmenliği eğitimi açısından yararına inanıyorum.					
15	BBDSO’nun opera veya korolu eser seslendirmelerine M.E.A.D. korosunu davet etmesinin müzik öğretmenliği eğitimi açısından faydalı olacağına inanıyorum.					

SANATÇI KİŞİLİĞİNE MESLEKİ KATKI						
16	BBDSO konserlerinin müzikal yorum açısından katkısı olduğu görüşüne katılıyorum.					
17	BBDSO konserlerinin klasik müzik dağarı oluşturma yönünde katkısı olduğu görüşüne katılıyorum.					
18	BBDSO konserlerinin eser çözümlene yönünde katkısı olduğu görüşüne katılıyorum.					
19	BBDSO konserlerinin klasik müzik kültürü edinme yönünde katkısı olduğu görüşüne katılıyorum.					
20	BBDSO konserlerinin ülkemizdeki klasik müzik sanatının icra durumunu tespit etme yönünde katkısı olduğu görüşüne katılıyorum.					
21	BBDSO konserlerinin ülkemiz orkestra sanatçısı, şef ve solistleri tanıma ve fikir edinme yönünde katkısı olduğu görüşüne katılıyorum.					
22	BBDSO konserlerinin yabancı şef ve solistleri tanıma ve fikir edinme yönünde katkısı olduğu görüşüne katılıyorum.					
23	BBDSO konserlerinin Çağdaş Türk Müziği eserlerini tanıma yönünde katkısı olduğu görüşüne katılıyorum.					
24	BBDSO konserlerinin farklı çalgı kümelerine ait eser dağarını tanıma yönünde katkısı olduğu görüşüne katılıyorum.					
B) MÜZİK EĞİTİMCİLİĞİ KİŞİLİĞİNE MESLEKİ KATKI						
25	BBDSO konserlerinin armonik işitme yönünden katkısı olduğu görüşüne katılıyorum.					
26	BBDSO konserlerinin klasik müzik dinleme adabı yönünden katkısı olduğu görüşüne katılıyorum.					
27	BBDSO konserlerinin bireysel çalgının gelişimine katkısı olduğu görüşüne katılıyorum.					
28	BBDSO konserlerinin klasik müzik seslendirme kültürü edinme yönünden katkısı olduğu görüşüne katılıyorum.					
29	BBDSO konserlerinin farklı çalgı renklerini tanıma ve işitme yönünden katkısı olduğu görüşüne katılıyorum.					
30	BBDSO konserlerinin klasik müzik biçimlerini tanıma yönünden katkısı olduğu görüşüne katılıyorum.					
31	BBDSO konserlerinin müzik tarihi bilgisini artırma yönünden katkısı olduğu görüşüne katılıyorum.					

EK 2: ANKET FORMLARI

“Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencileri Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesi”

BURSA BÖLGE DEVLET SENFONİ ORKESTRASI SANATÇILARI İÇİN

ANKET FORMU
FORM (B)

Araştırmacı
Bertugan ALBAYRAK

Danışman: Doç. Atilla SAĞLAM

Kurumu: T.C. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü G.S.E. Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

B U R S A 2007

Değerli Sanatçı Arkadaşım

Bu anket, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalında yürütülmekte olan “Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencileri Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesi” konulu Yüksek Lisans çalışması kapsamında gerekli verilerin elde edilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Bu anket, 2006-2007 Bahar Yarıyılında Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası sanatçıları için hazırlanmış olup iki ana bölümde toplam 21 soru olarak hazırlanmıştır. Ankette yer alan sorular kapalı uçlu olarak belirlenmiştir.

Birinci bölümde anketi yanıtlayanların kişisel özelliklerinin yer aldığı 6 soru, ikinci bölümde “Anketi Yanıtlayanların Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Varlığının ve Programlarının Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına Yönelik Görüşleri” başlığında yer alan 15 sorudan oluşmuştur.

Anket ile ilgili bilgiler sadece bu araştırma için kullanılacak, kişisel veya kurumsal bilgiler başka bir kişiye ya da kuruma verilmeyecektir. İlginiz için şimdiden teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim. Saygılarımla.

Bertugan ALBAYRAK
U.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü
G.S.E.A.D. Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

G.S.M : 05052521035
İş Tel : 02242413773
e-mail : albayrakbertugan@yahoo.com

Bölüm 1

Anketi Yanıtlayanların Kişisel Özellikleri

- 1) Anketi yanıtlayan kişinin cinsiyeti nedir?
 - a) Erkek
 - b) Kadın
- 2) Anketi yanıtlayan sanatçının Lisans eğitimi nedir?
 - a) Devlet Konservatuvarı
 - b) Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
 - c) Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü
 - d) Diğer
- 3) Anketi yanıtlayan sanatçıların çalgısı nedir?
 - a) Yaylı çalgı
 - b) Üfleme çalgı
 - c) Vurma çalgı
- 4) Anketi yanıtlayan sanatçıların BBDSO'da bulunma süresi nedir?
 - a) 4 Aralık 1999'dan bugüne
 - b) Diğer
- 5) Anketi yanıtlayan sanatçının kadro durumu nedir?
 - a) Kadrolu sanatçı
 - b) Stajyer sanatçı
- 6) Anketi yanıtlayan sanatçının Bursa'da bugüne kadar geçen sürede ücretli ders verme durumu nedir?

(Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz.)

 - a) Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
 - b) Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
 - c) Hiçbiri

Bölüm 2

Anketi Yanıtlayanların Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Varlığının ve Programlarının Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına Yönelik Görüşleri

AÇIKLAMA:

Aşağıdaki anketlerin yanıtları beşli dereceleme ölçeğinde olup “Kesinlikle katılıyorum” için 5 nolu seçeneğin; “Katılıyorum” için 4 nolu seçeneğin; “Ne katılıyorum ne de katılmıyorum” için 3 nolu seçeneğin; “Katılmıyorum” için 2 nolu seçeneğin ve “Kesinlikle katılmıyorum” için 1 nolu seçeneğin altındaki sütuna (X) işareti koyunuz.

	Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrasının Varlığının ve Programlarının Müzik Öğretmenliği Eğitimine Katkısına Yönelik Görüşleri	1	2	3	4	5
1	Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası konser programlarında seslendirilen eserler müzik öğretmenliği eğitimine katkı sağlamaktadır.					
2	BBDSO'nun varlığının Bursa'daki müzik öğretmenliği eğitimine önemli katkıları vardır.					
3	Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin BBDSO'nun provalarına izleyici olarak katılmalarının müzik öğretmenliği eğitimi açısından katkısı olacağını düşünüyorum.					
4	BBDSO ile Müzik Eğitimi Anabilim Dalının iletişim düzeyini yeterli buluyorum.					
5	BBDSO sanatçılarının Müzik Eğitimi Anabilim Dalında resital yapmalarının müzik öğretmenliği eğitimi açısından faydalı olacağına inanıyorum.					
6	BBDSO sanatçılarının Müzik Eğitimi Anabilim Dalında oda müziği konseri yapmalarının müzik öğretmenliği eğitimi açısından faydalı olacağına inanıyorum.					
7	BBDSO sanatçılarının Müzik Eğitimi Anabilim Dalında çalgı alanında (Masterclass) “Usta Sınıfı“ çalışmaları yapmalarının gereğine inanıyorum.					
8	BBDSO sanatçılarının Müzik Eğitimi Anabilim Dalında ücretli ders vermelerinin müzik öğretmenliği eğitimi açısından faydalı olacağına inanıyorum.					
9	BBDSO konserlerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine klasik müzik seslendirme kültürü edinme yönünden katkısı olacağı görüşüne katılıyorum.					
10	BBDSO konserlerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine klasik müzik dağarı oluşturma yönünde katkısı olacağı görüşüne katılıyorum.					
11	BBDSO konserlerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine ülkemiz orkestra sanatçısı, şef ve solistleri tanıma ve fikir edinme					

	yönünde katkısı olacağı görüşüne katılırim.					
12	B.B.D.S.O. konserlerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine Çağdaş Türk Müziği eserlerini tanıma yönünde katkısı olacağı görüşüne katılırim.					
13	BBDSO konserlerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine ülkemizdeki klasik müzik sanatının icra durumunu tespit etme yönünde katkısı olacağı görüşüne katılırim.					
14	BBDSO konserlerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine klasik müzik biçimlerini tanıma yönünden katkısı olacağı görüşüne katılırim.					
15	BBDSO konserlerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin bireysel çalgılarının gelişimine katkısı olacağı görüşüne katılırim.					

ÖZGEÇMİŞ

Doğum Yeri ve Yılı : Berlin 1975

Öğr.Gördüğü Kurumlar :

	Başlama Yılı	Bitirme Yılı	Kurum Adı
Lise	1991	1994	Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı
Lisans	1994	1998	Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuarı
Yüksek Lisans	1998		Uludağ Üniversitesi G.S.E. Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Doktora :

Medeni Durum : Evli

Bildiği Yabancı Diller ve Düzeyi: Almanca iyi düzeyde

Çalıştığı Kurum (lar) :

	Başlama	ve Ayrılma Tarihleri	Çalışılan Kurumun Adı
1.	1997	1999	Bursa Senfoni Orkestrası
2.	1999	Devam Ediyor	Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası

Yurtdışı Görevleri : Usta Sınıfı Sanatsal Etkinliklere Katılım: 1997, Hamburg, Prof.Emile Cantor

Kullandığı Burslar : -

Aldığı Ödüller : -

Üye Olduğu Bilimsel ve Mesleki Topluluklar: Bursa Filarmoni Derneği

Editör veya Yayın Kurulu Üyelikleri : -

Yurt İçi ve Yurt Dışında katıldığı Projeler : -

Katıldığı Yurt İçi ve Yurt Dışı Bilimsel Toplantılar: -

Yayımlanan Çalışmalar : “Bursa’da Müzik Öğretmenliği Programında Öğrenim Görmekte Olan Öğrencilerin BBDSO’nun Sanatsal ve Akademik Etkinliklerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi” (Makale) Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Aralık 2007

Diğer : “BBDSO’da Repertuar Anlayışı ve Bu Anlayışı Etkileyen Etmelerin Değerlendirilmesi” (Seminer) Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bursa 2006

20.02.2008

Bertugan ALBAYRAK